

ఆంధ్ర సాహిత్య వారపత్రిక

AR

25 నవంబరు

9-7-195

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

గిజిగాడి గూడు

ఫోటో : పనల కృష్ణకుమార్.]

ఆంధ్రపత్రిక

సంచిత్రవారిపత్రిక

పలువురు రచయితల,
చిత్రకారుల, తదితర అభిమానుల
అభ్యర్థనపై

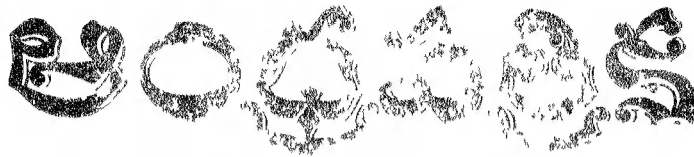

రచనల స్వీకారానికి, సంచిక ప్రచురణకు లోగడ నిర్ణయించిన తేదీని మార్పుతున్నందుకు పాఠకులు
మన్నిస్తారని ఆశిస్తున్నాము. మామూలురచనలను, చిత్రాలను, ఫోటోలను పంపడానికికూడా ఇదేగడుపు.

—సం॥

స్వర్ణోత్సవసంచిక ప్రచురణ తేదీని తర్వాత ప్రకటిస్తాము

సంవత్సర చందా
రూ. 13-0-0
విడిపత్రిక 25న.పై

సంచిత్ర వారపత్రిక

సంపుటము 52
సంచిక 48
9-7-58

Founder : K. NAGESWARA RAO

విలంబ ఆపాధ బహుళ అష్టమి బుధవారం

ముఖచిత్రం :

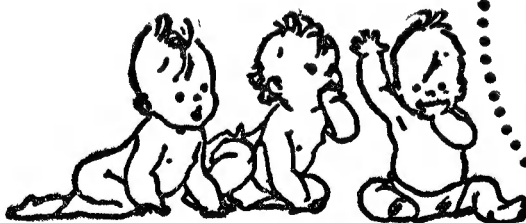

హందీనటి శ్యామ

పంచ	— 4	నక్షత్రఫలితాలు	— 38
న్యూఢిల్లీ శేఖ	— 8	వనితాలోకం	— 38
రూపమతి	— 8	రకరకాల బాధలు	... 37
పెరల్ బక్	— 11	మా నాగార్జునకొండ యాత్ర	— 38
విశ్వాసపాత్రుడు	— 18	మన సమాజంలో	} — 40
నీలకంఠుడు	— 18	భర్తృవిహీనలదుస్థితి	
ఎల్లమ్మ	— 20	ననితావాణి	— 41
మహాభారతం	— 24	బాలసాహితీ-బుద్ధిబలం	— 44
శ్రీవారితో సినిమా	— 28	ఆలోచన : ఆలాపన	— 45
దగాపడిన తమ్ముడు	— 31	సినిమా	— 50

పిల్లల కడుపునొప్పులు త్వరలో నివారించును

గ్రోపానిల్
(గ్రైప్ మిక్చర్)

బుసనాల్ వారి ప్రోడక్టు

వినుము...వెంకటేశ!

ఏడుకొండలమీద వెలసియుండిన నీకు,
 క్రిందనున్న ప్రజల కష్టసుఖము,
 తెలియునో? తెలియదో? అనుమాన మాయెను,
 వినుము చెప్పెదనీకు వేంకటేశ !

ధర లెక్కువై పోయె, ధర్మంబు 'డా' నాయె
బ్రతుకు తెదవు 'రొంబ' కష్టమాయె!
ధరలు తగ్గకున్న, ధర్మంబు అడుగంటు,
వినుము చెప్పెద నీకు వేంకటేశ!

డాబు తప్పకపోయె డబ్బే మొ లేదాయె
అప్పు తేకపోతే గడవదాయె!
అప్పు తెచ్చిననాడె హతోస్కీ! హతోస్కీ!
వినుము చెప్పదనీకు వేంకటేశ!

గుడ్డలు కొనబోతే గుండెలు చెరువాయె
గుడ్డలు కొనకున్నా, సిగ్గుపోయె!
ఇంటి అద్దెలబాధ యింతింత కాదోయి,
వినుము చెప్పెద నీకు, వేంకటేశ!

డబ్బు సంపాదిస్తే డబ్బు మీదను టాక్సు
పాత డబ్బువున్న 'వెల్తు' టాక్సు
ఖర్చు పెడితే టాక్సు! ధర్మమిస్తే టాక్సు!
చస్తే చచ్చేటాక్సు టాక్సు! టాక్సు!
ఏమి చెప్పదు నా బాధ వేంకటేశ!

[వై:లవరపు హనుమంతరావు.]

పంచమ

పంచఖండాలతో నిండిన ప్రపంచానికి మన ప్రధాని నే చూచా 'పంచశిల' మూత్రాలు మార్గదర్శకములైనవి. భారతదేశపు లోభివృద్ధి పంచవర్ష ప్రణాళికలతోనే అవిచ్ఛిన్నంగా కొనసాగుతోంది అప్పుడే మనం ద్వితీయపంచవర్ష ప్రణాళికను రూపొందించి కార్యక్రమాన్ని సాగిస్తున్నాం. ఇంతటి ప్రాముఖ్యం గల యీ 'అయిదు' అంకెనుగూర్చి ఎంతైనా చెప్పవలసి ఉంది.

గణితశాస్త్రంలో ప్రతిసంఖ్యకీ కొంత చరిత్ర ఉంది. అందులో అయిదుకి ఒక ప్రత్యేక స్థానం, విశిష్టత ఉన్నది. ఇది ఒక శతాబ్దము గల సంఖ్య ఇదిచేసి సంఖ్య ప్రైమ్ కూడాను. ప్రైమ్ అంటే ఆ అంకెతోగాని, 1 తోగాని తప్ప ఇంకేసంఖ్యచేత నిశ్చయంగా భాగింపబడదు. నిజానికి అన్ని ప్రైమ్ సంఖ్యలు చేసి సంఖ్యలే రెండు ప్రైమ్ సంఖ్యల మొత్తం మరో ప్రైమ్ సంఖ్య కావచ్చును. ఈ ప్రైమ్కి ఎక్స్ బరమ్ కనిపెటెడం గణితశాస్త్రంలో ఒక సాధించలేని సమస్య. ఇంతవరకు కనిపెట్టిన అతి పెద్ద ప్రైమ్ సంఖ్య 2¹²⁵ - 1. ఏసంఖ్యేనా అయినా చేత నిశ్చయంగా భాగింపబడాలంటే అసంఖ్యచివర వున్నకాని అయిదుకాని ఉండాలి.

అయిదుని హిందీలో 'పాంచ్' అంటారు. సంస్కృతంలో 'పంచ' అని అంటారు. తెలుగు తిథులలో అయిదవదానికి 'పంచమి' అనిపేరు. ఈ పంచమితో ఋషి పంచమి అని ఒక పండుగ తెలుగునాట వివక్షపడింది. పంచమపేదమైన 'భారతము'న నాయకులు పంచపాండవులు. వీరందరికీ భార్య ద్రౌపది. ఆమెకు మరియొక పేరు 'పాంచాలి' పాంచాలదేశపురాజుకుమార్తె కనుక. అంటే కాని పంచపాండవులభార్య కనుక పాంచాలికాదు.

సమశివాయ: అనేది పూర్వులు మనసం చేసే పంచాక్షరీ మంత్రం. అయిదోపిడు రాగానే ఆత్మరాభ్యాసంచేసి పిల్లవానిచేత చ్రాయించేతోలిపలుకులు ఓంసమశివాయ: మనందరి ఇళ్ళలోనూ ఉండే పంచాంగము తిథి, చారము, నక్షత్రము, యోగము, కరణము అనేది అయిదంగముల కలయిక.

సృష్టికారకుడైన బ్రహ్మకు పంచబ్రహ్మ అనిపేరు. అశ్వత్థామ తన వాడితూపులచే ఇతిగులయందు శృంగార వికారమున పుట్టించు మన్మథునికి పంచబాణుడని పేరు.

అరవిందము, ఆశోకము, చూడము, నవమృత, నీలోత్పలం—పంచబాణాలు.

సంస్కృతములో ఒక ఉద్గ్రంథము 'పేగు పంచరంగ్రము'—మృగిలాభము, మృతభేదము, సంధి, విగ్రహము, అసంపేక్షకారిత్యము. ఇవి అంగులలోని భాగములు. ఏదిక్కులేనివానికి చేపుడే అయిదో దిక్కు.

తెలుపు—అనేకరంగుల కలయిక అని భౌతిక శాస్త్రవేది 'నూటను' సిద్ధాంతము—కాని పంచవర్ణాలు అని మన ప్రాచీనులు—తెలుపు, ఎఱుపు, నలుపు, ఆకుపచ్చ, పసిమి రంగులను ఊహించాడు. పంచరంగులకీ, పంచరంగులకీ ఉన్న సంబంధము అనూహ్యము. పంచరంగులు, చీరరంగులు—చెప్పకకర్తలేదు - రకరకాల రంగులు.

ప్రపంచంలో ప్రతివ్యక్తిచేత వేనోళ్ళ మన్ననల నందుకుంటున్న మన ప్రధాని

కె. పార్లసారధి

ప్రవేశపెట్టిన పంచశిల మూత్రాలు అయిదు. ఈ పంచశిలను కొందరు పంచశిల అనికూడా చ్రావాడు. మనం పంచవర్ష ప్రణాళికలను అనులు జరుపుకొనడం నిజంగా గమనింపదగది. తిక్క ప్రణాళికలో, చతుర్వర్గ ప్రణాళికలో జగపుకొనక పంచవర్ష ప్రణాళికలను ప్రవేశపెట్టడంలోనే ఉంది మన ప్రత్యేకత. మన 'రామృపతి' నిర్దిత కాలం అయిదు సంవత్సరాలే. మనదేశంలో అయిదే కొకసారే ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయి. పంచఖండాలతో నిండిన ఈ ప్రపంచములో అగ్రరాజ్యాలు అయిదు. ఇది వరలో ఈ అగ్రరాజ్యాలు అమెరికా, రష్యా: బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, జాతీయ చైనా.

కావ్యాల్లో రఘువంశం, కుమార సంభవం, మేఘసందేశం, మాఘం, భారవి-పంచ కావ్యాలు. చక్రం, కింఖం, గద, ఖండ కాస్తము - క్రిమవచిష్టని పంచాయుధాలు. కావేరి, తుంగభద్ర, కృష్ణ, గౌతమి, భాగిరథి - పంచగంగలు. భూమి, నీరు, ఆకాశము, లేజన్సు, వాయువు అనేవి పంచ భూతాలు. పంచభూతాలచేత పరివేషితుడైన మానవునకు పంచేదియములున్నవి. పీటినే జానేంద్రియములని కూడ అనటం పరిపాటి. అవి ఘ్రాణము, రసనము, చక్షువు తగ్గింద్రియము, శ్రోత్రేంద్రియము. కర్మేంద్రియములుకూడా అయిదే. సామాన్య

మానవుని కరచరణాలకి అయిదేసి చేళ్లుంటాయి.

పానము, అపానము, వ్యాయనము, ఉదానము, సమానము—పంచ పాణాలు.

మానవుని జీవితములో బాల్యము, యౌవనము, కౌమరము, వృద్ధాప్యము పదప అయిదవ దశ అయిన మరణమునకు పంచత్వముని పేరు.

స్వర్గ స్త్రీయము, సురాపానము, బ్రహ్మ హత్య, గురుపత్ని గమనము, దుష్టసహవాసము. — పంచమహా పాతకములు.

మృగరాజుకు మరియొక పేరు పంచాననము.

ఉదకము, పాలు, పెరుగు, నేయి, లేన-పంచామృతాలు. కృష్ణపక్ష అష్టమి, కృష్ణపక్ష చతుర్దశి, అమావాస్య, పౌర్ణమి, సంక్రాంతి—పర్వదినములు.

భిక్షువు, భోజ్యము, లేవ్యము, చోష్యము, పానీయము - పంచభిక్షువులు.

గోమూత్రము, గోమయము, గోఘృతము, గోదధి, గోక్షీరము, పంచగవ్యములు.

రాణి, వదిన, గురుపత్ని, భార్య తల్లి, తమ్ముగన్న తల్లి—జననిగా పరిగణింపదగవారు.

పంచముఖేశ్వరరావు - ఒకని పేరు.

ఇంకా పంచమహా సముద్రాలు, పంచరత్నాలు, పంచరాగాలు, పంచలోహాలు, పంచాస్తులు - కొకొల్లలు.

ఉపనయనంలో వడుగుకు పంచనీగలుంచే వారు. పెళ్ళయిన వ్యక్తికియితే అతని యజ్ఞోపవీతంలో పంచ మూత్రాలుంటాయి. పూర్వం పెళ్ళిళ్ళు సావధానంగా అయిదు రోజులూ జరిగేవి. - ఇప్పుడు ఒక్కరోజు కూడా అక్కరలేదు.

గ్రామ పారిశుధ్యానికి, క్రమశిక్షణ, న్యాయరక్షణకి పాటుపడేవారు పంచాయితీ మొంబడు.

వస్త్రధారణ కుపయోగ వడే పంచలు అనేకరకాలు - సైనుపంచలు, లుంగీపంచలు, హత్తుపంచలు.

గణితంలోను, చరిత్రలోను, సారస్వతంలోను, సాహిత్యంలోను, సమాజంలోను, సాంఘికంగాను, రాజకీయంగాను, నాగరికంగాను ఇందుగల దందులేదని ఎందరినీ వెదకిన అందరికీ కనిపించెడి ఈ 'పంచ'లో ఏమహాత్వం, గొప్పదనం ఇమిడి ఉందోకదా! ★

స్వచ్ఛ ధర్మ కైఫీ

కె. సి. నియోగి పదవీ విరమణం

స్వచ్ఛ ధర్మ కైఫీ రక్తి ఎక్కువ వు
తుంది. ప్రధానమంత్రి నెలపు
నుంచి రిక్త రావటంతో చాలామంది మం
త్రులు కూడా ధర్మ చేరుకుంటున్నారు.

రెండవోంకల పాటు ధర్మలో కొద్ద చుట్ట
బడింది. ప్రాణం తెరిపిన పడింది. కానీ
వానల పరిసరాకా వసగాడ్చులు తగ్గవు.

మరొక రెండు వారాలలో వానలు పరిసరమవు.
కాంగరీ అంతరింగీ వ్యవహారాల్లో

జోక్యం చేసుకోరాదంటూ హం రియన్
రాయబారకార్యాలయం పంపకలను ఉదహరిం
చింది. కాంతింకరకాలగా ఉంటుంది.

శ్రీకావళాంతి అనేది ఇందులో ఒక రకం.
కాంగరీ ముచ్చటగాని ప్రభుత్వం శ్రీకావ

ళాంతి అనుభవమన్నట్లున్నాను. ప్రత్యక్షులను
నిర్మూలించటం కూడా కొంతకే ఒక మార్గం

గావాలి.

ఈ వివాదాస్పద రాజకీయ ప్రచారా
లలా ఉంచి, ధర్మలో ఈ గ్రీష్మ కాలపు

గ్రీష్మ సత్కర్మ కొన్నిటిని పరిశీలించి, నిజీ
ద్రవ్యపు కొరతనుండి కనబడని యుద్ధం

లాంటిది జరుగుతోంది. ఈ కొరతకు బాధ్యు
లెవరో తెల్పేందుకు చాలా విచారణలం

టిది జరపకుండా ఉండటంలో ప్రభుత్వం
తెలివైనదనే చెప్పింది. అలాంటి విచారణ

జరిగి నే ఎలాంటి దారుణ వ్యవస్థలు
అయిటవడేవో? ఈ సారే ఏ పెద్ద
తలకాయలు కింద వడేవో!

ప్రాంతీయ సంపాదించారు. బొసపరిశ్రమ
సమస్యలు కూడా ఈయన అధిపాన సమ
స్యలు. పూనింగ్ లో మంచి డిట. 1946
నవంబరు 26 న పండిట్ సి. హను వేవల్
ప్రభుత్వంలో చేరుతూ యేర్పాలు చేసిన
పూనింగ్ నిలచే సంఘానికి శ్రీ నియోగి
అధ్యక్షులయ్యారు. ఆ సీరువాలే మొదటి
వైవాన్స్ సంఘానికి అధ్యక్షులయ్యారు.

అక్కడంచి పూనింగ్ సంఘంలో కొచ్చారు.
ఈ రెంటి మధ్యకాలంలో పునరావాస
కాపుకు, వాణిజ్యకాపుకు మంత్రిగా పని
చేశారు.

పూనింగ్ సంఘంనుంచి అయిన తనంతట
తనే మానేసున్నారు. సభ్యత్వానికి రాజీ

శ్రీ కృష్ణ

[ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధి]

నామా ఇచ్చారు. పూనింగ్ విధానాలలో
రాజీనామా లేకనే రాజీనామా ఇచ్చినట్లున్నది.

రెండో ప్రజాధికారిగా ని లోపాలను
అయిన విమర్శించి దేశానికి సేవచేసేవా,

అయిన ననే వను ఎవరూ వారిం చిన
పాపాన పోలేదు. అందుచేతనే శ్రీ నియోగి

బహుళా తప్పకొటం మంచిచే నిన్ను
చాలా పడిఉంటారు. సరిగా ఆయన

జోస్యం చెప్పినట్లే, రెండో ప్రజాధిక
యాలంగా భారతదేశం దివారా తిలుటానికి

సిద్ధంగా ఉంది. కింసాలిని కనుగొని
వడం గిని వచ్చా అన్నారు. అలా

ఉంది శ్రీ నియోగి నిష్క్రమణం. ఇప్పట్లో
శ్రీ నియోగి మర్రి ఉద్యానికి కావాలనుకో

ఉత్తర ప్రదేశ్ లో వచ్చి మిగతా వారందరికీ
గ్రహణం వట్టిపడటానికి ముందు రోజుల్లో

మాట. ఈ రోజుల్లో ప్రతి కాంగ్రెసువాడికీ
కేంద్ర మంత్రివర్గం చేరు కొదిగి ఇంద్ర

వర్మ అయినట్లే, ఆ రోజుల్లో ప్రతి ఉపా
సీకీ జమాదారు కావాలనేది జీవితాశయంగా

ఉండేది. జమాదార్ల జీవితాశయం
చూడకాని మంత్రికీ జమాదారు

కావటం. ఎందుకంటే చూడకాని జమా
దారు జమాదార్లందరికీ నాయకుడు. కొద్ద

దగ్గుల ప్రియలూ మానీ నిజికాంగ, రాజ
కీయకాపుల కొద్దదగ్గులపగ్గర ఉండే జమా

దార్లు మిగతావాళ్ళకంటే గొప్ప వాళ్లుగా
పరిగణించబడేవారు. రాజకీయకాపు కొద్ద

దగ్గులపగ్గర ఉండే జమాదారు ఎంతగొప్ప
మహారాజా వచ్చినా ముడిగా కళ్ళలోకి

మానేటంత ధైర్యం గా ఉండేవాడు.
ఇప్పుడూ జమాదార్లు ఉన్నాడు. కానీ వార్ల

పూర్వపునెలుగు అరిపోయింది.

బీజింగ్ లో అనేక వ్యవధి ప్రాసీ ఒకవారం
క్రితం రిటైరయ్యారు. 1926 లో ఇండు

ఉద్యాగలలో ప్రవేశించాడు. వాణిజ్య
కాపులో ఇతనికి ఎదురు ఎదురు అధికారి

లలో మారాడు. కి. శ్రీ. క. సి. రాయన్
ఇతను బాగా ఎదుగుడు.

చెప్పేదొకటి, చేసేదొకటి

ప్రభుత్వం పరిగా వ్యవహరించటం లేదనే
యూనియన్ పబ్లిక్ పర్సన్ కమాన్స్ తరుదు

విమర్శనాఉంటుంది. ఒక చిన్న ఉదా
హరణ చెబుతాను.

కేంద్ర విద్యాకాపుకు మరీ కొంతమంది

తల నాచితానానా ప్రకటనలు చేశారు. అయినా వందల దరఖాస్తులు వచ్చాయి. అయినా వందలమంది దరఖాస్తుదారులు లే. వీరిలో రెండుసార్లు పిపాచ్. డి. లెస్ వారు. అమెరికాలో బిటన్ లో రిసెర్చ్ చేసినవారూ ఉన్నారు. తర్వాత వారు పోయి ఎమ్మె ప్యానెస్ అయ్యారు. దరఖాస్తు పెట్టించి. ఆమె సి. వి. రావు సతీ మణి. ఆమె దరఖాస్తును చూస్తూనే తీసిపా రేశారు. దరిమిలా ఆవిణ్ణి ఇంటర్వ్యూకు పిలి చారు. ఎందుకో పరమాత్మకే ఎదురే. మొదటి సారి ఇంటర్వ్యూలో ఆమె ను నిరాకరిం చారు. రెండోసారి ఇంటర్వ్యూలో ఆమెను సలెక్టుచేశారు. ఫస్టు కాసు ఎమ్మెలు, డబ్బుల పిపాచ్. డి. లు ప్యానెస్ అయ్యారు. పాస్తు న్నారు. ఏ ఆరే తలు ఆధారంగా దరఖా స్తులు పెట్టుకోమన్నారో ఆ ఆరే తలన్నీ ఆ అయ్యాయికి ఉన్నాయో, ఆమెను ఏ కార ణం చేరి నెలెక్టుచేశారో అని ఇప్పుడు విద్యా కాళి సర్వీసుకమిషన్ ను అడిగింది. కమిషన్ లోకి సమాధానం ఇంకా రావడం!

పురపాలకసంఘం కథ

స్వామిభవమున చెప్పమన్నాను భయము, పాప మెంటు స్త్రీలులోని మూడు ఇళ్ళవారు ఎ. సి. ఎల్ క్విన్ సిటికొనం దరఖాస్తు పెట్టుకున్నారు. ఎల్ క్విన్ సిటి కొరత ఇంకా ఉండటంచేత ఈ దరఖాస్తులు మంజూరు చేసే భారం ఢిల్లీ రాష్ట్ర విద్యుద్దళ కంట్రోలు బోర్డు వహించింది. ఖర్చు అంచనాలు తయారుచేసి, ఒక మునిసిపల్

ఉపసంఘం చేత ఆమోదించడం, మొదట తీగలు, అందులోంచి ఇళ్ళలోకి కనెక్ట్ తీగల్ని వేయించటానికి పురపాలక సంఘం ఆమోదం కూడా పొందారు. తరువాత ఏటి కెంథ్ ఖర్చు అవుతుందో దరఖాస్తుదారులకు చెప్పారు. నె హ్యూరీ టీ గా కొంత డబ్బు కట్టారు. ఇదంతా అయ్యేటప్పటికి కనీసం ఆరు నెలలు పడుతుంది. ఎలాగైతేనేం ఈ కార్యక్రమం అంతా అయింది. కనెక్ట్ ఇచ్చేరోజు దగిరికి వచ్చిందే. జూన్ 14 కినివారం నాడు పార్లమెంటు స్త్రీలులోకి కార్మికుల తండా ఒకటి వచ్చింది. తీగలు వెయ్యటానికి గోతులు త్రవ్వటం మొదలు పెట్టారు. ఎండ నిప్పులు చెరుగుతోంది. రివరలోనే కార్మికులు అలిసిపోయారు. వారు ఎండబెట్టుకుంచి కోలుకోవటానికి, పని తూర్తిచేయటానికి రోజులు పట్టింది.

మ్యాథిల్లీ పురపాలకసంఘం ఆధునిక సంస్థ కనుక పని చేయించటంలో కొంత పద్ధతులు ప్రవేశ పెట్టింది. విద్యుద్దళ క్రిసరఫరా పనిలో తీగలు వేసేది కొందరు, తీగల్ని స్వీచ్ బోర్డులకు కలిపేది మరొకొందరు, నీటి బోయిల్స్ పనిచూసేది వేరొకొందరు - ఇలా పనిజగతుకుంది. కానీ స్వీచ్ బోర్డుకు తీగల్ని కలిపే కార్యక్రమం ఎందుకనో ఈ మధ్య పనిచేయటం లేదు. జూన్ 20 కు క్రవారం నుంచో కార్మికుల తండా రంగంలోకివచ్చి - పర్మనెంట్ తీగలు వెయ్యటానికి పతెంతి కాలం తీసుకుని తాత్కాలికంగా తీగలు ఏర్పాటుచేశారు. అయితే వీరికి మధ్యలోనే

అలసట వచ్చింది. అందుకే వని తూర్తి వెయ్యకుండానే ఇళ్ళకుపోయి విక్రంతి తీసుకున్నారు.

జూన్ 22 రుద్ధ్యాన్నం మీటరు వేసే మనిషి తొందరగా వచ్చాడు. డి. సి. తీగలు. డి. సి. మీటరు తీసేసి ఎ. సి. మీటరు పెట్టి అంతరాను డెవలప్ చేశాడు. అతడు వెర్రిన తవ్వకమానే ఎ. సి. తాత్కాలికపుతీగల్ని సరిగా వెయ్యకపోవడంచేత అని పనిచేయటం లేదని తెలిసింది. మొత్తం ఈ పనంతా చేయించే అధికారి గృహశాఖనానిలో ఈ ఒక్క రాత్రికి కొంత ఇబ్బందిపడితే రేపొద్దున కంటే తెప్పించి పెడతాను అని చెప్పి పిదార్చాడు. ఎ. సి. విద్యుద్దళ క్రికాపోగా, ఉన్న డి. సి. విద్యుద్దళ క్రికా పోయింది. అయితే మ్యాథిల్లీ పురపాలక సంఘంలో ఇంకా పాతవాళ్ళు కొందరున్నారు. వారిలో ఒకాయన జారిపడి ఆ రాత్రికి ఎ. సి. విద్యుద్దళ క్రి ఇంట్రో కెచ్చేలాచేసి సహాయపడ్డాడు. ఇది మ్యాథిల్లీ పురపాలకసంఘం కథ.

డిల్లీ పార్కుల వ్యధ

ఇక నగరీద్వారనవనాల కథ చూడాలి. మ్యాథిల్లీలో పార్కులు 'నానాటికి తీసేకట్టు నాగంధీబూ' అన్నట్టు రయారపుకున్నాయి. ఈ విషయం వార్తాపత్రికలే కాదు, నానాత్తు పురపాలకసంఘం కూడా గుర్తు పట్టింది. సచివాలయంలో నుటుకు పూల కుండీలను రెండుచేరి హెచ్చుచేస్తున్నాడు. ముఖ్యంగా ప్రధానమంత్రి కూర్చుని పని చేసుకుంటారే, విజ్ఞానం కార్యాలయం - అందులోకి పోయే దోవనిండా, ఆహా, ఏమి మొక్కలు, ఏమి పూలు! చూడాలి గా పార్కుల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడవలసిన వోటమరీ మహాకయలు, ఆ పని ఎక్కేసి, పూలకుండీలను అక్కడికి వెళ్లడం, ఇక్కడి నక్కడ మార్చటంలో మునిగి ఈతకొడు రున్నాడు. ప్రజల సౌకర్యంకొనం చేసిన పార్కులు ఎలా మట్టికొట్టకు పోతేనేం, మంత్రిసత్తలు 'ఏమి ఈ వోటమరీల క్రేడ, ఏమి వీరి స్వామి భక్తి' అని మెచ్చు కుంటే చాలని వారి తపత్రయం.

పార్కులను ఇలా పాడుపెట్టడానికి మరొకటికూడా కారణమే ఉంటుంది. పూలమొక్కల పెంపకంకాని డైరెక్టరు పెర్సెలాంకాఫర్ రాజీనామా ఇచ్చి ఏడా దైంది. ఆ ఖాళీని భర్తీచేయటానికి ఇప్పటికి రెండుసార్లు అప్లైయింట్ చేశారు. లాంకా ఫర్ రాజీనామా చేసిన ప్పుటి నుంచి ఆ ఖాళీలో తాత్కాలికంగా వ్యవహరిస్తున్న క్రి. జె. వి. మధుర్ అనే ఆయన కూడా ఆ ఉద్యోగానికి దరఖాస్తు పెట్టుకున్నాడు. యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్

(48-వ పేజీ చూడండి)

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోతున్నదన్నీ, నీ సరియైన దరస్సునుగురించిన్నీ నీవు తెలుసుకోవగోరినట్లయితే ఒక పోస్ట్ కార్డుపైన నీకు యిష్టమగు ఒక పువ్వును పేరున్నూ, నీవు వ్రాయు లేదీ, వేళ వివరములున్నూ, నీ సరియైన చిరునామా యున్నూ వెంటనే వ్రాసి పంపుము.

వ్యోమకాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, నీవు కార్డువ్రాసిన లేదీలగాయతు 12 మాసములలోను నీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, ఏ వ్యవహారములో నీకు జయము కలుగునో, నీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశీగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, విధిని తీయములు, లాటరీ, అకస్మాద్రవ్యలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా చూపవారిగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రమ ఎ. సి. గా పంపగలము. (వి. సి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్ప్రవాము లేవయినా పున్న యెడల కొంతిచ్చేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు చూ పూచీపైని పంప బడును. మేము పంపిన భోగటా మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల పైకము వాపను చేయబడును. ఒకసారిపరీక్షించి చూడుడు. మీ ఆద్రును ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. Devdutt Shastri, Raj Iyotishi (WP-13) Jullundur City.

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక
 జూలై 1958 జూలై 1-వ
 తేదీ నుంచి 'బాలసంఘం'
 స్థాపించాము. జూలై 1-వ తేదీ
 నాటికి 15 సంవత్సరాల వయస్సు

నిండని, విదేశీ వయస్సుకు తక్కువ గాని
 ప్రతి తెలుగు బాలుడూ, బాలికా సభ్యత్వం
 పొందవచ్చు. సభ్యత్వానికి దును
 మేమీ చెల్లించవలసిన పనిలేదు. తెలుగు
 బాలబాలికలందరూ వెంటనే సభ్యులుగా
 చేరి సచిత్ర వారపత్రిక అభ్యుదయముకు
 నిర్వహించే చిన్న చిన్న పోటీలలో పాల్గొని
 "సంఘం" ఆశీర్వాదము జయప్రదం చేయ
 దానికి సహాయపడతారని ఆశిస్తున్నాము.

గ మ ని క

వదకొండు మొదలు 15 సంవత్సరాలవరకూ
 వయస్సుగలవారిని 'A' వర్గంగానూ, ఆరు
 మొదలు 10 సంవత్సరాల వయస్సువరకూ గల
 వారిని 'B' వర్గంగానూ విభజించడం జరుగు
 తుంది

ముఖ్య విషయాలు

సభ్యులుగా చేరవలసిన బాలబాలికలు
 చేయవలసిన దొకటే. దీనితోపాటు ఒక
 సభ్యత్వపు దరఖాస్తును ముద్రిస్తున్నాము
 అందులోని ఖాళీలను మీ వివరాలతో
 జాగ్రత్తగా నింపి (కొట్టివేరెలు, కుదుపులు

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక
బాల సంఘం
సభ్యత్వపు దరఖాస్తు

వదిహానేళ్ళ వయస్సుతో
 రికార్డుగా, ఆరేడీతో బాలబ
 సంఘంలో సభ్యత్వం వాసం
 తలచే రద్దుయిలాగుంది.

లక్ష్యాలు

పుండ్రహాదము.) ఆ అమ్మ దరఖాస్తును
 తిన్నగా కత్తిరించి కవరులో

సంపాదకుడు,

ఆంధ్ర పత్రిక సచిత్ర వారపత్రిక,
 తంబుచెట్టిపేటి, మద్రాసు-1.

అనే చిగువామాకు పంపాలి. కవరుమీద
 వెనుకవైపు "సచిత్ర వారపత్రిక బాల
 సంఘం" అని స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
 మామూలు కొగితలమీద వ్రాసిపంపే దర
 ఖాస్తులను స్వీకరించము.

ఒక్కొక్క దరఖాస్తుమీద ఒక్కొక్క
 సభ్యుని, లేదా, సభ్యురాలి పేరుమూర్తిమే
 వుండాలి. సభ్యత్వపు దరఖాస్తును సచిత్ర
 వారపత్రికలో స్వాగతమివ్వడం వారం
 వారం ప్రచురిస్తుంటాము.

సభ్యులుగా చేర్చుకున్నట్లు ఒక్కొక్కరి
 పేరు విడివిడిగా ఒక్కొక్క సభ్యత్వపు
 కొద్దును పంపుతాము ఆ కొద్దుమీద సభ్యత్వ
 క్రమాన్ని నూచించే ఒక సంఖ్య వుంటుంది.
 ముంగు ముందు సభ్యులుగాని, సంఘంగాని
 జరిపే ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలలో ఆ సంఖ్యను
 ఉదహరిస్తూండడం జరుగుతుంది.

(1) సభ్యులుగా చేరే బాలబాలికలను
 కలను అరుమొదలు వదేశీవరకూ ఒక వర్గం
 గానూ, (B), వదకొండు మొదలు వదిహానేళ్ళ
 వరకూ మరొక వర్గంగానూ (A), విభజించి ఉచిత
 వర్గాలకూ విడివిడిగా అభ్యుదయపు రెండుకాల
 పోటీలు నిర్వహించి ప్రథమ శ్రేణిలో నెగ్గేవారికి
 మాకుకోదిన బహుమతుల వివ్వడం. (ఈ విష
 యంలో పోటీనిర్వహణకర్తలదే తుది నిర్ణయం)

(2) సభ్యులలో వారివయస్సుకు తగినట్లుగా
 రచనాసక్తిని, వ్రతనాసక్తిని, కళాభిమానాన్ని
 యధాశక్తి పెంపొందించేయడం.

(3) చిత్రలేఖనం, నృత్యం, అభినయం,
 గాత్రం వీణ, వయ్యాలిన్ మొదలయిన అతిత
 తళలతోనూ, వ్యాయామక్రీడలతోనూ ప్రత్యేక
 అభిరుచి, ప్రవేశం కనబరిచే బాలబాలికలను
 బహుమతులద్వారానూ, తదితర విధంగానూ
 ప్రోత్సహించడం

(4) ఏ ప్రాంతంలో వివసిస్తున్నవారైనప్ప
 డీకీ తెలుగు బాలబాలికలందరినీ మధ్య స్నేహ
 సమైక్యతలను పెంపొందించేయడం

(5) ఉన్నత పాఠశాలలలో దదివే విద్యార్థు
 లకు ఉచిత విద్యార్థివేతనాలను బహుకరించడం.
 (దీనికి సంబంధించిన వివరాలను ముందుముతడు
 వ్రకటిస్తాము)

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక
బాల సంఘం
[సభ్యత్వపు దరఖాస్తు]

GROUP
A లేక B

నభ్యుని (నభ్యురాలి) పూర్తిపేరు (విడివిడి అక్షరాలతో)

....
 ఏండ్లు : నెలలు :

పుట్టినతేదీ, నెల, సంవత్సరం : జూలై 1 నాటికి వయస్సు

తండ్రి, లేక, సంరక్షకుని పూర్తిపేరు :

జీరిపేరు, జిల్లా, తాలూకా, పోస్టు [పీఠ : నెంబరు]

* చదువుతున్న తరగతి, లేక, ఫారము :

పాఠశాల పేరు

ప్రధానోపాధ్యాయునిపేరు (తెలిస్తే) :

ఆర్యా :

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక బాల సంఘములో నన్ను సభ్యునిగా/సభ్యురాలుగా చేర్చుకోవ ప్రార్థన. నైక

వ్రాసిన విషయాలన్నీ యధార్థములే.

[తేదీ : -1958]

* మరొక వి పాఠశాలలోనూగాక ఇంటికదదీన ట్యూషన్ చేప్పించుకోనే బాలబాలికలు కూడా సభ్యులుగా చేరవచ్చు.

'చగువుకున్న తరగతి' అనే విషయానికి ఎగుగుగా 'ప్రైవేట్ స్కూల్' అని వ్రాయాలి.

(సంతకము)

సంచిక : 9-7-58 | ఈ దరఖాస్తు 12-7-58 నాటికి మాకు చేరాలి |

రూపమతి

పరిచయం

రూపమతి, బాబుహడ్డూరు, వీరి ప్రేమగర్భిత అవర్ణనీయమైనది. మానవదేశపు గత—గతేమిటి, దరిత్ర, రూపమతి సంగీత సాహిత్యాల్లో అధిక కృషిచేసి సాహిత్యానికి అందించిన సృష్టి. ఈమె వ్రాసిన గీతాలు, సాదిన పాటలు, నాటినుండి వేదికలపై ప్రజానాటకాలలో అమితమైన కీర్తిని ఆర్జించుకొంటున్నది. మీరాబాయి పాటలలాగే ఈమె వ్రాసిన పాటలు ప్రతివాది రసవత్తైన రాక్షసికా వుంటుంది—బాబుహడ్డూరు గొప్ప సంగీతవేత్త, కవికూడాను. మాండూ అనే నగరానికి చెందినవారు వీరు రూపమతి కేరం పీఠ, అనపూయ, అరుంధతులవలె లోకంలో నానీకెక్కింది—రూపమతి బాబుహడ్డూరు ప్రణయానికి సాక్షాత్తులై ముగ్ధులయ్యారు. సాక్షాత్కరణంబులు ఈ పరిశ్రమ రచించి, రూపమతి గేయాంకు అంగ్లానువాదంకూడా చేశారు. లోకప్రసిద్ధమై దీ గత—

గృహవతి రూపమతి

నిరుపమాన సతి

కళా సరస్వతి.

నీ పాటలు, నవనవ

మధువులు కురిసే

దివ్యమలు... || గుణ ||

నీ ప్రణయం—నీహారాద్రి తనుజ

పాదప్రతాలిత దివ్యలాత...

|| గుణ ||

నీ కంఠం కుసుమశృంగుని కోదండం

ఇక్షుశృంగుని అక్షయతూణీరధ.

|| గుణ ||

* * *

రూప: బాబూ, ఈ సంధ్యాకాంతలు ఎంత రమణీయంగా ఉన్నాయో భావించి!

బాబూ: నీ అధర రాగంకంటే సంధ్య ఏమంత బాగుంది?

రూప: మీరు యువ రాగం అంటే ఎంతో యువంకదూ. ఆ రాగం ఏ అపూర్వ స్త్రీయో ఆలాపిస్తే స్వర్గాన్ని ఖాళీంచేసి, ఆకాశాన్ని పరలలు గట్టింది.

బాబూ: మనస్సు రాగరంజితమైతేగాని గంతు క్రుతికట్టకాదు.

రూప: నా పేరి అల్లుకాదు. ఎప్పుడూ మనస్సుని ఒక రాగంమీద లగ్నంచేసుకొని, పరికిన సంగతి పలుకకుండా అనంతరీకుల్లో ఆలపిస్తుంది.

బాబూ: నీ దంతతల్లి పీటమీస పురాకృత కుక్కురించేత చెయబడినది. నీవు ధన్యవు, పృథ్వీంధవా!

రూప: అదిగో సంధ్యాకాంతలు తేర

గుబుదిలేకలా పరిమళాలుకూడా విరజిమ్ము తున్నాయి.

బాబూ: అంతేతే కామెను నీ దంతపు చెక్కిల్లు నొక్కులు హామిచ్చాయి!

రూప: నాకు సంధ్య అంటే ఎండుకింత యువతూ తెలుసా? ఒకానొక అనుద సంజలో అమరివేళ మీ దర్శనం నాకవ్వం, మీయండు నా హృదయం అగ్గ ముత్యం, ఆనాటి నా అయిగునతనం ఆకాశంమీద కుంభమండ పోసుకుంది.

బాబూ: కాను, నీతోనే కలుపుకున్న రక్తసంబంధం.

రూప: ఈ గుడ్డులు, పక్షులుకూడా అయిన విడ్డులను రెప్పవాల్యక చూచి నంగుకు నా చెలికల్లెలు ఈ తిండితో చెప్పి నాకు మరణదండన విధించేట్లు చేశారు.

బాబూ: అయితే బ్రతుకులేనే బడబాసల మందామా యీ సంధ్యన?

రూప: ఎంతమాటన్నార! నా వృద్ధ మంత్రి నా లాభగ్నంమూచి, కాడుగ్నం వహించి నా తిండితో యీమె వసంత లక్ష్మి, ఆమని ప్రవేశిస్తున్న ఈరోజైన యీమెను బ్రతకనివ్వండి అన్నాడు.

బాబూ: ప్రేమ బ్రతుకు చీల్చుకొని పైకుడుకుంది. ఆ బాధ్యత వ్యక్తులమీద ఉండదు - వ్యక్తులను ఎందుకో నిందించి హింసించడం?

రూప: పైగా మీరు తురుష్కులని.

బాబూ: నీవా హిందూ స్త్రీవేతిని.

రూప: మరల మానవ జీవితాన్ని మహి మాన్యతల చెయ్యాలిగాని, వ్యక్తిహింసకు దిగకూడదు.

బాబూ: హృదయానికి మతాలండకని తెలియదు.

రూప: మనస్సులు కలిసినచోట మతాలకు, మతానికి తిబ్బకాలే!

బాబూ: కామితానికి కాదు మోక్షానికి, స్త్రీని కేజిలాంటిది పురుష జీవితానికి.

రూప: స్త్రీ హృదయానికి ప్రేమించిన పురుషుడు అద్దంలాంటివాడు, స్త్రీ నిశస్వరూప సంధర్మణం చేసుకొనేందుకు.

బాబూ: కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు సర్వసంగపరిత్యాగం చేసిన యెత్తులకు మరల మరల ఏమిటి?

రూప: ఎవరి ఆత్మసంధర్మణం వాడు చేసుకునేందుకు, ఆటంకాలు కల్పిస్తే, తిండివనీ, తలివనీ, బంధువాలు తెందు క్షుంబుంది, ఎంతటి అభిమానమున్నా.

బాబూ: తిండికూడా ఒకప్పుడు యవన కుడివని పురుషుడనని, మరిచిపోతాడు, తిండి తనం వచ్చాక.

రూప: అపుహంసంగా కని, ముద్దుగా నాకి, గోముగాపించి, పెండ్లివిషయం వచ్చే సరికి, యింత క్రూర్యం చూపెడతారెందుకు శత్రుభూతరీతండు!

బాబూ: మరల, సంఘం కట్టిన గోడల మధ్య ఎన్నెన్ని హృదయాలు ప్రవహించ లేని నదుల్లా, ఘూర్జిల్లుతున్నాయో తెలుసుకున్నవారే?

రూప: హృదయ ముక్తరీంతుకొని ఆకాశగంగా అవతరించిన ప్రణయప్రవాహానికి ఇకన్నీ నిలుస్తాయా? గంగాధవాని మన ప్రణయానికి జీవన ప్రదాత అని మీరు తెలియదనుకుంటా.

బాబూ: నాకుకూడా గంగచేరివే మేలు తలికూడా చేయలేదు. గంగయ్య తల్లికి నాకేమోదాడు.

రూప: నన్ను ఖరమంచి, ప్రకృతిక కౌతుకుల వోచేసరికి ప్రాణాలు విడిచే

రూపమతి

దుకు సిద్ధంకమ్మరి చెప్పి మా తండ్రిని పిలిచాడు. కంటికిమంటికి ఒకటే ధారగా రాత్రింతా ఏడుకున్నాను. కావలివారు ప్రాణంమీద తీపిచేత కామెను అని అనుకున్నాను. ఆ రోదించడం మీ సమాగం కోసం అని వారికేమి తెలుసు? అర్ధరాత్రి చాటాక, రీవానది వృద్ధమురియిదువ వేమంలో వచ్చి వృద్ధయగగన చుంబిరియై అభయమిచ్చింది.

బాబా: అదే రాత్రి అదే సమయానికి నువ్వు పీల్లో స్వప్న నుండరియై రీవానది, నీవు అపదలో ఉన్నావని, నన్ను ప్రేమిస్తున్నావని, ఉదయభోజనం తో చక్క ముందె రక్షించమని చెప్పబడేదా. అర్ధరాత్రి మీ తండ్రితోపాటి, నిన్ను చెరబాపి, నేనిక్కడకు తెచ్చుకున్నది.

రూప: బాబో! ముందా, మా తండ్రిని మీన జయించాక రెండు శ్వేతివర్ణపు అశ్వామీద, మీ రాజ్యంలో దినోదయ వేళకు గృహప్రవేశం చేశాం? చెంకాని

చాల్చినముగ్ధ ప్రణయినిలా, మానప్రత్యూషం మనసు బరాబరు లిచ్చింది. అందుకే, ఈ సంధ్యాకాంతులకు నా జీవితానికి ఎదో ఒక అనివాదభావమంది.

బాబా: అందుకే నీనన్నా సంధ్య అన్నా నేను ప్రేమించకండా ఉండలేను.

రూప: ఈ కాంతుల రక్తచందనంలా వంటికి పూసుకోనా లేక మందారులా, శిరోజాల్లో దాచుకోనా?

బాబా: అప్పుడు, నీ శిరోజాలతో నా ముఖాన్ని కప్పుకొని మందార మధువు రుచిచూస్తా.

రూప: ఈ అనంత సంధ్యా రాగాన్ని నా ముని వేలితో అంటి, లలాటాన, చిన్న కుంకుమబొట్టులా ధరిస్తా — కాలిగొల విహాయసాన్న ఆదండతారార్కం నానీ మంలిసీతనం నిలిచిపోయేట్టు.

బాబా: గగనమంతా నిండిన ఇంగ్లీషు చ్చాయను - పేని నా తంబురాకు జీవా లిగా అమర్చి, ప్రళయంతంవరకు ప్రేమ

గానంచేస్తా.

రూప: ఎంత నుఖం ప్రభూ...

బాబా: జీవితమంతా, జీవితంతా న కూడా?

రూప: పరవశ్యతమిచ్చే ఈ సింధూర కాంతులను, మన ప్రేమను, తలచుకుంటే, మమకారం భయం కూడా వేస్తున్నాది ఎందుచేతనో!

బాబా: మన ఆత్మంత్రణ యానికీ ప్రబలతార్కాణం.

రూప: ఏమమ్మా మునిమాపా, మా జీవిత భవిష్యకు నీ చెలిలో ఉంది. విరిసే ప్రేమ లతో కూడిన వెండి రేయిని ప్రసాదిస్తావో! ఘోరగుఃఖంతో కుమిలిపోయే కారు నల్లని కాలరాతనివానో? ఏం చెప్పగలం!

బాబా: ఏవో మనకహలుగ బైక్కాయి. నుఖంగా ఉన్నాం. ఆ ఉన్న రవంతిపెండ్లి కూడా అయిపోలేదాగుండును. నీకు ఇంకా ఏదో నిదర్శనం అవుతుంది. అంతవరకు ఆగారి అని గట్టపుట్ట అనకుండా నన్ను తిప్పి నీవు కవచమగుతున్నావు. ఎప్పుడెనా కావలి సేంజే అయినదానికి, కానిదానికి లోకం చేత ఎందుకు అనిపించుకోవాలి?

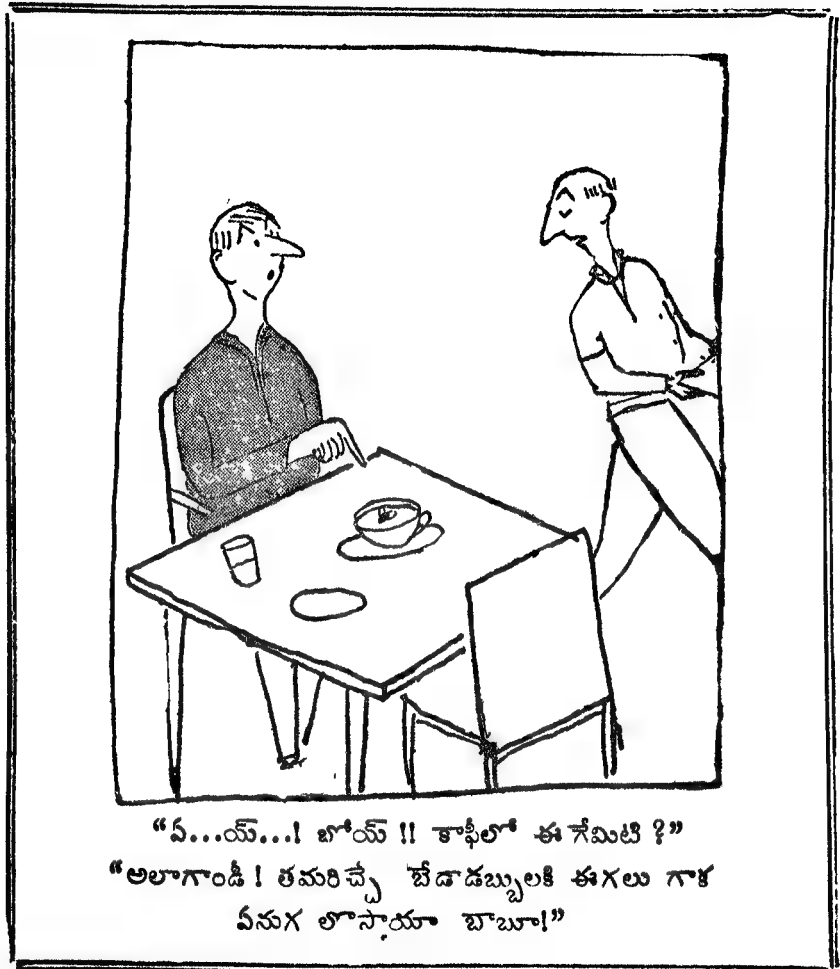
రూప: ఏమంటుంది లోకం? అనవలసిన దేదో ఇదివరకే అంది. కులహీనులరాలను; జాతిభద్రను. తండ్రిమాట పాటించలేదని అంటూనే ఉంది. ఇప్పుడు కులటనని, ఉంపుకుకలెనని అంటుంది. అననీడి. ఈ పెండ్లిచేసుకున్న వారందరిని తలదన్నే ఆదర్శనతి ననిపించుకుంటాను. ఇవాళ ఈ పూవులుగలచెట్టుకొంది బాసచేస్తున్నాను.

బాబా: నిజమే; వృద్ధయప్రీతితోపాటు బాహ్యలాంఛనాలకూడా జరగడం మంచిదిగా. నా పటమహిషిని అవుతావని ఉన్వి స్ఫూరుతున్నా. ఏమో ఎంతకాలం పడు కుందో?

రూప: ఇంక ఎంతో కాలం వట్లదు ప్రభూ. అమృత ఘడియలు దెగ్గరపడ్డాయని నా వృద్ధయం చెబుతున్నాది.

బాబా: రూపా, రూరాన్ని ఏనుడి చూడు ఆ చింతితోపులో, ఉన్వేకుగా పడ గత్తిన పాములా లేచి, వయ్యారంగా దిగి ప్రవహించి వెడలై, రీవానది పురినతలారికి వేగంగ ప్రవహిస్తున్నాది, మానూఉండగా యింతలో.

రూప: అది నా నోములవంట. ఆ నిదర్శనంకోసమే ఎదురుచూస్తున్నా. పాతాళం నుంచి చింతితోపులోభూతలాన్ని చీల్చుకొని పేజీవచ్చి వాగునై ప్రవహించి, రీవానది జలాల్లో కలుస్తానని, అంతవరకు మన వివాహం అపమని, గంగ నాతో ఆనాడేచెప్పింది. ఆ పాతాళగంగ రీవానది కలిసినవోటున నాకుండాలని ఉంటుంది, యీ రెంటి సమా గను న న లా ని కి రీ వా కుం డి పే రు నె ట్ట ము ని కూ డా చెప్పింది.

"ఏ...య్...! బోయ్ !! కాఫీలో ఈ గేమిటి?"
"అలాగాండీ! తమరిచ్చే బేడాడబ్బులకి ఈగలు గాక ఏనుగ లొసాయా బాబూ!"

నాకు తలెలాంటిది, రీనానది. చెల్లెలాంటిది వాగ్దేవహిందిన పాతాళగంగ. ఈ రెండు నాకంటే కల్లప్పుడు కవలజేటబ్బు యిక్కడోక మనలోకట్టించు ముహూరం పెట్టించు. నిరవధికమైన ఆనందంతో తేలి పోదాం. పాటలు పాడుకుంటూ, కవిత్వం కట్టుకుంటూ.

బాబా: గగనమంతా కవలిపోయిందరే కృత్య కేణములా కనపడుతున్నాది. చాగలు చిమ్ముతున్న మంటల్లా పొడదూపుతున్నాది.

రూప : సంధ్యారాగమే ఆ నల మైలే, అనురాగమే అగ్నిపరీక్ష. అవుతుందేమో,

బాబా: ఘడియకొందట, పాటలాధరంలా కనిపించిన నీ ముక్తపథం, నల్లపడని పెదములల్లు మారిపోయిందే.

రూప : తిరుముకువచ్చే చీకటలు మన కొపదను నూచిస్తున్నాయి. అదిగో ఒకటే చుక్క తోచింది. అమృత్యోగ్య, విమలా చుక్క అల్లా కనపడుతున్నాది!

పొందభౌతిక జేహంబు పతితమగుట
పాతికపానిపూతి జన్మకౌమారిగనిచ్చి
పరమ పదకాంతి పర్యాలపరి, మడించి
నిలుగుమానినీ కీలంపు వెన్నపూస.

[శ్రీరామాతం వివాద సంగీతం]

అదం: రూపమతీ, నీ సౌందర్యం, నీ రసీకరి, || గాన మాధుర్యం, నీ కవితా వ్యాసంగం, యెన్నని చెప్పగలను? సమ సమైక కళలకు నీవు కళానిధివని వేనోళివిన్నాను. || సౌందర్యం ఏమీంచేసరికి నా కనులు మరుమిట్ట గొల్పుతున్నాయి. ప్రజలు నిన్ను గురించి అనుకున్న వన్నీ యధార్థాలనుటకు, ప్రబలసాక్షి నేనే...

రూప : అదంజీ, మీ రాకకు సంతోషిస్తున్నాను. వచ్చిన కార్యమేమిటో తెలిసి నేను చేయగలిగినదైతే తప్పక చేస్తా.

అదం: తిలుచుకుంటే స్త్రీ చేయలేని కార్యం యేదీ వుండదు. హిందూ మతస్థుడైన తిండి కెదురు తిరిగి, బాజ బహదూరుతో తేచినచ్చిన నీవేమి చేయలేవు?

రూప : మీ మాటలు నా కంఠం కాలేదు. నేను బాజా బహదూరును ప్రేమించాను. పెండ్లి చేసుకున్నాను. పురుషులలో బాజా అంత అందమైనవాడూ, రసార్థి వృద్ధయ్యలూ, సంగీత సాహిత్యకవియ్యలూ, వుండటం దుర్లభం. అది నేను పూర్వజన్మన చేసుకోన్న పుణ్యం.

అదం: నేనుకూడా తురుష్కుడే. త్వరితేజం కలవాడే నీ పాటలన్నా, నీ వన్నా ప్రాణం యిస్తాను. బాజాను ధన్యుడే చేసినట్టే నన్నుకూడా చేస్తాననే నమ్మకంతో నీ సన్నిధానం చేరుకున్నా.

రూప: అదంజీ. నీమాటలవలన బాగులేదు. నన్ను ఎవరెనిగా భావిస్తున్నావో నాకు తెలియదు. రూపవతిఅంటే రూపాణి అనుకొంటావా? స్త్రీకి ఒకే పురుషుడు భర్తగా ఉంటాడు. వసుకజన్మలో అతిశయ భర్త. ముందుజన్మలోకూడా అతిశయ భర్తకౌవాలని ప్రతిహిందూస్తూ పరమేశ్వరుణ్ణి పూజిస్తుంది. తిచ్చిసుఖంకొసం మానాభిమానాలుపోగొట్టుకునే తనతెలు కులీనులైన హిందూమతంలో లేదు.

అదం: నీవు నన్ను పెండ్లాడితే, పెండ్లికి నీసంగవున్నాను. రూపా, రా.

రూప: ఎంతమాటన్నారో? బాజాను రానివ్వండి. మీకు తగిన బుద్ధిచెప్పిస్తా.

అదం: బాజావుండగా నిన్ను వివాహం

ఒకే పోలిక!

“పూర్తిగా మీలా వుండే మరో వ్యక్తిని నేను, బాగా ఎరుగున్నాను. మీ ఇద్దరు ఒకరివక్క ఒకరు నిలబడితే ఎవరు ఎవరో గుర్తించటం చాలా కష్టం”

“పూర్తిగా మీలా నేను మీకు అప్పు ఇచ్చిన పది రూపాయలు ఆయనగారికి ఇవ్వలేదు కదా?”

—బోసుబాబు

చేసుకోమని నేనంటానా రూపా?

రూప: అం. ఏమిటా మాట?...నిజం చెప్పు. బ్రతిమాలుకుంటున్నా...నా బాజా యేమయ్యాడో వెంటనే చెప్పు...నా తల తిరిగిపోతోంది. కిరీరం కంపిస్తోంది... భూమ్యుకాళాలు యేకమైనట్టే కనిపిస్తున్నాయే.

అదం: (నవ్వు) యుద్ధంలో బాజా బహదూరును నీకోసం సంహరించి, వివాహం చేసుకుందామని.....

రూప: అయ్యో, దుర్మారుడా, నా పతిని జంపి, నా ప్రేమను విషభౌండంలో కలిపి, నా జీవితం నుడిగుండంలో తిరుగుతూ వుంటే నన్ను వివాహ మాడతానంటావా? హిందూ స్త్రీ తన మానసంరక్షణ చేసుకోగలదు. సకులకు పతులే గతి. నాపతి మార్గగానినైనా ఇహ పరములు సాధిస్తా!

దాక్షిణ్యమును జాపు!
దక్షిణాగ్ని, నీవు!
పాతనముచేయగా!
రావయా పాతగా!
కుసిత దాక్షిణ్యం!
కోపాలమా రమ్మ!

పూతి ధరిత్ర మా
నీతిమ్మ కలమ్మ
భ్యాతిచాటిన నేల
లే లేమ్మ.

మహిత లాభగ్యవతి
సాధుమతి వేదవతి
తినుపున జనించిన
తపోగ్ని నీకు జేతలు!

కాల్గేట్ క్లోరోఫిల్
చిగుళ్లను గట్టిపరుస్తుంది!

COLGATE CHLOROPHYLL TOOTH PASTE

ఇంతకు మించినచేతనమైన క్లోరోఫిల్ కలిగివున్న మరొక టూత్ పేస్ట్ లేదు!

CTPA/9/L/1

ద్రి విప్లవంబా అయిన తర్వాత ఆపరేషన్ చేయడానికి సిద్ధమైనాడు. డాక్టరు అలవాటు ప్రకారం అసిస్టెంట్ ను ఆడిగినట్లు కథలు వగైరా పెర్ లెజ్ చేయి అన్నాడు పెర్ లెజ్ ను ఆజ్ఞాపించాడు. పెర్ లెజ్ చేయడం నీలాగే తెలిక పెర్ లెజ్ తెలుసుకొని వేసింది కాని ఆ సమయంలో ప్రశ్నలతో డాక్టర్ ను విసిగించ రాదనుకుని తెలిసికంటే వరకూ ఆపరేషన్ చేసే సామగ్రి అంతా వేసినీళ్ళలో వుంచింది. వేమంటే: 'ఓహో' ఫారం' యివ్వు అన్నాడు. యీసారి భయపడిపోయింది పెర్ లెజ్. 'ఓహో' ఫామ్ ఎంతి వ్యాలో ఏమో? తనకేం తెలుసు! ఎక్కువైతే ప్రమాదం అని మాత్రం తెలుసు.

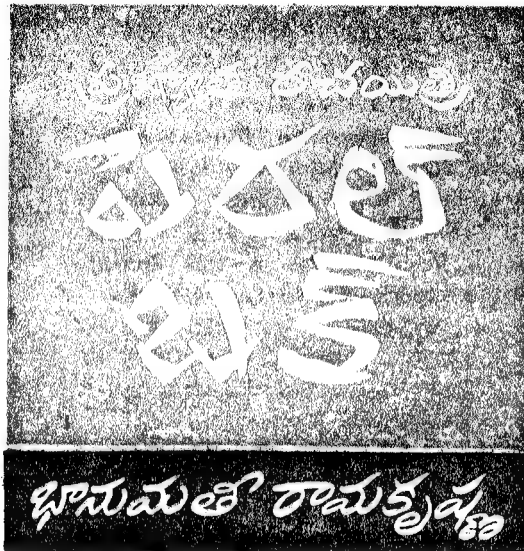
భయపడుతూ డాక్టర్ ను ఆడిగింది ఎంతి వ్యాలో! ఎలా ఇవ్వాలి! అని క్యాన్ చూస్తూ ఇవ్వు అన్నాడు మోతాగు చెప్పి. ఆపరేషన్ ముగియాలి వేమంటే క్యాన్ అగిపోయింది.

"డాక్టర్! ఆమె చచ్చిపోయింది" అంది భయపడుతూ.

ఆ మాట విని గుండె గతుక్కుమన్న డాక్టరు చుట్టుకున్న వేమంటే చేతిమీద తిట్టాడు. మళ్ళీ నాడి, క్యాన్ పనిచేయడం మొదలెట్టాయి. చివరకు ఆపరేషన్ విజయవంతంగా అయిపోయి తల్లి ప్రాణానికింది. పెర్ లెజ్ సంతోషించింది—మృత్యువు వాతసుండి తప్పించుకున్న ఆ బిడ్డయింటి యిల్లాలిని చూసి. కడుపులోనే చనిపోయిన బిడ్డ, మగబిడ్డ అని తెలిసి నంకోద్రాక్షడు పోయాడే అని ఆత్మగారు ఏడ్చింది. "ఫర్వాలేదు వచ్చేసంతతర్కం మళ్ళీ వస్తాడు లే" అన్నది నవ్వుతూ.

నిజంగా మరుసటి సంతతర్కం అబ్బాయి నెత్తుకుంది ఆ యింటి యిల్లాలు.

ఒకసారి పెర్ లెజ్ వుంటే నాలుగుగదుల ఇంటికి చేరినట్లుగా మరొక కట్టడం మగ పిల్లల స్కూలునిమిత్తం కట్టించే బాధ్యత పెర్ లెజ్ నె తిమిద పడింది. మిషనరీవాళ్ళ డబ్బుతో, పెర్ లెజ్ అధ్యర్వాసం యిల్లు తయారైంది. చైనీయుల యిల్లులాగా మేడ మీద గదులు లేకుండా అంతా నేలమీదనే ఎక్కువ గదులతో కట్టించాలనుకుంది పెర్ లెజ్ ల్. కాని మిషనరీవాళ్ళు అలా ఏలేదు, మేడమీద కూడా ఒకటి రెండు గదులు నిధిగా వుండాలన్నాడు. అందువల్ల మేడమీద రెండు గదులు కట్టించింది పెర్ లెజ్—ఎన్నడూ మాడేని తెల్లవాళ్ళ మేడను చూటానికి పట్నంనుండి వల్లెనుండి చాలామంది వచ్చారు—మేడ మీదకే మెట్లుచూసి కూడలి పోయారట

(గతవారం తరువాయి)

చైనీయులంతా—పైకి వెళ్ళడం ఎల్లాగా! ఆసలు దిగడం ఎల్లా అనే సమస్య పట్టుకుందట వాళ్ళకు—ఆ పూర్వీకాన చనువూ, సంస్కారం కలిగిన మరొక స్నేహితురాలు వుంది. మదామ్ చాంగ్ అనే ఆవిడ—ఆవిడ మాటంటే = పూరంతా శిరసావహించి వింటారట. ఆవిడ ఏం చెబితే అది చేస్తారు కండ్లుమూసుకుని. చివరకు ఆవిడవచ్చి అందరికీ భయంలేదని చెప్పి మొదట తను మేడ మెట్లెక్కి పైకి వెళ్ళింది. మిగతా చైనీయులంతా ఆమె వెనకనే మెట్లెక్కి వెళ్ళారు—కాని దిగిరావడానికి భయపడి పోయారు. మళ్ళీ మదామ్ చాంగ్ నెన్నుదిగా దిగుతూ "యీలాదిగాలి" అని చెబితే తడవడుతూ ప్రాణాలు గుప్పెట్లో పెట్టుకుని మెట్లు దిగివచ్చారట నెన్నుదిగా. మగపిల్లలతోసం కట్టిన మిషను స్కూలు పక్కనే తనుంటే ఆవరణలోనే ఆడపిల్లల కోసంకూడా ఒక స్కూలు ఏర్పాటు చేసింది పెర్ లెజ్.

స్కూలుకు ఒక హాడ్ మిస్ట్రస్ కావలసి వచ్చింది. చిన్నప్పడు తన తోబాటు చదువుకున్న చైనా యువతిని ఒక తెను పిలిపించింది పెర్ లెజ్.

దక్షిణ చైనానుండివచ్చిన ఆ స్త్రీకి ఈ ఉత్తర చైనా వద్దలేదు. అన్నం తినడానికి అలవాటుపడ్డ ఆమెకు, రొట్టె వగైరారుచింపలేదు. భోజనం మానేసిన ఆమె కొద్ది రోజుల్లోనే చిక్కిపోయింది. దానికి మరొక కారణం ఆమె భర్త ఆమెను వదిలేసి ప్రాన్సు వెళ్ళిపోయాడు. యుద్ధం సమయంలో చాలామంది యువకులు చైనా నుండి కూటిలుగావెళ్ళి ప్రాన్సులోనే స్థిర

పడిపోయి భార్యలను మర్చిపోయి వేరేవెళ్ళి చనుకున్నారు. తన భర్త కూడా అలాగే ఒక ఫ్రెంచిస్త్రీని పెళ్ళాడాడని తెలిసి, ఆ హాడ్ మిస్ట్రస్ ఏడుస్తూ కూర్చోంది—

'మైగుడ్ ఫర్ నథింగ్'

ఏమిటని విచారించిన పెర్ లెజ్ దగ్గరతన గాథ యిలా చెప్పకుంది: "మైగుడ్ ఫర్ నథింగ్" వన్ను విడిచి ప్రాన్సు వెళ్ళాడు. యుద్ధ సమయంలో, వెళ్ళినవాడు నన్ను మర్చిపోయి అక్కడే మరొక స్త్రీని పెళ్ళాడాడు. అది మాడేళవు స్త్రీ అయితే నాకు సంతోషమే, కాని ఫ్రెంచి స్త్రీ అట. ఆమె ఒక వేళ నా భర్త వెంట మా యింటికివస్తే మాయంబో భోజనం ఆమెకు

నచ్చుతుందో లేదో, ఆమె ఏంటింటుందో! ఎల్లావుంటుందో అని కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుందట హాడ్ మిస్ట్రస్—

మంచి చెడా ముందు వెనకా ఆలోచించకుండా బేఖాతరీగా నిష్ప్రయోజకుడుగా తిరిగే భర్తను ఎంతో ఓర్పుతోనూ సహనంతోనూ పూజిస్తూ, 'ఇల్లుగడిపే స్త్రీలు భర్తను "మై, గుడ్ ఫర్ నథింగ్" అనే వారట—

ఆ కాలంలో చైనీయుల కుటుంబాల్లో ఎక్కువగా మగపిల్ల కాయలే చదివోతుంటే వాళ్ళింట—అందుకే మగవాళ్ళను ఎప్పుడూ, శీలం విషయంలో అడవాళ్ళకంటే చాలా తక్కువగా చూసేవారట చైనాలో. హిందూ సంప్రదాయంలాగే, చైనా యువకులు పతి భక్తి కలిగి, పాతివ్రత్యమే పరమధర్మంగా భావించి ఎంత చెడవాడైనా భర్తకు బదులు పలికేవారట కారట. భర్తకు తనవల్ల గుఖం, కాంతి లేదని తెలిసిన మరుక్షణం భార్య స్వయంగా వెళ్ళి మరొక యువతిని తీసుకొచ్చి పెళ్ళి చేసేదట ఆ కొత్తగా వచ్చిన సవరిని, భర్తనూ కూర్చోబెటి తన వూడిగం చేయడంలో తృప్తిపడేదట—అలాంటి కుటుంబాలు చైనాలో ఎన్నో చూసిందట పెర్ లెజ్.

ఒకరోజు అనుకోకుండా పెర్ లెజ్ ల్ ఉత్తర చైనా విడిచిపెట్టాల్సి వచ్చింది. భర్తకు 'నానకింగ్' యూనివర్సిటీలో పుద్యోగం దొరికింది. నాలుగువేల సంవత్సరాలనుండి పురాతన పదవుల్లో నడుస్తున్న చైనీయుల వ్యవసాయ సంప్రదాయాన్ని ఆధునిక పద్ధతుల్లోకి మార్చడానికి కష్టపడుతూ, ఒంటరిగా పాటుపడడంకంటే, ఏదోఒక యూనివర్సిటీలో వ్యవసాయపరిక్షకత్వ విద్యాధ్యక్షులతో

శేరించడం కులభటుని నిశ్చయించుకున్న పెరల్ బక్ థర్ 'నాన్ కింగ్' యూనివర్సిటీలో ఉద్యోగం సంపాదించుకున్నాడు. 'యాంగ్ నీ' వదిలి ఏడుమెళ్ళియారంలో వర్ ఫుల్ కొండలపక్కనవున్న అందమైన వట్టణం 'నాన్ కింగ్', ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని ఆరాధించే పెరల్ బక్ ఎప్పుడు పని లేకపోయినా దగిల్లో వున్న వర్ ఫుల్ కొండలమీదికి వెళ్ళిపోయేది.

కంచుగంట కథ

ఎన్నో అందమైన పెగోదాలువున్న వర్ ఫుల్ కొండల్లో 'పార్ సిటీస్' పెగోదా చాలా అందంగావుండేదట. ఆ పెగోదా మీదవున్న కంచుగంటకథ చాలా ప్రసిద్ధి కెక్కినదిగాదు.

ఆ చిన్న దేవాలయాన్ని "టెంపుల్ ఆఫ్ థ్రీ సిస్టర్స్" (ముగ్గురు అక్కచెల్లెండ దేవాలయం) అనేవారట అందరూ. ఆసలు ఆ దేవాలయానికి ఆ పేరు ఎందుకొచ్చిందని అక్కజేవున్న పూజారిని అడిగిందట పెరల్ బక్. ఆ పూజారి యీలా చెప్పాడు:

ఆ కంచుగంట చేసిన ఆతనికి ముగ్గురు కూతుళ్ళు వుండేవారట. ఒకరోజు రాజుగారి ఆజ్ఞమీద కంచుగంట చేయడానికి అరంభించాడా అమ్మాయిలంతా. తయారయిన కంచుగంటలోనుండి అపక్రమిల్లి వినిపించింది. నాదం సరిగాలేనందువల్ల ఒకటికి నాలుగుసార్లు కంచు కరిగించి గంటచేశాడు. ప్రయోజనం లేకపోయింది. మర్యాద రాజుగారు గంట కొసం కబురుపెట్టారు. నాదంలేని గంట తీసికెలికే రాజుగారు తప్పకుండా తల తీసేస్తాడు. భయంతోనూ దిగులు తోనూ ఆ రాత్రి ఆ కంటంబం అంతా పడుకుని నిద్రపోతూండగా ఆ ముగ్గురు అక్కచెల్లెళ్ళూ ఒక స్వప్నంవచ్చింది. స్వప్నంలో ఆ దేవాలయంలోని దేవత ఆ అమ్మాయిలకు కనబడి "మీ నాన్న మళ్ళీ కేపు కంచు కరిగించేటప్పుడు మీరు ముగ్గురు అక్కచెల్లెళ్ళూ ఆ లోనాగుండంలో దూకితే ఆ గంటలోనుండి సంగీతంలాంటి నాదం వస్తుంది. మీపేరు చిరస్థాయిగా వుంటుంది" అని చెప్పి అదృశ్యమైంది. మర్యాద ప్రాదులే ఆ ముగ్గురూ స్వప్నవృత్తాంతం తెలిసికి చెప్పకుండానే తమ ప్రాణాలను తొండికొసం బలిచేయడమకున్నాయ. తొండి గంటెడు దిగులుతో ఆఖరు సారిగా గంటకొసం లోనాం కరిగించుతూన్న సమయంలో ముగ్గురు అక్కచెల్లెళ్ళూ లోనాగుండంలో దూకారు. ఆ దృశ్యం చూచిన ఆ అమ్మాయిల తండ్రి కొయ్యబారిపోయాడు. కొని ఆశ్చర్యం ఏమిటంటే తయారయిన

గంట కొడికే సంగీతంలాంటి శ్రావ్యమైన నాదం నలుమూలలకూ వినిపించింది. అనాటి నుండి త్యాగమూర్తైన ఆ ముగ్గురు కన్యల పేరుతోనే ఈ దేవాలయం వ్యవహరింపబడుతోంది అని చెప్పాడు పూజారి. వర్ ఫుల్ కొండలమీద ఆలాంటి వింతలూ, విశేషాలూ ఎన్నో చూసింది పెరల్ బక్.

నాన్ కింగ్ లో ఇల్లా వాకిలి దక్కచేసుకొని స్థిరపడ్డ పెరల్ బక్ కు తల్లి చనిపోయే స్థితిలో వుందని తెలిసింది-వెంటనే బయలుదేరి తల్లిదండ్రులకు పోయింది.

రచనా వ్యాసంగం

చనిపోతున్న తల్లిని చూడలేకపోయింది పెరల్ బక్. తొండ్రమీద కంటే తల్లిమీద పెరల్ బక్ పంచ ప్రాణాలూ వుండేదని చిన్నప్పట్నుంచీ—అలాంటి తల్లి కాళ్ళ తంకా తన్ను వదిలిపోతున్నప్పుడు ఆమెను చూసే ధైర్యంలేక పెరల్ బక్ బయట వరండాలో యేడుస్తూ నిలబడ్డది. తను యిన్నానూ నవలారచన మొదలెట్టాలని ఎన్నోసార్లు ఆనుకున్నది. కాని జీవితంలో మొదడుకున్నా కావలసినంత మేత సంపాదించడంతోనే సరిపోయింది. కనీసం తనకు ముప్పయి సంవత్సరాల యవసురాండే నవలారచనకు పూనుకోవడమని తీర్మానించుకున్న పెరల్ బక్ మనసులో తల్లి చనిపోయిన ఆక్షణంలో కలిగిన, మోతొ మొదడులో ఏదో మెరిసినట్లయింది. వెంటనే నవలారచన అరంభించాలని తనలో ఏదో చెపుతున్నట్లనిపించింది. అంతవరకు తను జీవితంలో సంపాదించిన అనుభవాలు గజ విజగా బుర్రంతా నిండివుండేవి. అవన్నీ రచన రూపంలోకి రావడం మొదలెట్టాయి.

తల్లి చనిపోయిన కొన్నాళ్ళకు నాన్ కింగ్ వెళ్ళిపోయింది. మొట్టమొదట తల్లి జీవితాన్ని గురించే వ్రాయాలనుకున్నది. ఎప్పటికైనా తనపిల్లల పెద్దవాళ్ళ అమ్మ అమ్మమ్మనుగురించి వ్రాసిన జీవిత విశేషాలు వదిలి ఆనందిస్తూనే అభిప్రాయంలో పెరల్ బక్ తనతల్లిని గురించి ఎన్నెలా అనేపేరుతో వ్రాసింది. కాని ప్రచురణ కిక్కుకుండా పిల్లల పెద్దవాళ్ళయిందాకా దాచాలనే వుద్దేశ్యంతో అటకమీద వుంచింది.

ఆ సంవత్సరమే ఏనోకొన్ని వ్యాసాలు వ్రాసి అట్లాంటికీ అనేపత్రికకు పంపింది. తర్వాత అన్ని పత్రికలనుండి వ్యాసాలు కావాలని ఆమెకు ప్రతిరాలూ రావడం మొదలెట్టాయి. తను వ్రాసే ప్రతి వ్యాసం కూడా చైవానుగురించి చైవాయుక్త ప్రకృతిసౌందర్యాన్ని గురించే, పత్రికలవాళ్ళు

మొద్దుకుంటు వుత్తరాలు వ్రాయడంతోనే, పెరల్ బక్ కు తనమీద తనకు నమ్మకం కలిగింది.

శ్రీగా ఒకవైపు యింటిదనీ, వంటపనీ చూసుకుంటూ రచనలు సాగించాలంటే కష్టంగానే వుండేది. కాని రచన తన జీవితలక్ష్యంగా పెట్టుకున్న పెరల్ బక్ యింటిపనులన్నీ చూసుకుంటూనే వ్రాయడాని క్షుద్ధునేది ప్రతిరోజూ—

ఒకరోజు మధ్యాహ్నం వ్రాసుకుంటూ ఉండగా ఎవరిదో శ్రీ పిలుపు విని లేచి వాకిట్లోకి వెళ్ళిచూసింది. తను ఉత్తర చైవాలో వుండగా తనయింట్లో ఒకతొట వాడు వుండేవాడు. వాడు వట్టి బక్కరి నెవ్వర. అదేమంటే భార్య నువది లేనీ, చేతులూ పనివది లేనీ, పారిపోతుండేవాడు. ఈవచ్చినశ్రీ అతొటవాడి భార్య...ఆమె పేరు 'లూ' పెరల్ బక్ ను చూడగానే 'లూ' ననుస్కరించి, "తల్లీ నీకే కాపాడాలి మళ్ళీ నాభి రయిథా ప్రకారం నన్ను విడిచిపెట్టి పారిపోయాడు. మా దళింలా కొలకం వచ్చింది. తొమ్మిది నెల్ల గర్భంతో వున్నాను. తింటానీ! తిండిలేదు. నిన్ను వెదుక్కుంటూ యావూరొచ్చాను. నిన్ను నీకే కాపాడాలని పెరల్ బక్ కాళ్ళమీద పడదట 'లూ'. పెరల్ బక్ వెంటనే తన యింటికి వెనక్కున్న కొళ్ళనుడి నెను కుంభం చేయించి, అన్ని సోకర్యాలూ కుదిర్చి ఆ గుడి నెలొకన్నదాకా 'లూ' ను వుంచే ఏర్పాటు చేసింది. కన్నతర్వాత 'లూ' కు ఏదైనా పనిచూపించాలనే వుద్దేశ్యంతో—

'మటన్ బాల్'

ఒకరోజు 'లూ' మగబిడ్డను కన్నది. బిడ్డబొడ్డు కొయడానికి కుంభమైన తల్లి మొదలుకొని బాలెంతరాలి పత్తం వరకూ ముందుగానే 'లూ' కొసం అన్ని సామాను పంపింది. పెరల్ బక్ 'లూ' కన్నదని తెలిసిన వెంటనే ఎర్రదక్కిర కలిపినసూక్కు, వేడి వేడి కొడిచాయా తీసుకుని 'లూ'కు యివ్వడానికి వెళ్ళింది పెరల్ బక్. సాధారణంగా చైవాలాని మారుమూల పల్లెటూళ్ళలో అప్పుడు వుట్టిన బిడ్డల బొడ్డుకొయడానికి తుప్పుపట్టిన కత్తులు ఏవంటే అని వువయోగిస్తారట.

దానివల్ల 'నెవటివ్' అయి వురుట్టానే పిల్లలు దక్కకుండా పోయేవారట. ఆసంగతి కనిపెట్టలేని అమాయక చేనియూలు, బిడ్డలు ఆలాపోవడానికి కారణం 'టెన్జే మేడే నెన్' అనేవారట. 'లూ'కు వుట్టిన పిల్లవాడు బొడ్డుగా ముద్దొస్తూ వుండడంచూసి పెరల్ బక్ వాడికే 'మటన్ బాల్' అని పేరు (55 వ పేజీ చూడండి)

రాజరావు మరణం

అప్పుడే గేటుదాటిలో పలకుచున్న రాజారావు, సింహాద్రిని చూసి "ఏమోయ్! మేనేజరు గారు పలకుచున్నారా!" అన్నాడు అధికార స్వరంలో.

"ఉన్నారండి—దయ చెయ్యండి" అన్నాడు సింహాద్రి విషయంగా నమస్కరిస్తూ.

రాజారావు అప్పడప్పుడు ఆయనకోసం వచ్చి పోతూవుంటాడు వచ్చిందప్పుడలా కంపెనీ విషయము ప్రపంగా మూటాడిపోతూ వుంటాడు. అతనికి వ్యాపారంలో అనుభవ మేమీలేదు—చాలా చిన్నవాడు వయస్సు పాతికేళ్ళకంటే వుండదు—పీతార్థిమైన ఆస్తి, డబ్బూ చాలా వుండటంవలన, చిదియోలా వినియోగించుకోవాలో తోచక చివరికి వొకమందులపై పడ్డాడు. రాజకేళరంగారు ఆకంపెనీకి మేనేజరుగా వుంటున్నాడు ఆయనంటే రాజారావుకు మంచి విశ్వాసం వుంది.

సింహాద్రి, రాజారావుకు యిచ్చిన సమాధానం, గదిలో కూర్చున్న రాజకేళరంగారు విన్నాడు కాబోలు! అందుకే కుర్చీలో నుంచి లేచి ఎదురువచ్చి

"రండి, రాజారావు గారూ! మీకోసమే ఎదురుమాస్తున్నాను" అన్నాడు అపొయంగా.

రాజారావు గదిలో వేసివున్న కుర్చీలలో, వొకటి దగ్గరకు లాక్కుని కూర్చున్నాడు. రాజకేళరంగారు, సిగరెట్ కేఫ తేరిచి, రాజారావుకు వొక సిగరెట్ యిస్తూ

"ఏమిటండి! విశేషాలు" అన్నాడు చిరు నవ్వుతో

"మీరే చెప్పారీ—కంపెనీ యెలా గుండి?"

"కంపెనీకేమి? బాగానే వుంది—ఈ మధ్య సేల్సు కూడా ఎక్కువయినాయి." అన్నాడు గర్వంగా మాస్తూ

"నాకు తెలుసునండి! మీలాంటి అనుభవ కారి మేనేజరుగా వుంటే కంపెనీ వృద్ధి లోకి రాకేమి చెప్పండి."

"ఈ పొగ డ్రలకేమిలెండి.."

"పొగ డ్రలుకొడు. నిజంగానే! మీకు వ్యాపారంలో వున్న అనుభవమూ, క్రెడిట్ నాకు తెలుసు."

"మీరలా అంటారుగానీ, నేను మాత్రం పెద్దమేమి చెప్తున్నానండి!"

"ఇంకేమి చెయ్యారీ? అనుభవంలేని నా

లాంటి వాడిని వ్యాపారంలోకి దించి, కంపెనీ వృద్ధిలోకి తీసుకొస్తున్నాడు"

"మీకు నామీదవున్న అభిమానంవలన అలా అంటున్నారానీ, నిజానీ నేను, చేస్తున్నది యేమిటి?"

"అహ! అలా అంటే వొప్పుకోను. మీరు లేకపోతే, కంపెనీ యంత వృద్ధిలోకి వచ్చేదికాదు"

"ఏమిటి నేలే నన్ను తెగ పొగిజేస్తున్నాడు" అని నవ్వుతూ, రాజకేళరంగారు బయటకువచ్చి,

"ఒరే! సింహాద్రి! లోపలకు వెళ్లి అమ్మ గారితో చెప్ప—త్వరగా కాఫీ, టిఫిన్ తీసుకునిరా—ఆ సమయం అవుతుందింటే వొకపనిచేయి ఫాస్టు తీసుకుని హాటల్లో కాఫీ పోయించుకుని, టిఫిన్ పాటాలు కట్టించుకునిరా—వ్రూ! త్వరగా రావారి" అంటూ సింహాద్రికి నెమరుదిగా చెప్పి లోపలకు పంపించాడు.

పి. ఎద్దాపాగర్

మళ్ళీ గదిలోకి వచ్చి చూసేసరికి, రాజారావు బలమీద వున్న మేగజైన ఏడో తీసి చదువుకుంటున్నాడు రాజకేళరంగారు చిరునవ్వు నవ్వుతూ,

"ఈ మధ్య మళ్ళీ క్రొత్త కంపెనీలనుంచి కేటలాగ్స్ తెప్పించాను. ఇంకా ఎవరికీ ఆర్డరు యివ్వలేదు"

"అహ! అన్నాడు రాజారావు

"ఇదివరకు తెప్పిస్తున్న మందులకు పెద్ద కమిషన్ యివ్వటంలేదు. అందుకని క్రొత్త కంపెనీలకు చాళాసు.. ఏదీ! ఈ మధ్యనే కేటలాగ్స్ వచ్చినాయి. నేను యింకా సరిగా చూడలేదు" అంటూ అలమరు తీస్తూ, కేటలాగ్స్ చూస్తారా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"ఎందుకండి—నాకేమి తెలుసు—మీరు బాగా తెలిసినవారు—అన్నీ చూసుకుని మీరే ఆర్డరు యివ్వండి" అన్నాడు రాజారావు వున్నకంవంక మాస్తూనే.

"అదేమిటి—మీరు కూడా చూడండి—మీకు లోచన అభిప్రాయ మేమిటో చెప్పుదురు కానీ."

"నా అభిప్రాయానికేమిలెండి!... నేను

చూసినా వొకటే—చూడక పోయినా వొకటే!"

"అదేమిటి! అలాగన్నాడు—మీకు తోచిందేమో చెప్పండి"

"చెప్పేదేమింది—మీరే అన్నీ ఆలోచించుకుని, ఆర్డరు యివ్వండి—సరేనా! మీమీద నాకు ఆమాత్రం నమ్మకం లేకపోలేదు."

"అహ! నా వుండేకం అదికాదు—మీరు కూడా చూస్తారేమో ననుకున్నాడు. అంతే!—సరేకానీ యంతవరకూ చ్రాసిన ఆకొంటు చూసుకుంటారా!"

"రాజకేళరంగారూ! మీరు కూడా నాకు ఆకొంటు చూపించారంటే! నాకామాత్రం మీమీద నమ్మకం లేదంటారా!"

"అదికాదు! చూసుకుంటే మీకు కూడా తెలిసి వుంటుందికదా అని."

"ఇప్పుడు వచ్చిన యిబ్బంది యేమిలేదు లెండి—మీ ఆకొంటు ఎప్పుడూ సరిగానే వుంటాయి చూడకపోయినా యిబ్బంది లేదు"

"అవునునోండి, అయినా, నాకెందుకో తృప్తిగా వుండదు—మీకు ఆకొంటు చూపిస్తేకానీ అని అలమరు తెరిచి ఆకొంటు పుస్తకాలు బయటకు తీశాడు.

రాజారావు నిరత్యంగా, ఆసక్తిలే మాపులు పుస్తకంమీదికి కనరింప చేశాడు. రాజకేళరంగారు, ఏ పద్దు కొప్పదు వివరంగా చెప్పుకున్నాడు. రాజారావు విని పించుకోవటంలేదు. అయినా, ఆయన చెప్పటం మానలేదు

"బాగుంది—ఆకొంటు అన్నీ బాగానే వున్నాయి—అయినా మీదంతా నీచి కానీ, మీరు చేసే ఖర్చులలో, అనవసరమైన వే వుంటాయండి!" అన్నాడు రాజారావు అంతా అయినాక.

రాజకేళరంగారు తృప్తిగా తనలో నవ్వుకుని, పుస్తకాలు తీసి మళ్ళీ అలమరులో పెట్టాడు.

"హేవులో క్రొత్తగా ఎవరినయినా నేను కోవాలో!" అని ప్రశ్నించాడు రాజారావు.

"ఎందుకూ—యిప్పుడున్న వాళ్ళలోనే సరిపోతున్నది ఇంకా ఎక్కువ మందిని వేసుకున్న కొద్దీ పనిసాగదు—కబుర్లు చెప్పుకుంటూ కూర్చుంటారు." అన్నారాయన నవ్వుతూ

విశ్వాసపాత్రుడు

“అవునులేండి-మీగు చెప్పినది, నిజమే” అని అది కాస్త అగి “మరి, వస్తానండీ!” అన్నాడు లేనూ.

“కూడోండి—కాఫీ తాగిపోదురుగాని” “ఎందుకూ—యింతకు ముందే (తాగి వచ్చాను”

“ఫరవాలేదు—కాఫీ కేమి-ఎన్ని సార్లయినా (తాగ వచ్చును” అన్నారు రాజశేఖరం గారు తలపువంక చూస్తూ.

ఇంతలోనే సింహాద్రి, వొక ప్రేలో కాఫీ, టిఫిన్ తీసుకుని గదిలోకి పలుకొచ్చాడు.

“తీసుకోండి, రాజారావు గారూ!”

అంటూ ఆయన వంక చూశాడు. రాజారావు మొహమాటపడుతూనే ఫలహారం, కానిచ్చాడు

“వసానండీ!-మళ్ళీ ఎప్పుడయినా మీలు న్నప్పుడు కలుసుకుంటాను” అంటూ రాజారావు వెళ్ళిపోయాడు.

జబాబులో నెమ్మదిగా అతను వడిచి వెళుంటే, మనస్సులో ఎన్నో ఆలోచనలు చెలరేగివాయి. రాజశేఖరంగారు, ఈ వూరు వచ్చిన దగ్గరనుంచీ, తనంటే చాలా ఆపాగెయ్యగా వుంటున్నాడు. ఆయనవంటి నమ్మకస్తులు చాలా కొద్దిమంది వుంటారు. ఆయనకున్న అనుభవమూ, వ్యవ

శ్యామల కోమలి

—చిత్రకారుడు: ఎమ్. వెంకటరామయ్య.

హరపరిజ్ఞానమూ, మెచ్చుకోలిగింది. వ్యాపారంలో అనుభవం యేమాత్రం లేని తనచేత వొక మందులసాపు పెటించి, దానిని వృద్ధిలోకి తీసుకువచ్చాడంటే, నిజంగా గొప్ప విషయమే! —ఇలాఅనకుంటూవుండగానే, రాజారావు తన యింటిని సమీపించాడు.

రాజశేఖరంగారియింట్లో కూర్చోదానికి తోచక. సాపువైపు వెళ్ళాను నే వుద్దేశంతో, అప్పుడే జరిగిండువామీద వేసుకునివయలు దేరాడు దారిలో పరంధామయ్యకి నివించాడు. రాజశేఖరంగారు, చిరునవ్వుతో పలకరించాడు.

“మిటి—ఎక్కడనుంచి వస్తున్నారు”

“బజారునుంచేనండీ! — అవును కానీ, నేను చెప్పిన విషయం యేమిచేశారు”

“చెప్పాను కనుటండీ! నాలుగురోజులు అగిలే ‘నెటిల్’ చేస్తాను”

“మిచేయడమో! ఇప్పుటికి నెలరోజులు నుంచి, అదేలాట చేపున్నాడు”

“కానులేండి! ఈ సారి తప్పకుండా చేసేవాను”

“సరే! — మళ్ళీ నాలుగురోజులు అగి కలుసుకుంటాను — జ్ఞాపకం పెట్టుకోండి” అంటూ పరంధామయ్య వెళ్ళిపోయాడు.

రాజశేఖరంగారు పరంధామయ్యగారి విషయానికి పెద్దప్రధానంగా ఈయనట్లు. తనలో చిరునవ్వు నవ్వుకుని, ముందుకు సాగిపోయాడు. ఆయన సాపు చేరుకు నేలప్పటికి, పనివాళ్ళు ఎక్కడివాళ్ళు అక్కడ, చూడావుడిగా పనిలో నిమగ్నులయ్యారు. రాజశేఖరంగారు, ఈ తొంపరపాటు గమనించారు కానీ, యేమి మాట్లాడకుండా వూరుకున్నాడు.

“ఎంతసేపయింది, సాపు తెరిచి...” తాపిగా అడిగారు.

“ఒక పావుగంట అవుతుందండీ”

“నేల్పు యేమయినా వున్నాయా?”

“ఇంతకుముందే, ఇంజక్షన్ బాటిల్స్ రెండు పాకెట్లు అమ్మారు” అంటూ గోపాలం, డబ్బుతెచ్చి యిచ్చాడు.

ద్రామరు తెరిచి, డబ్బులు అందులో పడేసి, రాజశేఖరంగారు అప్పుడేవచ్చిన పేపరుతీస చవటం మొదలు పెట్టారు. మధ్యలో వీదో జ్ఞాపకంవచ్చి

“రాజారావుగారు, యింతకు ముందు వచ్చివెళ్ళారా!” అని అడిగాడు.

“రాలేదండీ” అన్నాడు గోపాలం.

రాజశేఖరంగారు, పేపర్లోని ప్రకటనల వంక, వొకవారి పరీక్షగా చూసి, వార్తలు చదవటం మొదలు పెట్టారు. ఇంతలో వంక ప్రామయ్య వచ్చి

“నమస్కారమండి, రాజశేఖరంగారూ! అన్నాడు లోపలకువస్తూ. చదువుకున్న పేపరు తొలగించి, రాజశేఖరంగారు

“రండి, రండి, కూర్చోండి” అంటూ అప్పా యంగా పిలిచారు.

“ఎంతసేపయింది మీరు వచ్చి — యిండాక వస్తే లేరు.”

“ఇప్పుడే — యింతకుముందే వచ్చాను.”

“నేను చెప్పిన విషయం యేమిచేశారు?”

“అదే, నేనూ ఆలోచిస్తున్నానండి — నేను యింకా ఆయనతో మాట్లాడలేదు ఈ విషయం.”

“ఏదో తొందరగా లేల్పేస్తే మంచిదిగా —”

“అందుకే నేనూ చూస్తున్నాను — ఆయనతో రేపు మాట్లాడుతా రండి — ఇవేళి మాయింటికి వచ్చాడు — మీ సంగతి చెప్పటం మరిచిపోయాను”

“పోనీరండి — రేపు జ్ఞాపకం పెట్టుకుని చెప్పండి — మాకూ అవతల తొందరగా వుంది”

“ఓ, అలాగే” అన్నారు రాజశేఖరంగారు. కాస్త అగి “రాత్రికి మాయింటికి వచ్చి కలుసుకోండి — నివారాలు మాట్లాడుకుందాము”

“అయిన అధ్యంతరమేమి పెటరుకదా!”

“అదంతా నేను చూసుకుంటానుగా! మీ కెందుకు? — మీరు నన్ను కలుసుకోండి — రేపు ఆయనతో నేను మాట్లాడుతాను.”

“అయితే, ఆయన వప్పుకుంటాడంటారా!”

“వప్పుకోక యేమిచేస్తాడండీ — నేను చెప్పితే కొదంటాడా! — అయినా, ఆయనకు దివివల్ల వచ్చే నష్టమేమిలేదుకదా! ఇది వరకు వచ్చేలాభం కొంత తిగుతుంది”

“అ, అ, అంతేగా!” అన్నాడు వెంకట్రామయ్య.

“రేపు మిమ్మల్ని భాగస్వామిగా కలుపుకుంటే, అదృష్టం వాపుండి, కొంపెనీ వృద్ధిలోకి రావచ్చు.”

“ఇప్పుడు మాత్రం వృద్ధిలోకి రాలేదు బండీ — మీ వాపుకేమి మహారాజులాగుంది”.

ఈ మాటలకు రాజశేఖరంగారు కొద్దిగా ఖంగారు పడ్డారు. కానీ మరుక్షణంలోనే సంతోషించాడు.

“అయితే, మీకు మనస్ఫూర్తిగా మాతో చేరాలని వుండవ్వవాల” అన్నారు రాజశేఖరంగారు ఆయన యేమంటాడో చూచామని

“ఉండక నుక నే, మీకోసం తిరుగుతున్నది.”

“అయితే సరే! — రాత్రికి మాయింటికి రండి. అన్ని విషయాలూ మాట్లాడుకుందాము.”

“అలాగే వస్తాను — మరి ఆయనను రేపు కలుసుకుందామా?”

“మీ రెండుకు — నేను కలుసుకుని మాట్లాడుతాను.”

“అయితే సరే — మరి వాటావిషయం” అని నసిగాడు.

“చెప్పాను కదుటండీ — మీకు వోకపావలా వాటా యిప్పిస్తాను సరేగా!”

“అ మాత్రం సహాయం చెయ్యండి — మీకు పుణ్యం వుంటుంది.”

“ఇందులో పుణ్యమేమంటే రండి — చేతిలో వున్న పనికినుక, చేయగలుగుతున్నాను.”

“అదయినా అందరూ చేసానుటండీ!”

“చేయటానికి యిదోక పెద్దవిషయమేమీ కాదుగా! ఎదో కాస్త నుట సహాయం అంతేగా!”

“అంతే రండి — మరి నేను వస్తాను. రాత్రికి మిమ్మల్ని కలుసుకుంటాను” అంటూ వెంకట్రామయ్య వెళ్ళిపోయాడు

ఆయన అటు వెళ్ళిగానే, రాజశేఖరంగారు, పేపరు మళ్ళీ తీశారు. కానీ ఎందుకో చదవ బుద్ధికాలేదు. వెంకట్రామయ్య విషయం, మనస్సును ఆక్రమించుకుని, మరో విషయంగురించి ఆలోచించటానికి వీలులేకుండా చేసింది. ఆలోచించిన కొద్దీ ఈ సమస్య ఎలా పరిష్కరించాలా. రాజశేఖరంగారికి కాస్తేపు తోచలేదు. మళ్ళీ యింతలోనే, మనస్సుకు ఏదో తట్టి, ఆ విషయం ఆలోచించడం మానేశాడు.

ఇంతలోనే కేవల రేపు, వాపులోకి వచ్చాడు. అతను రావటం చూసి, రాజశేఖరంగారు, అప్యాయంగా

“రండి కేవలరేపుగారూ!... — మీ విషయమే ఆలోచిస్తున్నాను” అన్నాడు.

“ఏమి చేశారు?” అడుర్చాగా అడిగాడు.

“మీకు మాటయిచ్చిన తరువాత, పూరుకుంటానుటండీ! ఆయనతో మాట్లాడాను”

“ఏమిన్నాను — ఆయన వప్పుకున్నారా?”

“వప్పుకోక యేమి చేస్తాడండీ! — నేను చెప్పితే, ఆయన మాత్రం, కొదంటాడు బండీ!”

అవును రండి — ఆయనకు మీ మాటంటే సురీ”

“కాను మరి — నేనేగా ఆయన చేత ఈ వాపు పెటించింది.”

“నాకు తెలియదు! మీరుండబట్టి కొంపెనీ యింత వృద్ధిలోకి వచ్చింది.”

“ఇందులో నాదేముందిరండి — ఎదో నాకు చేరినయినవిధంగా నడుపుకొన్నాను.”

“అదమీమాటరండి — కొంపెనీ మీ మూలంగానే, వృద్ధిలోకి వచ్చింది — అందుకేగా. నేను కూడా పార్టీలోగా చేరాలని వుంటుంటున్నట్లు. అన్నాడు కాస్త పొగడుతున్నట్లు.

“ఈ వ్యాపారంలో వున్న లోతుపాతులు మీకు తెలియవండీ!”

“తెలియకపోయినా పెద్ద యిబ్బం నేమీ లేదు — మీలాంటివారు, మేనేజరుగా వుంటే యేమి ఫరవాలేదు.”

ఏమిటో నామీదవున్న అభిమానంకొద్దీ మిరలా అంటున్నారు...” రాజశేఖరంగారు కొద్దిగా మొహమాటపడ్డారు.

“అదేమికాదురండి! (కొందరియేదు) వచ్చిన లాభాలసంగతి మీరే చెప్పారాగా! చూడే. ఈ ఏడు వచ్చిన లాభాల సంగతి యింకా తెలియదనుకుంటాను.”

“అంతేగా! లెక్కలు చూసుకుంటేగాని తెలియదు... సరే! రేపు వుషయం చూడండి రండి — అన్ని విషయాలూ మాట్లాడుకుందాము” అన్నాడు రాజశేఖరంగారు.

“అలాగే!” అని చెప్పి కేవలరేపు వెళ్ళిపోయాడు. రాజశేఖరంగారు, మధ్యాహ్నం పన్నెండుగంటలవాకా వాపులోనే కూర్చుని యింటికి వెళ్ళిపోయారు.

* * * వాలుకు రోజులు గడిచాయి. ఒకరోజు వుషయం కేవలరేపు, రాజశేఖరంగారింటికి వెళ్ళే తిలుపు తాళిం చేసి వుంది. పక్క

పెప్సో
లోక ప్రసిద్ధియైన
గొంతు

**మరియు
గుండె
బిల్లలను
రోమ్ము పడిశేము**

త్వరితంగా నివారించ బడినది గొంతు వాపు, తొమ్మి వడిశేము, దగ్గులు, జలుబులు, గొంతు మరియు గుండె దిశలైన పెప్సో త్వరితంగా నివారించబడును. ఒక పెప్సోను వప్పుచి... వ్యాధికారక శ్రమలను తగ్గించి, వాపుని దోగొట్టవచ్చును మరియు అందరి కనుకర అనిదంను అస్సాదించండి.

పెప్సో
గొంతు మరియు
గుండె బిల్లలు
మందుల వ్యాపాక
సందరి వడమా
దారకును

సి. ఇ. పుల్ ఫార్ట్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.
86, నైవస్ వాయక్ విధి, మద్రాసు-8.

విశ్వాసపాత్రుడు

భాగంలో అడిగితే, ■ క్రిందటిరోజు రాత్రి జయన యిల్లు ఖారీచేసి వెళ్లిపోయాడని తెలిసింది. కేశవరావుకు గుండె ఆగినంత పనయ్యింది.

ఇంతలోనే వెంకట్రామయ్య అక్కడకు వచ్చి, "రాజశేఖరంగారు యింట్లోలేరా?" అని అడిగాడు.

కేశవరావు దిగాలపడి "నేనూ ఆయన కోసమే వచ్చాను. ఆయన యింట్లోనే కాదు—పూళ్ళోనే లేరట! రాత్రి యిల్లు ఖారీచేసి వెళ్లిపోయాడట" అన్నాడు.

"అలా ఆళ్ళి ర్యం గా వుం చే! నిన్న సాయంత్రంకూడా వాడు కనపడ్డాడే!"

"అదే విచిత్రంగావుంది—నాకూ కన

పడ్డాడు. నాతో చాలాసేపు మాట్లాడాడు కూడా!"

"అయితే, ఆయన వున్నట్లుండి జేచి పోవలసిన అవసరమేమిటో తెలియకుండా వుండే!" అన్నాడు వెంకట్రామయ్య ఆలోచిస్తూ.

"అదేనండీ! నాకూ అర్థంకాకుండా వుంది—చాలా మంచివాడు, మర్యాదపూరుడు. ఆయనకి నుద్దుడి యేమిటో..."

"ఏదైనా పనివుండి వెళ్ళిపోతేమో!"

"పనిలేదూ పాడూలేదూ—పనివుంటే సామాన్లు ఎందుకు తీసుకు వెళ్ళాడంట—ఇందులో మోసమేదోవుంది" కోపంగా అన్నాడు.

ఇప్పుడు! పామాలివ్ -

మీ సౌందర్య పోషణ కొరకు భారతదేశపు అపూర్వమగు సౌందర్య పోషక తైలములతో తయారైనది

ఈ రోజునుంచే ఈ ఒకదానితో, రెండు ఇమిడివున్న దానితో సౌందర్య పోషణకు ప్రయోగించండి!

1. పామాలివ్ యొక్క మిగడవంటి సమృద్ధియగు మరుగుతో శరీరమును క్లుప్తపరచండి. అదిదేహ మందలి మలినమును పోగొట్టి మీ చర్మ సౌందర్యమును కాపాడును.

2. సౌందర్యమును పెంపొందించే ఉద్దమైన సుగంధిత తైలములుగల పామాలివ్ సబ్బునువాడి మీ వర్మమును మృదువుగా, రేతగా మరియు యౌవనవంతముగా ఉంచుకొండి.

పామాలివ్

సౌందర్యమునిచ్చు సబ్బు

క్రొత్తది! దీనితో తయారైన పూల సువాసన చాల సేపు ఉంటుంది.

"నాకూ ఆటాగే కనిపిస్తోంది- ఏమయినా రాజారావుగారి దగ్గరకు వెళ్ళివదామురండి - ఆయన కేమయినా తెలుసేమో ఈ విషయం" అంటూ నడక సాగించాడు.

ఇద్దరూ పెద్దదిగా రాజారావు యింటికి వెళ్ళారు. రాజారావు పేపరు చదువుకుంటూ హుటాగా కూర్చుని వున్నాడు.

"నమస్కారభండి రాజారావుగారూ! మీతో వోక విషయం మాట్లాడాలని వచ్చాను" అన్నాడు కేశవరావు.

రాజారావు చదువుకున్న పేపరు బట్టి విడిచిపెట్టి "ఏమిటి విషయం-చెప్పండి" అన్నాడు.

కేశవరావు, వెంకట్రామయ్య చెప్పిన కుక్కీలో కూర్చున్నారు. ఎవరు ముందర ప్రసాదం లేవాలనే విషయం లేక, ఇద్దరూ వొకరి ముఖాలు వొకరు చూసుకున్నారు. చివరికి కేశవరావు మొదలు పెట్టాడు.

"రాజశేఖరంగారు నా విషయం మీతో మాట్లాడటం?"

"ఏ విషయం?" అన్నాడు రాజారావు అర్థంకాక.

"అదేనండీ—నన్ను పార్సర్ గా కలుపుకునే విషయం. రాజశేఖరంగారు నా కొక పాతలా వాటా యిస్తానన్నార. దాని విషయమే మీతో మాట్లాడనన్నారు"

"బాగుంది—ఆయన నా కెప్పుడూ ఈ విషయం చెప్పండి!"

"చెప్పానన్నారే!—సోనీలేండి. ఇప్పుడయినా నేను చెపుతున్నాను. మీ ఆఖ్రి ప్రాయమేమిటి?" ప్రశ్నార్థకంగా అతని వంక చూశాడు.

"రాజశేఖరంగారు ఇదివరలో ఎప్పుడో, భాగస్వామి కలుపుకునే విషయం ఎత్తారు. నేను అప్పుడే చెప్పాను. ఎవరూ వద్దు—యిలాగే సాగిపోయిందని"

"అయితే, యిప్పుడు నా విషయం లాభం లేదంటారా!"

"ఇంకా వేరే అడుగుతూ రెండుకు? నాకు ఎవరినీ కలుపుకోవడం యిష్టంలేదు - ఎదో యిలాగే సాగిపోవాలని నాకు వుంది."

"అయితే, రాజశేఖరంగారు మీరు వప్పుకుంటారని చెప్పాక!"

"చెప్పేలేచెప్పారు - నాకు యివ్వడం లేదు" అన్నాడు రాజారావు నిర్మోహమాటంగా.

"మొత్తాకీ నమ్మించి మోసం చేశాడే!"

"ఇందులో మోసమేమిస్తుంది?"

"మోసంకాకపోతే యేమిటి? నాకు వాటా యిప్పిస్తాననిచెప్పి, వోక చెయ్యి రూపాయలు తీసుకున్నాడు"

"ఏమిటి!" అన్నాడు రాజారావు ఆళ్ళి ర్యంగా.

"చాలామంచివాడు, నన్నుక క్షుణ్ణుడని యిచ్చాను. కానీ నమ్మించి మోసంచేశాడు

ఇవే వార్షికోటికి వెళ్ళియాస్తే తలుపు తాళం వేసవుంది”

“ఏదేనా పూరికల్పారేమా?”

“పూరుకొందండి - అసలు ముకాం యెలే కాదండి. మీకింకా తెలియదా ఈవిషయం?”

“తెలియదండీ! ఎప్పుడు వెళ్ళిపోయాడు?” అన్నాడు రాజారావు ఖంగారుగా.

“నిన్నరాత్రి యిల్లు ఖాళీ చేశాడట!”

“ఏనిత్రంగా వుండే? రాజశేఖరంగా లేమిటి? యిల్లు ఖాళీ చేయడమేమిటి! - ఆయన అలాంటివాడుకాక! చాలా మంచి వాడు.”

“నేనూ అలాగే ఆ నుకున్నానండీ. నా దగ్గర వొక వెయ్యి రూపాయలు తీసుకున్నాడండీ” అన్నాడు వెంకట్రామయ్య.

“ఏ...ఏ...టి! ఎందుకుతీసుకున్నాడు?” అన్నాడు రాజారావు అయోమయంలో

పడేపోతూ.

“నాకు వొకపాపలా నాటా యిప్పిస్తానన్నాడండీ?”

రాజారావు నిర్భారపోయాడు. రాజశేఖరంగానూ, తనతో సంప్రతించకుండా, ఎవరో తను ముక్కు ముహూ ఎదుగనివార్లో కంపెనీలో నాటా యిస్తానని క్లాటయివ్వడం చాలా విచిత్రంగానే వుంది. ఒకవేళ మాట యిచ్చినా, లంచం తీసుకునేటంత నీచస్థితికి పాల్పడినాడంటే రాజారావుకు నిజంగా ఆశ్చర్యమేసింది.

ఇంతలో పరంధామయ్య, మందులపావులో పనిచేస్తున్న గుహాసాగోపాలం, యిద్దరూ అక్కడికి వచ్చారు. పరంధామయ్య ముందుగా ప్రస్తావన మొదలుపెట్టాడు.

“మేనేమరుగారు ఈ ప్రాధునంచి వెళ్ళిపోయారట!”

“అవును! యింతకుముందే విన్నాను - ఏమి మీరయేమన్నా బాకవున్నాడ!”

“ఆ, రెండువందలు అప్పుగా తీసుకున్నాడు, వారంరోజులలో తిరిగి యిస్తానంటే, చేబడులుగానే యిచ్చాను. నోటు కూడా వ్రాయించలేదు”.

“ఇంకేమి! అంతా ఆలోచించే ఆయన ముకాం యెలే కాడన్న మాట! - ఆయన మీకుకాక యింకెవరికయినా బాకవున్నాడ!”

“జోగ్గో చాలామంది దగ్గర అప్పులుతీసుకున్నాడండీ! - అంతా యివేళే వొకటే గోలు.”

“అయితే, ఈ అప్పులబాధ పడలేక, ఈ ప్రాధునంచి లేచిపోయివుంటాడు” అన్నాడు కేశవరావు పరిస్థితి అరం చేసుకుంటూ.

“కంపెనీలో భోజనం బాగావస్తున్నాయన్నాడు. అయితే అంతా వట్టిదే నన్న మాట” అన్నాడు వెంకట్రామయ్య.

“లాభాలేమిటండీ - అంతా అబద్ధం! ఈ మధ్య ఆమృతం కూడా తగ్గిపోయింది” అన్నాడు గోపాలం.

“ఏ...ఏ...టి” అన్నాడు రాజారావు దీర్ఘశ్వాస.

“మొన్న మీరు మందులు కొనటానికి యిచ్చిన డెకం ఆయన దగ్గరే వుంది. ఏ మందులూ కొనకుండా, ఆ మొత్తం ఆయన దగ్గరే వుండుకున్నాడు.”

ఈ మాటలతో రాజారావుకు నెత్తిన పిడుగుపడినట్లయింది. ఒక క్షణంపాటు పిచ్చి వాడిలాగా అటాయటూ మోసి

“ఒక్కరోజయినా, నువ్వు యిక్కడకు వచ్చి అసలు విషయం చెప్పివుంటే, నాగరిక పక్షేవాళ్ళము” అన్నాడు రాజారావు నిటూర్పు విడుచుతూ

“నేను మాత్రం యిలా జరుగుతుందని అనుకున్నానుటండీ! - మందులు కొనలేనే

మని అడిగితే, వొక వారంరోజులు ఆగి కొంటానన్నాడు. అంతే! నేను మళ్ళీ ఆయనను అడగలేను”

“అది సరేకాని, ఆయన యింట్లో సామాను చాలా వుందికదా! - యిల్లు ఖాళీచేసి ఎలా వెళ్ళాడో!” అన్నాడు రాజారావు

“ఈ మధ్య పెద్దపెద్ద సామానన్నీ ఆయన తమ్ముడి గారింటికి పంపించేశాడండీ! నేను ఎందుకో అనుకున్నాను - ఇప్పుడు మిగతా సామాన తీసుకుని ముకాం ఎలేకాడు” అన్నాడు గోపాలం.

కేశవరావు పోలీస్ స్టేషనుకు రిపోర్టు యిద్దామనే వుద్దేశంతో కూర్చోలోనుంచి లేచి తెలిఫోను వున్న బల్బు వైపుకు నడిచాడు.

ప్లేటోడెంట్
దంతవ్రీములను
సంహరించే పండ్లపాదె
శ్రీవత్స కైజుకల్స్ డ్రగ్స్
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్. మద్రాసు-30.

కావలెను
మా ఇమిటేషన్ నగల ప్రవేశపెట్టుటకు
జీతములేక కమిషన్ పద్ధతిమీద ఏజెంట్లు
కావలెను. ఆకర్షణీయమైన వరతులకు
సమానాపేటైకు, ఉచిత వరతులకు యింగ్లీ
షులో వ్రాయండి.

MODERN JEWELLERS (W P A)
Goal Bagh, Amritsar.

కలాపి
టాల్కం పాడరు

రెండు
కొత్త
ఫ్యాషిన్
గుల్బా
దొడ్డు
కుసు.

అమ్మడు 2-25
కార్టూన్లు దొడ్డుకు 1-50
కలాపి ఇండస్ట్రీస్, బాంబే-2.

అమృతసంజీవినీ మాత్రలు

గర్భిణులు ప్రసవించువరకు సేవించిన సుఖప్రసవము, ఆరోగ్యసంతానములుగును. వేచిట్లు, నిస్తాగ్ని, పాలిపావుట నివారించి ఉత్సాహము, నరముల పటుత్వము కలుగజేయును. నెలకు రు. 2.

ఉదరాంతకి

చంటిటిడెల తివర్ స్ప్రిన్ వ్యాధులు సమస్త అనాసలు నివారించును. అజీర్ణము, కడుపుబ్బరము, ముక్కుచు విరేచనముగుట నివారించి, బలము, రక్తవృద్ధి లిగించును. నెలకు రు. 2.

బాలాజీర్ణవటి

రసంలు చాటిన పిల్లలకు తరచుకలుగు అజీర్ణము, కడుపుబ్బరము, నీళ్ళ విరేచనములు తెల్లగా పాలిపావుట, క్రమముగా కృత్రిమగుట నివారించి రక్తవృద్ధి, బలము కలిగించును. నెలకు రు. 1.

శతమూలికాది లేహ్యము

ఇది సుఖమేహ వ్యాధులు, ఎరుపు, తెలుపుమచ్చలు, బగ్గెలుమాన్సి రక్తము వృద్ధిపరచి బలము, నరముల పటుత్వము లిగించును. స్త్రీలయుతుభాదలు, అమితశోష్ణ నివారించి తప్పక సంతానములుగ జేయును. లోహ్నిక సింధూరముతో రు. 40 రు. 18.

శ్రీ భుజంగరాధైర్యశాల,

తాళ్ళ శేపు, తూర్పుగోదావరి.

నీల కంఠుడు

“కాలకంఠుని నానందం

కుటుంబాధ్యక్షుడు బుద్ధుని.

రెండు వారాలు...”

“నా కిదివరకు తెలియదు మీకు రెండు వారాలకు బుద్ధుని,” అంది యశోద వెనక నుంచి.

“అలాగా” అన్నాడు నారాయణ తెర చిన పుస్తకం అలాగే పట్టుకుని.

“లేకపోలే, ఇంత కాలం నుంచి ఆ నలభై రూపాయలూ నా యిష్టప్రకారం ఖర్చు పెడతానని వొప్పకుని, యిప్పుడు మీరు పేటు మార్చడం మీకే తగును” అన్నది యశోద.

నారాయణకి ఇప్పుడు అరమయింది భార్య మనసులోని మాట.

“మాడు యశోదా! అడపా దడపా అరణా, అణా ముజేసి నలభై నిలవచేసింది నువ్వే. కాదనను” అంటూన్న భర్త మాట కడ్డువచ్చి, “అందుకే నా యిష్టప్రకారం రెండు జతల బట్టలు కుట్టించుకోండి. మీ చొక్కా చీరుగులు కుట్టలేకుండా వున్నాను” అంది యశోద.

“అలా పనికిరాదు. మగవాడు ఎలాంటి బట్టలు వేసుకున్నా రోజూ దొరిపోతుంది. ఈ నలభై పెట్టి నీకో మంచి చీర తెస్తాను. ముందు నెలలో నీ పుట్టినరోజు కూడా

వనూంది. ఎప్పుడో కార్యానికి పెట్టించేతప్ప మళ్ళీ ఈ ఆశక్తులూనూ ఒక్క నిల్క చీరనా కొనలేక పోయాను. ఏమిటో, పేరు గొప్పా, పూరు దిబ్బాలంటి పుష్కలగాలు! బ్యాంకు పుస్తకంలో పది అంక చాటే నూదనేలేదు” అని చప్పరించేడు భర్త.

“అబ్బా, కట్టిపెనుదురూ ఈ ప్రసంగం. అస్తమానం లేను లేదనుకోకూడదు.” అంటూన్న యశోద. బిధి తలుపురుట్టిన శబ్దం విని, వెళ్ళి తలుపురుట్టినది. గుమ్మంముందు తెరిగ్రాపు బంట్రోతు నిలబడివున్నాడు. నారాయణ ఒక్కగంతులో వెళ్లి అందుకున్నాడు. కవచుచిప్పి రెప్పచెయ్యకుండా అలాగే చూస్తున్న భర్తనుగని,

“ఇంటిదగర అంతా జేమమేగదా” అంది యశోద.

జయంతి శ్రీరామమూర్తి

“అ. అంతా జేమమే” అన్నాడతడు కుర్చీలో కూలబడుతూ. అతని కళ్ళలో ఒక విచారపు పొర ఆమెకు గోచరించింది.

“అయితే, ఏమిటి ఈ తెరిగ్రాము?”

“ఏమింది నాబోంది? ఢిల్లీ నుంచి శివ రావు, భార్య వస్తున్నారు...”

“ఎప్పుడు” అంది యశోద.

“ఇప్పుడే - ఎనిమిదింటి బండిలో వస్తున్నారట. నన్ను నేడనుకీ రమ్మని యీ తెరిగ్రాము” అన్నాడు నారాయణ.

“మరి ఇంతమాత్రానికే అంత విచారంగా కనుపిస్తారెందుకు?”

“విచారం కాదు. ఏమిటో, యీ పట్టు కాసంలో మనదే మనకిచాలక దస్తాంట్లు ఈ అభ్యాగతు లొకళ్లు.”

“అలాగంటా రెమిటండి. పాపం, ఎంత ప్రేమా, ఎంత చనువు లేకపోలే మన ఇంట్లో దిగుతారు? ఏదో మనతోబాటే, పత్తా అన్నమే కాళ్ళకీ పెడవాం. అవునుగాని, ఏడున్నర అయింది యింకా అలా కూర్చున్నారే?” అంది యశోద.

నారాయణ ఏదో పారేసుకున్నవాడిలా లేచి, బట్టలు మార్చుకుని, “నరే, నలభై రూపాయలూ పెట్టెలో ఓమూల పజేసి వుంచు. ఈ బంధువులు వెళ్ళి పోయేక

మానుకోవచ్చును” అని బిధిలోకి దారి తీశాడు.

నారాయణ వేగంగా నేడనునైపు నడిచి పోతున్నాడేగాని, అతనిలో ఉత్సాహం అన్నది లోపించిపోయింది అతని బుర్ర అనంతమైన ఆలోచనలతో వణిక్కివుంది. తా నెంత వస్తమకున్నా చీటికీ మాటికీ సింగ రాజు లందరూ వచ్చి మిత్రత్వమనే మర భాను తగిలించుకుని, బలవంతంగా ఆతిథ్యాన్ని అంగుకుని, కడకు తనకే పంగ నామాలు పెట్టి వెళ్ళిపోతున్నారట. ఇప్పటికింకా రెండు నెలలు కూడా గడవలేదు— ఒక ప్రబుద్ధుడు ఉద్యోగ ప్రయత్న పు మిషన్ వచ్చి, ఇరవై రోజులు తిష్ట వేసి

వెళ్ళేవాటికి చీదరించుకొని “ఇంకానయ్యం, ఈ ఇరవై రోజులలోనూ నన్ను విళ్ళు గించం పెట్టి చంపలేకు” అని బాహటం చాటింపు వేసి, శివ తెలివికి తానే మురిసిపోయి తోక ముడిచాడు. ఈ సంఘటన శివారతి, నారాయణ లెంపలువేసుకుని “ఈ ప్రపంచంలో వర్తకులేగాని మిత్రులు లేరు” అని రూఢి చేసుకున్నాడు. కాని, తన ఉద్దేశాలు ఆచరణలో పెట్టే ధైర్యంతోకే ఇప్పుడు నేడనుకీ వెదురున్నాడు. తనూ ప్లాటుఫారం మీద అడుగుపెట్టేదో లేదో బండిరోప్పతూ రోజుతూ వచ్చి నిలబడింది.

ఇంటికి రాగానే శేషమర్క యశోద బుజాలు పట్టుకుని, “నా మొహం మీకూ, మీ మొహం నాకూ తెలియకపోయినా, మా వారికి మీ వారికి వున్న స్నేహాన్ని చూసుకుని చనువుగా వచ్చేకాం” అంది చతుర్మరంగా చేతులు త్రిప్పతూ, “దానికేం? ఒక జాతివారం, ఒక భాషవారం” “నేనూ అదే అన్నాను. అయినా మా ఆయన చోటలో దిగుదామని పట్టుపట్టేడు. కాని, నేనే చొరవచేసి తండ్రి యిచ్చేను మగవారైతేం తెలుస్తాగ్ని మన యిబ్బందులు, చెప్పండి” అంది శేషమర్క.

“మంచి పనిచేశారు. వచ్చి పోతూ వుంటేనే స్నేహాలు నిలుస్తాయి. ... యశోద.

శేషమర్క అటూ, యిటూ పరకా యించి, “మేడమీద యిల్లు తీసుకున్నారట ఈ వేసంకాలంలో నీళ్లు పెక్కటాయా?” అంది.

తెల్ల వెంట్రుక లుండవు

(GOVT REGD).

రంగులనుచూచి మోనపోవద్దు. అది కాత్కారికము. మా నువానన “విక్రెకల్జన్ తెలం” అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేద వద్దతిలో కయ్యారై నది. 50 సం.ల వయస్సువరకు వెండ్రుకలను నల్లగా వుండును. ఇదిగాక మేదడుకు చల్లదనమునిచ్చును ఉన్మాదము, కలవోప్పి వగైరా జబ్బుల రాయెడు. “జ్ఞానకక్తి”ని కంటిచూపును వృద్ధి చేయును. కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక నీసారు. 5/- 8 నీసారు. 12, నగము నెరసి వుంటే ఒక నీసారు. 6/- 11 నీసారు. 15/- పూర్తిగా నెరసివుంటే ఒక నీసారు. 7/- 8 నీసారు. 18/- యి వని చేయలేదని ముజువుపర్చిన పూర్తి సొమ్ము వాచను చేయబడును కోరినవారికి పూచి.

MODERN DRUGS CORPN

(106) P. O. Pakribardwan (Gaya)

“ఉదయం తొమ్మిదిలో పూ, సాయంత్రం ఆరు తర్వాత ఫర్వాలేదు. కూలాగా మాత్రం పట్టి వుంచుకోవాలి” అంది యశోద.

శివరావు శేషమ్మ మూడురోజులని చెప్పి వారంగోజులు తీవ్ర వీసేడు. వాళ్ళని కూర్చోపెట్టి నియ్యాలవారిలా మేపడం కష్టమనిపించినా మాట దక్కించుకుందుకు నోరు కూసుకోక తప్పింది కాదు యశోదకు. అతిథుల దీడరూ ఉదయం ఎనిమిది చాటితే గాని లేచి వారుకాదు. అప్పటికి గాళికి తడకాళ్ళి అందించి వారాయణ ఆఫీసుకి వెలిపోయేవాడు. అటుపిమ్మట లేచి. వేసవికాల మేనా వచ్చి కౌని స్నానం చేయగలుగే వాడు. తొమ్మిది చాటేక నీళ్ళు నిలిచిపోతే, యశోద క్రిందివాటాకి వెలి తీసుకు రావలసి వచ్చేది. సన్నెంగు గంటలకు వెళ్ళవచ్చుటి భోజనం - శేషమ్మ మరీను!! “కయ్యి మునిగా నెయ్యి లేనికే తిండేమిటి?” అంటూ నేతిగిన్నె వొంపేసుకునేది. భోజనానంతరం శివరావు నిద్రపోయేవాడు శేషమ్మ అన్ని గడులా తిగుకుతూ, అన్ని మంచాల మీదా దొరేది. అలవాటులన్నీ సగిరించేది. పుసకాలు తిగవేసేది. ఆమె నోటికి తాళం వుండేది కాదు. రాజకీయాలనుండి రక్షణను సుట్టొక్కటల దాకా అన్నీ చర్చించేది పాపం, యశోద ముభావం మరీసి. తన సంసార మేమిటో - తనేమిటో!! శేషమ్మగారి అతి చనువునుకూర్చి ఎన్ని మాటలూ చెప్పాలనుకుంది కాని, మర్యాద ఆమె నోటికి తాళం వేసింది.

‘తివగా తివగా గారెలు కనకు’ అన్నట్లు వారంగోజులు గడచేసరికి ఆయింటి మీద శేషమ్మగారికి మొహం మొలిచింది. అవిడ కళ్ళు తడిచేసుకుని, “ఈజన్మలో మళ్ళీ పిళ్ళియింట్లో దిగకూడదు. పాపం, మీరు దిగవనే అన్నాడు. నాబుద్ధి గడిచిని నేనే కట్టుకుంటేను. ఇప్పటికైనా నాకు తెలిసి వచ్చింది” అంటూ, భర్త చూసేలా ఈ చెంపా ఆ చెంపా రెంపలు వాయించుకుంది. శివరావుమాత్రం తనకోపాన్ని ఇంగిత జ్ఞానమనే ప్రమిదలో భద్రపరచుకొన్నాడు. వేగంగా మకాం ఎత్తిడం కన్న అతినికి గత్యంతరం కనుపించలేదు.

మరునాటి ఉదయం వారాయణ లేచి సరికి శేషమ్మ ఎప్పుడు లేచిందో పెట్టె సర్దుకుంటూంది. ఆమె ఆరింటికే లేవడం చూసి అతడు ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఇంతలో శివరావు లేచి “వారాయణా! ఈవేళ పడకొండు గంటల బండిలో వెళ్ళిపోతున్నాను. మీ ఆలిథ్యానికి ధన్యవాదాలు” అన్నాడు. వారాయణ లోపలికి వెళ్ళి, భార్యతో ఒక చిన్న సలహా వెలిబుచ్చేడు.

“పాపం, వాళ్ళు మళ్ళీ ఎన్నాళ్ళకు

వస్తారో ఆవిడతో చీర పెడవామా?”

యశోద భంతో ఏకీభవించింది.

“అయితే నలభైలాసి ఓ పదిహేను ఇలా ఇయ్యి” అన్నాడు వారాయణ. యశోద పెట్టి తెరచింది. ఆలోచెయ్యి పెట్టింది కాని ఆశ్చర్య దశకురాలయింది. ఆమెకుండుకో ధయం కలిగింది. భరినిలోనికి పీలిచి, “మీరు గాని ఆ నోట్లు తీశారా?” అంది.

“నేనేమిటి? నోటేమిటి? అయిందా మంగళం? అయినా పెట్టెకి ఎన్నడైనా తాళం వేసివ పాపానపాయేమా?” అని చీడ రించుకున్నా దతడు.

భార్య భం రిద్దరూ నోరు కూసుకుని, పెట్టెలో ప్రతీకృతా తీసి మడతలు విప్పి చూసుకున్నారు. కాని, ఫలితం కూన్యం.

“పోనీ నేను బట్టలు కుట్టించుకో మన్న ప్పుడే కుట్టించి వేసుకుంటే ఎంత బాగుండేది?” అంది యశోద.

“బుద్ధికర్మాను సారిణీ” అన్నాడు భర్త. ఇంతకి ఆ సొమ్ము బోవనంవలకలిగే విచారం కన్న ఎలా పొయిందనే ఆశ్చర్యం ఎక్కువ పడిపోయింది. ఒకసారి రెండు చెతులా తెలపట్టుకుని ‘ఏమన్నా ఖచ్చ చెప్పలేదుగాదా’ అని గట్టిగా ఆలోచించేడు.

ఇంతలో సుమ్మంవద్ద శివరావు నిలబడి “ఏమిటి పొయింది నా వారాయణా?” అన్నాడు.

అతడు లేచి, “అబ్బే! ఏమీలేదు. నిన్న ఆఫీసునుండి వస్తుంటే నలభైరూపాయలు దారిలో ఎక్కడో బారిపోయేయి” అన్నాడు.

“అయ్యో! మేము వచ్చిందేలే ఈ నష్టం ఒకటా మీకు?” అంది శేషమ్మ వెనకనుండి.

“రామ, రామ! మనస్సని మీరేం జేస్తారు మా అక్కడికే” అంది యశోద.

శేషమ్మ ఆమెభర్తా వెళ్ళిపోయేక ఇంటి తోబాటే యశోద మనసుకూడా తేలిక పడింది. ఈ కష్టకాలంలో ఎవరి సంసారం వాళ్ళు గడుపుకోవడమే బ్రహ్మాండం అవుతూంటే ఇంకొకరిని వారంగోజులు నెలిమీద పెట్టకోడం ఎలాంటివాళ్ళకైనా

సుఖం అనిపించును. దివాలా గడుసున్న కొద్దీ సొమ్ముపోయిన దిమ్మ తిగుతూన్నా, ఎలా పొయిందీ అన్న కొతుకం తగ్గలేదు వారాయణలో. అందులోనూ యశోద పుట్టినకోజా ఇంక రెండుకోజలే వుంది. ఆమెకు భీర కొనడానికి సొమ్ము ఎవరిదో బదులు తీసుకోవడమా అని ఆలోచిస్తున్నాడు. ఇంతలో అకస్మాత్తుగా పొసుమేనవచ్చి మనియార్డుకు ఫారం చేతికొందించేడు. వారాయణ అదరి పడ్డాడు. అతినిలో ఆశ్చర్య అనేకాలు ఒక్కసారి ఉచ్చాసి పోయాయి. నలభై రూపాయలు మనియార్డుకు దివుడే పంపి నట్లనిపించింది అతనికి. అతడు సొమ్ములందుకుని, పొసుమేన వెళ్ళిపోయేక కూపసు ఇలా గడుపుకున్నాడు.

“ఈ కీరింతలో కొన్ని నమయాల్లో బలహీనత ఎలాంటి వాళ్ళనె వా అకరి కుంది. మీ ఆవిడ పెట్టెలోని నలభైరూపాయలూ మా ఆవిడ పెట్టెలోకి వచ్చాయని చెప్పడానికి సిగ్గుపడుతున్నాను. వాటినే ఇండు మూలంగా పంపుతున్నాను. ఈ విడుత్యాన్ని ప్రకటించడం మన యిద్దరికీ తేమకరిం గాదు. కింకరుడు గరభాన్ని కంఠంలో దాచుకున్నట్లు మనం కూడా గొంతులోనే వుంచుకోవాలి. నువ్వు మీ ఆవిడకి కూడా చెప్పని అశిసున్నాను.

శివరావు

■ సాయంత్రం వారాయణ క్రొత్త చీరతో ఇంటికి వచ్చి “మాశావా, నామరి మరపుకొ ఆ నలభైరూపాయల బాగంకులో వేజా మని తీసుకువెళ్ళి ఆఫీసు డెస్కులో మరచి పోయాను” అన్నాడు. యశోద కళ్ళు మిల మిలలాడేయి. ఆమె ఒక దీర్ఘనిశ్వాసం విడిచి “చూసేరా నాపాపిష్టి మనసు? శేషమ్మ తీసిందేమో అని అపోహపడ్డాను. కాని, మీతో చెప్పే ధైర్యం లేకపోయింది. మంచి దయింది చెప్పాను కాను.” అని నొచ్చుకుంది. వారాయణ కూన్యంలోకి చూపుకుపెట్టి నవ్వుకున్నాడు. ఆ నవ్వు లోని అంతరార్థం ఇది. “ఈ లోకంలో నేనీ హీతులన్నవాళ్ళు ఇంకా బ్రతికే వున్నాను.”

★

సుఖజీవిత సేవ

భారతి “సిద్ధ చైతన్య మహిమ” మన దేశ సిద్ధుల సాటిలేని కీర్తి ఒక తార్కాణము.

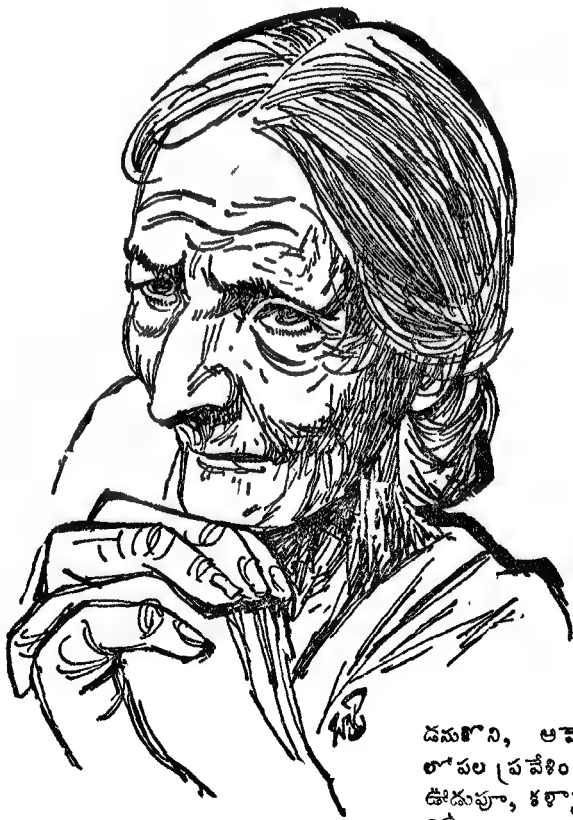
“మేల్ మాయల్ మందు”

(ప్రపంచములో ప్రఖ్యాతి గాంచిన మేహ, కుమ్మరగనివారిణి

ధయంకిర పైన మేహ వ్యాధివల్ల కష్టపడువారలకు పునర్జన్మమిచ్చు అద్భుత పంచీ-మేహగోగ నివారణ నూనె, లేహ్యము.

డా॥ కే. టి. కృష్ణమూర్తి అచారి టి సన్యు,

5/22, మేల్ మాయల్. (P. O.) (N. A. Dt.) S. India.

ఎల్లమ్మ

మండవంక రాజేశ్వరశాస్త్రి

దొంగళివారలో పల్లెపట్టణంలో బలిశే ప్రజానీకానికి కోడికూత సహజంగా నెరవేలాగే సంచలనాన్ని కలగజేసుంది. దరిద్రాపు అందరూ బస్తీలో కూలివారి, పని పాటూ చేసుకుంటూ పాట పోషించుకొనే పాటకజనమే. వీళ్ళందరూ కోడికూత వింటూనే లేస్తారు. గబగబా కాల కృత్యాలు నిర్వహించుకొని, అదియిది పడ్తుకొని, విడుగుంటల లోపుగానే అందరూ బస్తీలో ప్రవేశించి ఎవళ్ళ పనులలో వాళ్ళు పడ్తుంటారు.

ఒకనాటి తెల్లవారుజ్జామున బస్తీలోని యిళ్ళలో పాచిపనిచేసే స్త్రీలు కొందరు ఊరిలో ప్రవేశించి ఒక రోకరుగా ఒక్కొక్క ఇంటికదై ఆగి, తలుపుతెరిచి, తెరవగ నేలొసల ప్రవేశించారు. వీళ్ళలో ఎల్లమ్మఒకరే. ఆమె ఒకయింటి గుమ్మంలో ఆగి తలుపు తట్టతూ 'బాబూ, బాబూ' అని పిలిచింది. ఏమీ జవాబూలేక, 'లుపు తెరవకపోగా ఆమె ఆశ్చర్యపడి, తలుపు గట్టిగా తొయగా తలుపు తెరచుకుంది. బహుశా ఇంటి యజమాని రాత్రి తలుపు గడియ నెయ్యడం మరిచిపోయి ఉంటా

డనుకొని, ఆమె మామూలు ప్రకారం లోపల ప్రవేశించి, తను నిత్యమూ చేస్తున్న ఊడుపు, కల్పాపు, అంటూ చెంబులూ తోమడమూ ఇంటి పనులలో కావలసిన చీపురూ, చేట, తల, అలుకుగుడ్డ మొదలైనవి వెతికి తీసింది. అన్నిటికన్నా ముఖ్యం నీళ్ళు. నీళ్ళు ఇంటిలోపలలేవు. నూరిలో తోడిలే నేగాని నీళ్ళు దొరకవు. నయ్య తలపెరట్టో ఉంది. పెరటికి పోవడానికి పెరటితలుపు తియ్యాలి. మామూలుగా పెరటితలుపు రాత్రిపూట కప్పతాళం వేసిఉంటుంది. ఇప్పుడూ అలాగే తాళం వేసిఉంది. తాళంచేసి బాబుగారి నడుగుదామని ఎల్లమ్మ ఆయన గది వేపు వెళ్లింది. గది తలుపు చేరవేసి ఉంది. ఆమె బయటనే నిలబడి 'బాబూ, బాబూ' అని పిలిచింది. జవాబులేదు. కాస్త గొంతుక హెచ్చించి పిలిచినా జవాబులేదు.

ఇంతవరకూ బాబు లేవకపోవడం ఎల్లమ్మకి నిజంగా ఆశ్చర్యంవేసింది. ప్రతినిత్యమూ ఆయన ఈవేళకే లేచిపోయి కాల కృత్యాలు తీర్చుకొని నూరి దగ్గర స్నానం చేస్తూ ఉండేవారే! ఆయనకి జపం, తపం, పూజకంటే చాదస్తూలు చాలా ఉన్నవి. అవన్నీ తెముల్చుకోవాలి గదా. అందుకే ఆయన అంత పెందరాళే లేవడం. ఎల్లమ్మ కేదో అనుమానమైంది. ఆమె తలుపు మెల్లి

గాతీసి లోపలికి తొంగిచూసింది. అప్పుడున్న కోడిపాటి వెలుగులో ఆమెకి కనబడినదేమంటే, బాబు మంచంపైని వెల్లకితలా పడుకొని ఉన్నాడు.

"లే బాబూ లే, పొద్దెక్కి పోతూంది" అంది ఎల్లమ్మ. బాబు లేవలేదు. మళ్ళీ కాస్త గట్టిగానే ఆమె లేపింది. బాబు ఉలకలేదు, పలకలేదు.

ఇదేళ్ళో విపరీతంగా ఉండని నిజంగా భయం వేసి, మెల్లిగా అడుగులు వేసుకుంటూ ఎల్లమ్మ మంచందగ్గరికి నడిచి బాబును పరీక్షిగా చూసింది. కనులు పడి నలుగుతూనే ఇప్పుడు వయసు మల్లిపోయిన ఎల్లమ్మ కంతా స్పష్టమైపోయింది. బాబు చచ్చిపడి ఉన్నాడు! రాత్రి నిద్రలోనే ఎవ్వడో ప్రాణంపోయి ఉంటుంది.

సాధారణ సమయాలలో గంటలకొద్దీ కూర్చొని క్రమంగా తర్రస భరణ చేసేనేగాని స్వరాకు రానివిక్లిషప రిస్తితులలో రిప్రకలంలో లతా సంగతులు మనసులో మెరుపులా స్ఫురిస్తవి. గుండెలవిదాగ్రుద్ది నట్లు ఆమెకి మొట మొదట తట్టింది. వెంకట్రామయ్య బాబు చచ్చిపడి తన కంటికి కనబడుతున్నాడు. తను తాకట్లపెట్టిన నాను జిగినితో సహా విగుతులాలకితక్కువుండదు. బాబింకా పెట్టనే అట్టే పెట్టకున్నాడు. తొలిరోజే తను వడితో సహా, దవ్వబిళ్ళ

లాంటివి, నూటముప్పై రూపాయలు సీదాగా చెరించివేసివా (తనెంతకాళ్ళా వేళ్ళా పడెది! బలిమాలింది! ఏ ద్వింది! ఆ యనవిదు రూపాయలేనా వడ్డీలో తగించలేదు!) 'లక్షింవారం, శుక్రవారాలలో' తన బంగారం ఇవ్వననీ, శనివారం తప్పకుండా ఇవ్వననీ తనకు మాటిచ్చాడు. ఇప్పుడతడు ఇలా బహిర్యుడే, ఇక తన వసువు తన కలగు తిరిగి దిక్కుతుంది? ఈ డబ్బు జరిపేటడానికి ఆమె యెంత అవస్థ పడెది! తన కొడుకుకున్న ఒక్క అసరా బంది యెడే. ఎదు తెగవమ్మిలేనేగాని డబ్బు పేలలేదు. ఇందుకు కొడుకుతో హోరాహోరీగా పోరింది, చివరికి చెప్పి డబ్బులూకాడా తిన్నది!

వెంకట్రామయ్యబాబు చూస్తే డెబ్బె యేళ్ళపండు ముసిలి, నలభైయేళ్ళు ఎనేటు సర్వీసుచేసి, పెద్దపేటపొంది, పనిలో చాక చక్ర్యంచూపుతోనే బాగా డబ్బు చేసుకున్నాడు. ఏడెనిమిదిగిరికల అంబారం వచ్చి భూమి కొన్నాడు. దిట్టమైన నాలుగిళ్ళలో గిరికటి, సమ స పరికరాలూ సమ కూర్చున్నాడు. బాగా కుదులుంటి మరీ రేటే రయ్యాడు. ప్రస్తుతం ప్రకాశంకా కాలం గడుపుతున్నాడు. సంతానం ఒక్క ఆడపిల్లే. పిల్ పెళ్ళి దివ్యంగా చేశాడు. అల్లివారింట్లో ఇద్దరుకొడుకులూ ఒక కూతుగుతో ఆమె చూయిగా బతుకుతున్నది ముసలాయన భార్య కేవలము ఈ కష్టమయంలోనే ఇంట్లో లేకపోయింది. అవిడ ప్రస్తుతం కూతురినిమాడడానికి అక్కడికి—పదిమెళ్ళ దూరంలోఉన్న కూతురు (గమానికి—వెళ్ళి ఉంది. అలా అప్పుడప్పుడూ కూతురింట క్యాంపుచేసి, యభిచ్ఛగా ఓవారంలోజుల పాటుండి, కూతురికి ఆమెపిల్లలికి బాగా ముటచెప్పి తిరిగి తనయింటికి రావడము ఆమెకి పరిపాటే. వయస్సు ముదిరినా, తల తెల్లగా తేరిపోయినా, ముసిలి కేవలముకి వంటినిండా ఆధరణాలలంకరించుకొనడ మున్నా, రింగురంగు చీరలు సింగారిండు కొనడమున్నా, పేరంటాలకి పోవడమున్నా మోక్షమీతగలేదు. నోములు పై, వలంపై పరమప్రీతి, విందులు చెయ్యడమూ, విందులకు నలుగురింటికి వెళ్ళడమూ, నలుగురినీ ఇంటికి పిలిచి ఇష్టాగోష్ఠులు జరపడమూ ఆమె కలి సరదా. ఆమె అడంబరాదేమీ తగలేదు. ఏళ్ళు పైనిబడుతున్న తనధర్మ కాశోజ కాశోజ చిరాకుతోకోపమూ, అత్యాశతో ధనలోభమూ హెచ్చుతూ వచ్చినవి. తన ముద్దులగాచేసిన ప్రతిపని అతిడికి వినుకుకలి గించింది. అఖరి కతిడినోట తనకు తిట్టూ దిగ దుడుపులూ వ్యవహారం వరకూ వచ్చింది. ఇంకుకే కేవలము కూతుర్ని చూడడమనే మివతో ఇట్లా భారా వాతావరణం మార్చి నాలుగు రోజులపాటు కొంతంగా, సరదాగా

మనసులూ మనసురాళ్ళతో కాలంగడుపుతూ వస్తున్నది.

భార్య పామ్మగులో ఉన్న రోజులలో వెంకట్రామయ్య తనే వండుకులి నేనాడు. (గ్రామంలో బంధువులున్నారూ—కొందరు దగ్గర చుట్టాలు కూడా—అయితే అతనిది వంటరి తత్వం. తన ఎవ్వరింటికి వెళ్ళకు, ఎవ్వరినీ ఇంటికి పిలవడు. ఏ విషయంలోనూ ఏ చుట్టం సాయమూ తనపేక్షించనూలేదు, తన కవసరమూలేదు. చుట్టాలందరూ 'నీ యింటికి వసే ఏమినావు, చూయింటికి వసే ఏమి తెనావు' అన్న బాపలే అంటాడు వెంకట్రామయ్య. చుట్టాలను దూరంగా వుంచు' అంటూ ఇంట్లో రోజూ వలినాడు. ఏ బంధువుకీ ఒక కానీ ఇవ్వడం, ఇవ్వలేదు. ఇంకుకే నేమో, (గ్రామంలో వున్న జాతు లందరికీ అతిడంటే ఈర్ష్యా, కోపమూ, ద్వేషమూనూ.

ముదిమి తెచ్చిన ముఖ్య పరిణామము వెంకట్రామయ్యకి పప్పు డప్పుడు వాతావరణంలో మార్పు ప్రభావంగా గుండెలో నొప్పివచ్చి ఒకటి రెండురోజులు కొద్దిగా బాపెట్టి చివరికి దానంతి బది నయమూతూ వస్తున్నది. అది ఎప్పుడో ప్రమాదం చెయ్యవచ్చని అతిడికి తెలియదు, అతిడే నెద్యుడిని సలహా చెయ్య లేదు. గతిరాత్రి బహుశా పెద్దగా గుండె నొప్పి వచ్చి నిద్రలోనే అతిడి ప్రాణం కాస్తా హరిమని ఉంటుంది భార్యదగ్గర లేదు కూతురూ లేదు—అఖరికి ఏయిత రులూ లేదు.

ఇన్ని పాత విషయాలూ ఎల్లమృ బుర్రలో ఏకకాలంలో మెరిశాయి. ఆమెకి ఆపరితంగా భయం పడుతుంది. గుండెలు కొట్టుకున్నవి. కాళ్ళు వణికినవి. ఇక ఒక్క తుణమేనా అక్కడ నిలబడితే ప్రమాదం. వెంటనే అక్కడి నించి పారిపోవడమే మంచిది. ఉంటే తన పీకలమిదికే రావచ్చు. ఇలా అనుకుంటూనే ఆమె వెనకతిరిగి రెండు అడుగులు వేసింది. మరుతుణమే గుండెమీద గ్రుద్దినట్లుగా ■ న నానుసంగతి జ్ఞాపకం వచ్చింది. అయ్యో, విసు తులాల నానూ వదులుకోవలసిందేనా? ఈ జన్మలో అలాంటి సరుకు సంపాదించగలదా? అంతసామ్యూ సీదాగా చెరించివేసిందే! ఏమిదారి! ఆమె ఒక్కసారిగా అందోళనా, భయమూ, దుఃఖమూ, నిస్పృహ కలిగి, పిచ్చైతినపై, అఖరికి ఒక విధమైన ఉన్మాదంగా పరిణమించింది. ఆవేగం అంతకంతకూ అధికమైంది. అవగంగా ఆమె ఏవో పనులు చకచకాచేసింది చావిట్లోకి వెళ్ళి విధితులుపు గడియపెట్టింది. గదిలోకి వచ్చి తలుపు వేసింది. చావులు చూడడం తన కనుభవమే. ప్రాణంపోయిన వెంకట్రామయ్య బాబును

ముట్టడ మేమంతి భయమనిపించలేదామెకు. చలనంలేక పడివున్న ఆయన దగ్గరికివెళ్ళి ఎల్లమృ నాలుగు మూలలూ చూసింది. తాళాలగుత్తి కనబడలేదు. మంచం, పరులూ తలగడా చేతితో తట్టుతూ అంతటా తడిమి చూసింది. చివరికి తలగడా కింద తాళాల గుత్తి దొరికింది వెంటనే ఆమె గొడచేర్చగా పేర్చిఉన్న పెట్రెలన్నీ సరిక్షగా చూసింది. ఒకానొక సందుకు పెట్రెలో బాబుగారు డబ్బూ, బంగారం, పద్దు కాగితాలూ ఉంచుతారని ఆమె ఇదివరలో అనేకసార్లు చూసే ఉంది. ఎలాగేతేనేం, పెట్రె కనబడెది. రెండుమూడు పెట్రెలు కిందికి దింపి సంగుగుపెట్రె ఇవతలికి తీసి, గుత్తిలో ఉన్న తాళం వెవులు ఒకటొకటిగా ప్రయత్నిస్తూ ఒకతాళంగో పెట్రె తెరిచింది చూతే ఎత్తిలోపలికి చూసింది. ఆమెకిళ్ళు జగలు మన్నవి! పెట్రె అరలనిండా రూపాయిలే! నోటే! అడుగు అరలో అంతా బంగారమే! పెట్రెలో నాలుగు మూలలనగలు జగజగలాడుతూ కనబడవి! ఇంత విశ్వగృయూ చూడగానే ఆమె కిదివరకున్న ఆకాశమతీ పూరిగా పోయింది. గురాశుపడుకుంది. ఒక పాడుగుడ్డ నేలమీద పరిచి, పెట్రెలో ఉన్న అన్ని రూపాయలూ, నోట్లు, బంగారం వసువులూ గుడ్డమీద కుమ్మరించి మూట కట్టింది చుటుచూసింది. గూట్లో కొన్ని పుసకాలు కాగితాలు కనబడవి. అవి తీసి పెట్రెలో జాతగా సేదీరించి మూతవేసి తాళం తిప్పింది పెట్రెయధానానంలో ఉంచి తిక్కిన పెట్రెలు యధాస్థితిలో సర్దంది. తాళాలగుత్తిలో పరుగునవెల్లి పెరటి తలుపు తీసి, గదిలోకి వచ్చి, తాళాలు యధా స్థానంలో తలగడా కిందపెట్టి, ఇవతలికి గనం మూటతో సహావచ్చి గదితులుపు చేరవేసి, చకచకా అడుగులు వేస్తూ పెట్టి గుమ్మంలోంచి పెరట్లోకి వచ్చి తలుపు దిగిగాలగి, సందు సందులలోనే నడిచి తనయింటికి చేరుకుంది. పెరటి నాలలో పేడ కూడ వేసున్న తన కొడలి కళ్ళి బడకుండా ఇంట్లోకి వెళ్ళింది. కొడుకింట్లో లేడు. చప్పుడు చెయ్యకుండా ఎల్లమృ నిచ్చెనవేసి, అటకెక్కి, ఒక పాతకుండలో తన తెచ్చినధనం మూటఉంచి, కుండలో మిగిలిఉన్న కాళిలో పాతకుండలు కుక్కి, కుండమాగు మూలగా పెట్టి, మీద మరీరెండు కుండలు దొంతిగాపేర్చి, గుప్పు చప్పుగా క్రిందికి దిగిపోయింది.

అప్పటికి ఉదయం ఆరుగంటలైంది. మాఘమాసం రోజులు, నూర్యోదయ మింకా కాలేదు. ఎల్లమృ ఏమీ ఎరగనట్లుగానే ఎప్పటికాగే ఎకాయకి నడిచి వెంకట్రామయ్యగారి లెలుచేరి, విధితులుపు గట్టిగా కొడుతూ, "బాబూ, బాబూ" అని గొల్లి చేస్తూ పిలిచింది. కావాలని ఆమె మరీ

ఎల్లమ్మ

గోలగా బోరుచేసేసరికి విధిలో కొందరమునుట్టాచేరి తలఁపకొనెదరాదు.

“విమలానందీ, ఏమీ తెలియకుండా ఉంది” అంది ఎల్లమ్మ. “ఎంత కొట్టివా తెలుపు తియ్యదు. ఏమెందో ఏమో?”

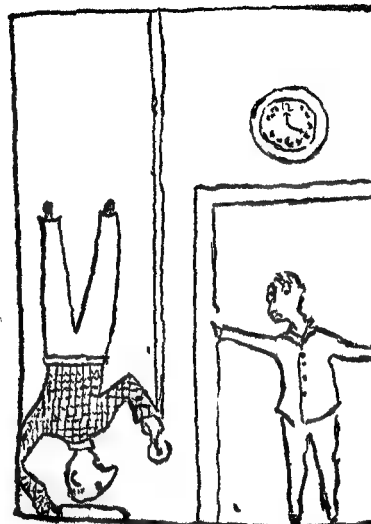
ఒకరిద్దరు తలుపు దపదబాబాది చూశారు గాని లాభించలేకపోయింది. క్రమంగా ఇంటి ముందోక గుంపుచేరింది. ఈ వార్త అలా గూగగపాకి వెంకట్రామయ్యగారి బంధువులకు తెలిసి వాళ్ళూ వచ్చారు. అప్పటికప్పుడే ఏడుగుంటలు చాటింది. బంధువులలో కొందరి వాళ్ళు లోపలికి వెళ్ళిపోయారు. విధితిలపులు బలవంతంగా తెరవడంతో గత్యంతరం లేదని నిర్ణయించారు. తక్షణమే పనివాడిని పిలిచి తలుపులు తెరిపించారు. విధిలో చేరిన గుంపు ఒక్కొక్కటిగా లోపలికి వచ్చుకువస్తూ ఉంటే, బంధువులు చాళింపిరి వారింపిరి ఆ విధిలో ఉన్న బిబాదుగురు మోతుబయల్లో ఇంట్లో ప్రవేశించారు.

వెంకట్రామయ్య జాడ లేదు. ఇంట్లో ఏమూలా ఆయన కనబడలేదు ఇంకా పడుకొనే ఉన్నాడేమో అని ఆయన గది గుమ్మం వద్ద నిలబడి పిల్చుకు. జవాబులేకపోగా. ఒక బంధువుకు గదితలుపు తొళాడు. లోపలికి అడుగు వేశాడు. అవతలిగోడ కానుకొనిఉన్న మంచం వేపు చూశాడు. మలేమంది! వెంకట్రామయ్య మంచంమీద వెలికితలా పడుకొని ఉన్నాడు. ఊర్విదృష్టిలో ఉన్నాడు. దచ్చిపోయిస్తే, అనుమానంలేదు. ఈ దృశ్యం చూడగానే అక్కడున్న వాళిం దిరిగి ఒక్కసారిగా గాధిరావుటింది. భయం పట్టుకుంది. వెంటనే గదితలుపు చేర చేసి అందరూ విధిలోకి వచ్చేకొడు. లిప్తలమీద బంధువులయ్యికు ఈ వార్త చేరవేశారు. ఇంతకొలాకాలం జరుగుతున్నా, ఎల్లమ్మ గోరు మెదపకుండా అందరిమధ్యతిరుగుతూ, అంత చూస్తూ అక్కడే ఉంది.

ఉదయం పదిగంటలలోగానే ఈ చూశా వ్యవహారం కేవలముగూడును ఊరికి చేరవేశారు. ఈవార్త వింటూనే కేవలము కొయ్యబారిపోయింది. తనసరి ఇలా పరిణమిస్తుందని ఆమెకులలోనూ ఊహించలేదు. నిండు బిరుకతనంతో, పనులూ కుంకుమతో తనే ముందువల్లబోతానని ఆమె అందరితోనూ అంటూఉండేది. ఎలాగో బలవంతాన అంతకవమూ దిగమింగి, అలుడి సాయంతో కేవలముకుతుతుతో స్వగ్రామం చేరుకుంది. చూడుగుంటలు కాకుండానే, అందరి స్థలలోనూ అదికి ముందు తనే నిలబడి, సానుభూతి చూపి చేతనె సాయంచేసే కేవలము కనబడిగానే

అందరూ తండ్రిపతండాలుగా వచ్చి ఆమెని పరామర్శించారు. ఇంతకప్పులోనూ ఆమె ముందు కర్తవ్యం మరిచిపోలేదు. తాళాలు వెలికి తీయించింది మూలనున్న సంచుకు పెట్టె ముందుకు తెచ్చి చూత తీయించింది. లోపలినిండి ఉన్న పాతకొగిలాలు వెకిజల్లి అడుగువరకూ చూసేవా ఆమెకి ఎర్రనిగాని ఎక్కడా కనపడలేదు. పెట్టెనిన్న వెలికించింది. ఎక్కడా దబ్బు కనబడలేదు. ఆమె కమితాశ్చర్యమైంది. డబ్బూ బంగారం ఏమెన్నటికి ఇందులో ఏదో లంఠించువుందనీ, ఎవరితోనూ ఘర్షణపడదాననీ ఇది సమయంకొదనని నిశ్చయించుకొని ఆమె తన వంటిమీదినగలు ఒకటిరెండు పెలితనీ తక్షణం ఆమ్మి చేసి కొంతకొక్కం కూర్చుకుని, జరగవలసిన కర్మకాండ యావత్తూ తన తావతుకుతగ్గులుగానే జాతులసహాయంతో యథావిధిగా జరిపించింది.

ఇప్పుడాయితో అన్నింటికీ ఎల్లమ్మే అవసరమైంది. “ఎల్లమ్మ, ఇదిలే, అదిలే,” “ఎల్లమ్మ, వారిని పిలుపు, పిరిని పిలుపు,” “ఎల్లమ్మ, ఇది తొందరగా చేసిపెట్టు, అది చేసిపెట్టు” అంటూ కేవలముకి ఎల్లమ్మే ముఖ్యపాత్ర పోషిస్తుంది. కేవలముకు వచ్చిన సమయం తనకు వచ్చినట్టే ఎల్లమ్మ ప్రవర్తనూ, అలాగే నేర్పుగా, ఓడికగా అన్ని పనులూ చేసూవచ్చింది. ధనం వార్యమై పోయినట్లు

“ఛా! ఛా! స్టూపిడ్ ఎల్లమ్మీయే! — ఈ స్క్రిచ్ తలకెందుగా బిగించేశాడు!”

కేవలముకి నిజంగా అనుమానం వేసింది. ఒకటి రెండు గోజులైన తరువాత ఘోర తప్పులేదు. టూకిగా చెప్పాలంటే, పెట్టెలోని నగదూ బంగారమూ ఇదివరకే కేవలము కాజేసి ఇప్పుడు నంగనాచివేమాలి వేసున్నదని బంధువులూ, బంధువులలోనే ఎవడో ఒకడు కాజేసిఉంటాడని కేవలము కొంత వరకు చాలాభురగ పడారు. పక్కనే ఉన్న ఎల్లమ్మమీద ఎవరిదృష్టి పడలేదు. ఆమె కేవలముతోపాటు సానుభూతిగా తనూ దుఃఖించింది. అందరిదగ్గర అతి సమ్రుతితో ప్రవర్తించింది. ఇంటివిపత్తు తనదేదనట్లు సందరించింది. నిరాఘాటంగా పన్నెండురోజుల కర్మా పూర్తయింది. మొత్తంమీద బంధువుల కందిరికి సంతోషి కలిగింది. అందరూ ఎవరియ్యికు వారు వెళ్లిపోయారు.

ఇన్నాళ్ళకి ఇంటికి వెళ్ళడానికి అవకాశము చిక్కి ఊరు శివారలో ఉన్న తన యింటికి ఎల్లమ్మ బయల్దేరింది. ఆమె సంతానం ఇదిరు కొడుకులూ ఒక కూతురూ. కూతురు పెళ్ళయి అత్తవారింట వుంది. పెద కొడుకు లచ్చన్న భార్యతో ఇంట్లో తన దిగరే ఉంటున్నాడు. తన ఇల్లు సమీపంగా వచ్చేసరికి గుడిసెలో కొడుకు కొడలూ దేసికో తీవంగా నోరుచేసు కుంటున్నాడు. ఇద్దరినీ కూకలేస్తూ విసురుగా ఆమె లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

లచ్చణ్ణో విచిత్రవృత్తి. వీడు ‘స్వంత్ర ఇంటికి శని, పొరుగింటికి పోలేరమ్మ’ అన్నట్లు ఆమె బ్రతుకుకి దాపురించాడు. ఇంటిపని స్వంత్రపని అంటే పరమపోమరి. ఎంత చిన్న పనికి ఇతరులు పిలిస్తే ఆసక్తితో సాయం చేస్తాడు. వ్యవసాయం పనులలో బహుదిట్ట. అందరికీ సలహాలిస్తాడు. అందరి దగ్గర తలలూ వాలికలా మెరులుతాడు. తాతల నాటి నుండీ వస్తున్న తన ఎకరా మెలమాత్రం బాగు చేసుకొడు. కానీ పుచ్చుకోకుండా అందరి గుడిసెలూ నేస్తాడు. తన గుడిసె మాత్రం రెండేళ్ళియి నేతలేక అలాగే కాదుతూ ఉంది. ఊళ్ళో ఏ జటి వచ్చివా తన మధ్య వ రిత్వం తిప్పునిసరి. తను లేనిదీ ఏ కొడి పంచమూ, పొట్టేళ్ళ పంచమూ జరగడానికి నిలులేదు. గొప్ప మాటకారి. సబబులు తెలిసిన ఘటం. తన తీర్పుకు అంతాకట్టుబడి ఉండవలసిందే—కానీ తన పెళ్ళాంతో మాత్రం సమంగా వాదించలేడు. ఆమె వాగాటి గంగా ప్రవాహమే. యికి పది యెగులు, సబబుకి పదిసబబులు, మాటకి పది మాటలు ఏకధాటిగా అనగలిగిన ఆమె నేర్పుకు లచ్చడు బాగాతగ్గి తిట్టుకుంటూ అవతలికి పోతాడు.

లచ్చడు అప్పుడప్పుడూ, దూసాయా ఏదో వేరొ వికేషంలో తెచ్చి తల్లిచేతులలో

పెడతాడు. తరుచుగా వట్టి చేతులతోనే ఇంటికి వస్తాడు. ఇలా వచ్చిన నాకు తల గాని భార్యగాని ఏమన్నా వాళ్ళను లిట్టి చెయ్యి చేసుకుంటాడు. వీజేమా అర్పించి తన దింప తీరుస్తాడనే నమ్మకం లేక ఎల్లప్పుడూ అప్పు ఆయింటా ఈ యింటా దానీ పని చేసుకుంటూ కొడలిని కూలీపనులకు పంపుతూ బొట్ట పొషించుకుంటున్నది. తన రెండవ కొడుకు వెంకటేని దూర గ్రామంలో బంధువులయింట కంబారీపనికి కుదిర్చింది. వీడి ఆర్థికా అంతంతమాత్రమే. వీడికడుపు జరిగిపోవడమే పది వేలని ఆమె అనుకుంది.

పనికిమాలిన లచ్చడికి నువ్వసహవాసయా, త్రాగుదూ, జూదమూకంటి ఆత్మవిశాసక చేపలబుద్ధిలో ఆత్మర్యం లేదు. అని ఆరోజు కాకాజు అభిమానా, చివరికి తనకీ కొడలికీ భరింపలేనంతగా పరిణమిస్తూ వచ్చినవి. ఈ సమయంలోనే వెంకట్రామయ్యగారి చాచూ, అందులో తన చేసిన నిర్వాకయాను. ఇప్పుడామె మరోసంకటం పట్టుకుంది. ధనం ఇంట్లో దాచినట్లు లచ్చడి శేషాత్రం గాలిపోకినా మరేమేనా ఉందా? మంచినీళ్ళలాగు డబ్బా కరిగిపోతుంది. తన చేసినపని నలుగురికీ తెలిసిపోతుంది. కాని చిత్రమేమంటే, తన చేసిన పనికి ఎల్లప్పుడు మనసు బాధపడలేదు. పాపభీతి కలగలేదు. ద్రోహం చేసినటు ఆమెకంటే కన్నా తలలేదు. మీగు మిక్కిలి తన తెలివీకే తక్కువే తనే తప్పే పట్టింది. సంతోషించింది. తోటి దానీపనివాళ్ళుమాత్రం ఏమి చేస్తున్నారనక! సమయం చిక్కితే ఏవెండిగిన్నోకంచమా, పిల్లల మొలకలో చిక్కబట్టి, యజమానులతో ఘర్షణ వచ్చినప్పుడు వెయ్యి అబద్ధాలాడి తప్పించుకోలేదా? కుగున తెట్టిన తన సగుకలాగూ చిక్కబట్టుకోవాలి గదా. దానితో మరికొంత తెచ్చుకుంది. చెరికండించి చిక్కబట్టుకోవడం ఎవరు మానగలగి?

ఎప్పటిలాగే ఎల్లప్పుడూ శేషమ్యుగారింటికి వెళ్ళి తన పని చేసుకుంటూనే ఉంది. దేశానంతంతు జరిగిన తరువాత శేషమ్యు అతన చూసి అందగు బంధువులూ ఏద్యుగు. ఎల్లప్పుడూ ఏడ్చింది. శేషమ్యుకి తగనికడం దేవుడు తెచ్చిపెట్టే డని అందరూ అంటే, ఎల్లప్పుడూ అనుకుంది దేముడే తెచ్చిపెట్టిన కనానికి ఎవరేమి చెయ్యగలరని అనుకుంటూ మనసు సమాధానపరుచుకుంది.

ధరి పోవడంతో శేషమ్యు పూర్తిగా దూరిపోయింది. తన కంటిమీది బంగార మంతా పెరిగిపోయి కంటి ఇచ్చివేసి మిగిలింది అమ్మి డబ్బుచేసుకుంది. అట్లే అత్యంతసరంకాని వెండి, పాత్రసామానాలూ సగదుగా మార్చివేసింది. నోములూ వ్రతాలూ కటిపెట్టి పూజలూ ఉపవాసాలూ జపాలూ ప్రారంభించింది. పేరంటాలకు బదులు భగ

వదీతి పారాయణా, పిచ్చాపాటి బదులు పంచదాకీ పరసమూ ప్రారంభించింది. అధ్యాత్మ రామాయణమూ, యోగ వాళి పద్ధతూ టికతో సహా చదివించుకొని ఆసక్తిగా వింటోంది. ఏవో మిషమీద నలుగురు బంధువులనూ పిలిచి ఇంత పప్పుకూడు వజ్రేస్తుంది. వీదా బిక్కిలాంటి బికారీనాళ్ళని పొమ్మనకుండా ఇంత పులునూ అన్నమేనా పెడుతు, ఎవరే యిబ్బందిలోపడి తన్నురించినా తన లేవకుండా అంతో యంతో సాయం చేస్తూ, ప్రకారంగా, తృప్తిగా, పారమార్థికంగా జీవితం సాగిస్తున్నది. ఎవరియింటినిమి కడం వచ్చినట్లు తనకు తెలిసినా శేషమ్యు తప్పకుండా తన స్వయంగా వెళ్ళిగాని, పని మనిషిని పంపిగాని వారికి తగిన సాయం చేసేది. ఇన్ని విధాల అందిరినీ ఆడుకుంటున్న శేషమ్యు తన కడమనుఖాలలో తన్ను కని పెడుతూ తనతోనే ఉన్న ఎల్లప్పుడు మరచి పోతుందా? ఎల్లప్పుడూ ఇప్పుడు మరే అభిమాన పాత్రురాలైంది. దరిదాపు అన్ని రోజులూ ఎల్లప్పుడూ ఇక్కడే. బోలెడు 'మిగుల్పూ తగుల్పూ' ఎల్లప్పుడూ. అవన్నీ గంపలో ఇంటికి మోసుకుపోయి రాత్రిపూట తనూ కొడుకూ కొడలూ కడుపునిండా తినే వారు. శేషమ్యుగారి యింట్లోని పాతనడలూ చీరలూ ఎల్లప్పుడూ దక్కేవి 'పంతులుగారి' పాతచొక్కాలూ, కొట్లూ ఎల్లప్పుడూ కుడిగి కులికేవారు. శేషమ్యుగారి కుటుంబంలో తానూ ఒకరైనా ఎల్లప్పుడూ ఇప్పుడు పూర్తిగా నమ్మింది. ఆమె అందరిదగ్గర శేషమ్యు మంచితనమూ, ఈవి, దైవచింతా మొదలైన సుగుణాలు చాటుతూ, విరుధంగా అన్నవాళ్ళతో వాదోపవాదాలకి దిగేది.

ఒకనాడు మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటవేళ ఎల్లప్పుడు హుటాహుటిగా శేషమ్యుగారింటికి వచ్చింది. శేషమ్యు నిద్రపోయేదాని, ఎండ కాస్త తీవ్రంగాఉంటే చావిడిలో చాప మీద నకుం చేరవేసి ఏదో పుస్తకం చూస్తున్నది. మూడు రోజులక్రితమే వచ్చిన కుమార్తె గదిలో నిద్రపోతున్నది. పిల్లలు పెరిగిపో ఏదో సందిగ్ధమేనా ఆడుకుంటున్నారు. ఎల్లప్పుడు చూస్తూనే శేషమ్యు అంది: "ఏమే ఇప్పుడేగదులే వెళ్ళేవు? ఇప్పుటి కిప్పుడే ఏ మొచ్చిందే ఎల్లప్పుడు?"

గాబరాపడుతూ ఎల్లప్పుడు అంది: "లచ్చిగాడికి జోరమొచ్చిందమ్మా. ఇయాలి శేష రోజులయింది. ఏటా బయటొందమ్మ గారు పిలిసే పలకడు."

శేషమ్యుకి ఆతరుక కలిగింది. "అమ్మా! అంత వరకూ వచ్చిందే? ఎవరికైనా నైద్యుడికి మాపించావా?"

"లేదమ్మా. కానంతటలే తగిపోదా అని ఊరుకున్నాను. ఇయాలమానే యికటించింది."

"మరేం ఫరవాలేదులే. బహుశా నీరసం

మీద మొహం తిరిగి ఉంటుంది. వెంటనే వెళ్ళి వాడికింతజావపట్టు, ఉండు చెప్పాను." ఈమాటలంటూ శేషమ్యులేచి గదిలోకి వెళ్ళి మందంకింది ఉన్న సంగునపెట్టె ఇంత లీలాగి, చావిట్టితెచ్చి, కొంగున ముడి కట్టిన తాళంతో మూత తెరిచి, అర్రలోంచి ఐదు ఇచ్చురూపాయలు పెరిగిని ఎల్లప్పుడూ అంది:

"ఇగుగో వెన్నుడిదగ్గరికి పరిగిటి ఈ ఐదురూపాయలూ చేతులో పెట్టు. అదేమిటే ఎల్లప్పుడు!"

ఆమెకి ఎల్లప్పుడు వెళ్ళిచూసి దిగ్భాగింతి కలిగింది. సంగునపెట్టె తన కళ్ళపడిందో లేదో, కొడుకు గురించి బెంగపెట్టుకుంటున్న ఎల్లప్పుడు తల గిట్టిన తిరిగింది. బుర్రలో వెయ్యి సంగతులు దొరుతూ తిరిగి పోతున్నది. మెరుపులూ వెంకట్రామయ్య వచ్చి, "ఇంత స్వామి ద్రోహం చేసావే ముందా!" అని తిడుతున్నాడు. దేశానం నాటి శేషమ్యుముఖందాగంత పెద్దదిగా కనబడి.

"నిన్ను వెయ్యికళ్ళతో చూసుకుంటున్న నన్నే ఇలా చెనావులే భద్రవా!" అంటున్నది పదిమంది బంధువులూ తన చుట్టూ మూగి, తన వేచే వేళుపెట్టి చూపుతూ, "ఈ ముండేనరా ఆస్తి కావేసింది. మనందరి మీదా దొంగతనం మోపేరు. ఇదేవర్రా, ఇదేనా!" అంటూ గొలచేస్తున్నారు. తటాలున లచ్చడు మందం మీద లేచి కూచింది "అంత డబ్బూ అటక మీదలుకొని నువ్వంటే నూస్తున్నావంటే!" అంటూ అరుస్తున్నాడు.

"అదేమిటే!" అంటూ అమితాశ్చర్యంతో అడిగింది శేషమ్యు. "అనెర్రచూపేమిటే? ఇంద, ఈ ఐదు రూపాయలూ తీసుకొని నైద్యుడికియ్యి" శేషమ్యు గొంతుక విసగానే ఎల్లప్పుడు మళ్ళీ ఈలోకంలో పడ్డది, "అమ్మా!" అని గటిగా అరిచింది "నాకొద్దమ్యాయ! నాకా డబ్బు వద్దమ్యాయ వద్దమ్యాయ! నాయినోయ!" భయోత్పాతంతో నిండిన పెద్ద గొంతుతో అరుస్తూ ఎల్లప్పుడు అక్కడి నుండి పారిపోయింది.

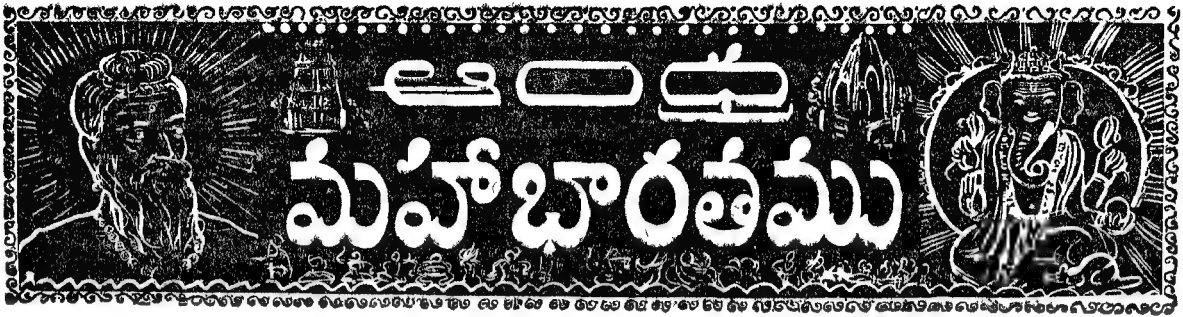
ఎల్లప్పుడు వడివడిగా సరాసరి ఇంటికే (42 వ పేజి చూడండి)

నారసింహ లేహ్యము

అంగుడుతో చేరినది. మేహము, నిశ్శక్త, నిష్పత్తునవగైరా హరించి అంతు రక్తవృద్ధి కల్గించును 20 ట గ్రాములు. 3-4-0 పోస్టేజీ. 1-1-0

5 సి. ఎ. అందకంపెనీ ఆయుర్వేద సమాఖ్య, పెరిదేసి (PO) నెల్లూరుజిల్లా.

[ఉద్యోగ పర్వము నుండి]

క. ఏ నొకరుండన వచ్చెదఁ, గాని బలము చేను నీవు గఱపినశస్త్రాస్త్రానేకవిధ విలాసము, దాన వలయు సేన గాడె తథ్యం బరయన్.

వ. అని పలికి యతనికిఁ బ్రణమిల్లి ధనుడెంచి సత్యపతి కింతయు విన్నవించి యుద్ధేవి యనుమతి వదసి సర్వసన్నాహ సమేతం బగు రథం బెక్కి విప్రాశీర్వాదంబులు సెలంగ వేడలి వచ్చి కురుక్షేత్రంబు దళియం జనునెడ భాగీరథి భామిసీరూపంబున నరుగుడెంచి త న్నెఱింగించి మదీయభక్తి నభినందించి యే నాయితంబై పోవుటకుఁ గారణం బడిగి నాచేత నతైఱం గెఱింగినదియై నన్నుం గినిసి భర్గవుపారికింజని నీశిష్యుండు విరపరాధుండు నాకొడుకున కలుగం డగునే యని చెప్పి యతనియందుఁ బిక్కు గానక మగుడ నేతెంచి నావలనను మెత్తంబాటు లేకున్నం జనియె నప్పుడు సిద్ధవిద్యాధరమునిగణంబులు గొతుకంబునం గనుగొనుచుండ నేను జుమదగ్ని తనయున కనతి దూరంబునం దేరు డిగి వినతుండనై నిలిచి నీవు భూదారి వై యున్నవాఁడవు రథికుండ నైన నాకు నీతోడ నమ రంబు సెయ నగునే యనిన యనంతరంబ యతండు దివ్యంబు లగు రథరథ్యంబులు శస్త్రాస్త్రంబులును గలిగి యకృతప్రణుండు సారథిగా సమరసన్నద్ధుం డై తోచినం జూచి రథారోహణంబు సేసి శంఖంబు పూరించి గుణంబు సారించి సూతు నగ్గించి తనకు నమస్కరించి కడంగిన సప్తరశురామదేవుండు.

భీష్ముఁడు పరశురామునితో యుద్ధంబు సేయుట

క. శరవర్షము నామీఁదం, గురిసిన నే నాకనమునఁ గుదియించితి నా యరదంబుపొంతకును న,చ్చెరువుగ నొకబాణమైనఁ జేరక యుండనే.

క. ఒక మొగి నఱువదియమ్ములఁ బ్రకటబలుండైన పరశురాముండు నాయం గకములు దాఁకఁగ నశ్వ,ప్రకరము నోనాట సూతుపైఁ బడ నేసిన.

క. దానికి నవ్వుచు వేగం,బే నొకభల్లంబు దొడిగి యేసితి సాంద్ర జ్ఞానాదభరితరోదసి, యైనతదీయోగచాప మఱిముఱిఁ దునియన్.

ఉ. ఒండొకవిల్లు పుచ్చికొని యుజ్జ్వలరోషమహానలాద్భు లొం డొండ మొగంబుపై నెగయ నుర్వి చలింప గుణధ్వనిక నము ద్దండతఁ దీవ్రమార్గణశతంబున నాయరదంబు ముంచె రా ముండు వియచ్చరప్రకరముల్ వెఱఁ గందుచుఁ బ్రస్తుతింపగన్.

క. ఉఱక మదీయాంగంబులు, గిఱిగొన నల్లేయుటయును గినుక గదిరినన్ మెఱుఁ గారు నారసమ్ములు, దఱచుగ నించిలిఁ గడంగి తద్గ్రాత్రమునన్.

తే. ఉచ్చిపోయిన యేటుల నొలుకు శోణితమున సర్వాంగకంబులుఁదడిసి యొప్పెఁ జిగురుఁదఱుచునఁ గెంజాయమిగిలి చెలువు, వడయు క్రొమ్మావిచాడ్యున భార్గవుండు

క. నెత్తురు వడిసిన మూర్ఖా,యత్తుం డై సాగయుటయును నాతనిఁ గని యు ద్వృత్తక్షత్రియధర్మోపాత్రం బగుతేజ మొల్లఁబాటై తోచెన్.

వ. అప్పుడు మనంబున నన్ను నేన గర్హించుకొనుచుండితి,

ఆ. అంతఁ దెలిసి రాముఁ డతికుపితాత్ముఁ డై, యేటు వాఱు తెంచు నెనకమెనఁగ నప్రమేయశరము లడరించె నవి సత్య,రముగ నేను బ్రతిహతములు సేసి.

క. మరుదస్త్రమేయ గుహ్యక, శరమున వారిం చె నతఁడు నరభనముగ ను
ద్ధరశిఖిబాణం బేసిన, గురుఁడు ఐరుణవిశిఖనిహతిఁ గుదియం జేసెన్.

క. ఇమ్మెయి నతఁడును దివ్యాస్త్రములు నామిఁడ నేయ రయమునఁ బ్రతిఘా
త మొనరించితి దివిజగ, ఈ మ్మరబరవీధి, గీర్తన మొనరింపన్.

తే. రాముఁ డరత్యకాలానలోద్దామలీల, మరడి నాయురస్థలి యొక్కమార్గణమున
నేసె నంతంత నున్న మునీశ్వరులును, గాళిరాజకన్యకయును గడఁగి యార్వ.

క. నిశితాస్త్రం బెయ్యది, యో నాకుం దెలియ దది మహాగ్రత నాటం
గా నొచ్చి పడితి నరదము, పై నవ్వడు సూతుఁ డచట బాపె రథంబున్.

తే. చేతనుఁడ నయి యేను మత్సూతుఁ గినిసి, రాముఁ డున్నెడ కప్పడు గ్రమ్మటంగ
రథముఁ దోలించి బాణపరంపరాని, మగ్గుఁ జేసితి నంబనెమ్మనము దలఁక.

వ. ఇట్లు బహువ్రతారంబులం బోడుమఁ బ్రొద్దు గ్రుంకినప్పుడు రణం బునసంహరించుచు రేపకడ దొడంగుచుం దెనంగ
నిరువది రెండుదినంబులు చెల్లిన మఱునాటి కయ్యంబున నేనునుం గడంగి.

క. కడు బెట్టిదముగఁ గదియంబడి హయములు నొవ్వ ధనువు భగ్నంబుగఁ జే
డ్పడి సారథి దెరలఁగఁ దన, యొడలు సిరుఁగ నేసినను మహాద్ధతి గురుఁడున్

క. ఒక శక్తి వైవ నఱకితి, నకుటిలముగ శక్తిదళక మడరించిన న్రు
క్కక త్రుంచితిబహుశక్తుల, నికరము వరఁగించినం దునిమితిం బెలుచన్.

క. విన్మయము నొందుభార్గవు, నన్మత్కర మపుడు లాఘవాపూఢముగా
నస్మితుఁ డగుచుం బట్టుదీ, ప్రిన్మేరాస్త్రముల నేసితిం బరవశుఁగాన్.

వ. ఇట్లతండు మూర్ఛిల్లిన మునిజనంబులును నంబయు నధికశోకసమాకులత్వంబు నొంది హాహాకారంబులు పెలంగఁ
బొదివి రంత,

ఆ. తెలిసి భార్గవుండు దృఢతీవనారాచ, పంక్తిగురిసి నన్నుఁ బారవశ్య
మంది నేల కొఱగునట్లుగాఁ జేసి మత్సూతుమ స్థకంబుఁ దునియ నేసె

వ. అట్టియెడ నెనమండ్రువిపులు నమానవయోరూపంబుల నొప్పువారలు నన్నెత్తి పేదదేర్చి రథంబువయిం బెట్టి గగన
గమనంబునం బోయి రంతకుమున్ను మందాకిని మున్ను నాకన్న చందంబున నొగలవయినుండి మదీయ రథ్యంబుల
పగ్గంబులు ధరియించి యున్నయది యేనునుం గనుంగొని నమస్కరించిన దీవించి చనియె వెండియు.

క. సారథ్యంబును జేయుచు, ధీరత వాటించి రామ దేవునితోడం
గ్రూరాస్త్రంబులఁ జతురవి, హారం బానరించితిని సురావలి వొగడన్.

భీష్మనకు వసువులు స్వప్నసాక్షాత్కారంబున మోహనాస్త్రం బిచ్చుట

వ. ఇవ్వధంబునం బోరి సూర్యాస్తమయం బగుటయు నెప్పటియట్లు చని యే నారాత్రి యేకాంతంబున దర్శకయనంబున
నుండి సురభాసురవర్గంబులం దలంచి తక్తిం ప్రణామంబులు నేసి పరశురాముని జయింపరాదయ్యెడు దినంబులు
పెక్కులు ననియె నతని నాజి జయిండుట గలుగునేని మీరు నాకుం దోచి యూటదీంపవలయు నని ప్రార్థించి
నిద్రించుచుండం బవలు ■ న్నెత్తి రథంబువయిం బెట్టిన యెనమండ్రునుం బ్రభాతసమయంబునం గలలోన వచ్చి

తే. నీవు నేమును నొక్కటి నీకు వెఱవ, నేల గాంగేయ రాము జయించునట్టి
శరము ను మ్మని మోహనాస్త్రంబు నాకు, నిచ్చి పోయిరి క్రమ్మట నెక్కడేని.

వ. ఏను మేలుకాంచి సంతోషించి తన్నంతస్వరూపంబును బ్రయోగోపసంహార ప్రకారంబులును శిత్తంబున నిలిపి
నుచుఁ గాలోచితకృత్యంబు లాచరించి యొక్క సారథి సంగీకరించి యరదంబు పూన్పించి నన్నద్దండ నై సత్వరం
బుగా సమరంబున కరిగినం, బరశురామదేవుండు.

క. నిన్న యట నచ్చి పోయితి, వున్నయటయు నేడు దీర్చి యుషిపెద నీ గ
ర్వోన్నతి యిం కెట వోయెదు, నన్ను నెఱుంగ వెట్లు లనుచు నాపైఁ గవిసెన్.

క. కవిసినఁ గడంగి యేనును, గవియించితి నంపవెల్లిఁగడుఁ గ్రూరత భా
గ్గవుఁడును మద్గాత్రంబున, వివిధాస్త్రప్రతి నించి వెగడొందించెన్.

వ. ఏనుం గోపించి.

తే. రయము మెఱయంగ నొక్క నారనము ఫాల దేశమునయందు నాటించి తీవ్రత కి
నురము వైచినఁ దూఁగాడి యొఱగ నూఁది పట్టి యక్కతవఱుఁడు దేర్పుఁ బరశురాము.

క. అప్పుడు దెప్పిటి కన్నుల, నిప్పులు రాలంగ నన్ను నిశ్చలదృష్టిం
దప్పక చూచి యలఁతిన, వ్యోవ్యంగ బ్రహ్మస్త్ర)మాతఁ డుగ్రత నేనెన్.

క. తెగ గొని బ్రహ్మస్త్ర)మ యే, దగ నేసిన నొకటి నొకటి దార్జ్కొని రెండున్.
గగనం బంతయుఁ దేజ, స్థగితముగాఁ జేసె సురలు దైత్యులుఁ దలఁకన్.

తే. ఏకల భూత సంక్షోభనంజనక మైన, యట్టియెడఁ గని యిది దళి యని తలంచి
మోహనాస్త్రంబు నందితావాహనంబు, నేయుటయును జరాచర శ్రేణిమోసె.

వ. తదవసరంబున.

క. ఉడు గుడుగు మోహనాస్త్ర)ము, విడువకు మనునెలుఁగుతోడ వేగంబున న
య్యెడ కేగుఁడెంచి నారదుఁ, డెడపడు టించుకయు లేక యిట్లను నాతోన్.

క. గురునకు నవమానము నిష్ఠురవృత్తిం జేసె దీపు సూచితమే యి
ప్పురునునఁ బరునపునడవడిఁ, గురువంశక్రపవర యిట్లు గూడునె చెయన్.

వ. అని సువ్యక్తంబుగాఁ జెప్పి.

క. వీరెవసువు లాకనమున, గారవమున బుద్ధి సెప్పఁగా నీకడకుం
దా రేఁగుడెంచి రని క, న్నారంగఁ జూపె నాకు నయ్యెనమండన్.

వ. ఇవ్విధంబున నెప్పటివిప్రవరులు నన్నిది సేసి నన్నుం జూచి నగుమొగంబులతో నెఱుఁగనివారపోత నిట్లనిరి.

క. నారదముని త్రైలోక్యన, మారాధ్యుం డితనిపలుకు లాగమవాక్యో
దారములు వినుము వీనిం, గ్రూరత వాటింపఁ దగదు గురువిషయమునన్.

వ. అనిన విని యేను సమ్మోహనాస్త్రం బేయుట యిదిగి బ్రహ్మస్త్రంబు దీపింపఁజేసితి నప్పుడు జామదగ్న్యుం దది
యెల్ల నెఱింగి యొటమి యెక్కించుకొని చలంబు మిగిలి యున్నుం దజ్జనకుండు జమదగ్నియుఁ దదీయపితృవర్ణం
బును నతనికి నన్నిదిసేసి వేడికొని శాంతవచనంబులం దెప్పి యుట్లనిరి.

క. వినుము వసుమూర్తి యీతం, డనన్యసామాన్యతేజః డాహవభూమిన్
మనకు జయింప వశమె భీష్ముని విఘ్నన కగునె రోషమును మత్సరమున్.

తే. నమర ముడుగు నారాయణనఖుఁడు నరుఁడు నవ్యసాచి నా నిం కొకజన్మ మొంది.
యితని వధియించుఁ గాని తక్కితరజనములకు చెనాధ్యుండు భీష్ముఁ డాలంబులోన.

వ. అనిన నతండు వోక పెనంగిన వెండియు ననేక ప్రకారంబులం జెప్పి యమ్మునులు నాకడకుం జనుడెంచి యువ
శమనవాక్యంబులు పలికి జామదగ్న్యుతోడం దమ యాదీనమాటలు దేటవఱిది యప్పుడు పొడసూపిన జాహ్నువియుం
దారు బహువిధంబుల నన్ను ననుసరించి భార్గవుపాలికి నమ్మహాదేవిం దోడ్కొని యరిగియుం గ్రమ్ముట మత్స
మీపంబునకు వచ్చియు నెట్టకేలకుం జలం బుడిపిన నే మిరువురమును దివ్యాస్త్రంబు లుపసంహరించి నష్టరం బుడి
గితి మట్టియెడ నయ్యెనమండ్రు విప్రలుం జేరి నాతో నిట్లనిరి.

ఆ. గురుఁడు బ్రాహ్మనిదుఁ డకుంతిత తేజండు, పరశురాముఁ డతనిపాలి కీపు
భక్తి మెఱయ నేగి ప్రణమిల్లి తదనుగ్రహంబు వడయ వలయు ననఘ యిపుడు.

వ. అని చెప్పి యతనికడకుం దాడును నారదమునిశ్వరుండును జమదగ్ని ప్రముఖులును భాగీరథియును జని నీశిష్యుండు
దేవప్రతుండు వనియెడ నలుగందగునె వాఁడు దగవు మాలినవనిఁ జేయంజాలక పెనంగె నింతియ కాని విరోధి
గాఁడు వానిం గరుణింపు మని తెలిపి నన్నుం బిలిచినం బోయి యే నమ్మహాత్మునకు సాష్టాంగ దండప్రదామంబు
సేసిన నతండు దీవనతో గుచ్చి యెత్తి కౌగిలించికొని గాంగేయా నీశక్తికి భక్తికిం బ్రీతుండ నైతి నని సన్నేహం
బుగా సంభావించి యంబ నవలోకించి నన్ను భీష్ముండు గెలిచె నావలన నయ్యెడుపని యింతియ నీవింక నీకుం
జూడంబోలిన గతిం బొమ్మనిన నమ్మానిని దేవా యిది యిట్టిద నీయోపనంతయుం జేసితి నీచేతం బోకున్న నేమి
నేయిదు నేను దవంబుపెంపున భీష్ముని వధించెద జన్మాంతరంబున నైననుం జలంబు సాధ్యంబు నేయిదు నటు
సూడు మని పలికి పోయెఁ దదనంతరంబ యమ్మునిజనపితృదేవతా సమూహంబును భృగునందను నన్ను నామంత్రి

జంబు సేసి యంతర్దానంబు సేసె భార్గవుండును నన్ను వీడ్కొలిపి మున్ను దనతో వచ్చిన తపోధనవర్గముం దానును మహేంద్రశైలంబునకుం జనియె నేను మగిడి యెడ నెడ సుర్యసురుల యాశీర్వాదంబులు సంభావనవచనం బులుఁ బ్రస్తుతివాక్యంబులుఁ గర్ణంబుల కింపు సేయ నిటవచ్చి సత్యవతికి నమస్కారపూర్వకంబుగా నంతయు నెఱింగించిన నద్దేవి యభినందించి.

నారదుఁడు బీష్మున కంబవృత్తాంతం బంతయు జెప్పట.

- తే. అంబవృత్తాంత మరయంగ ననుదినంబుఁ దగిన వారలఁ బుచ్చుచుఁ దలఁకు చుండు నేను నది యాదిగాఁ జింత నేపు దక్కి సుక్కి యుండియు రాజుఁ గుక్కు మడఁతు.
- వ. ఒక్కనాఁడు పారాశర్యనారదాదులం గని యక్కార్యంబు భయంబు దోఁప విన్నవించిన వారలు దైవాధీనం బగుదాని మానుషంబున మానిపింప వశంబుగా దాచింత విడుపు మని రండు నారదుం డక్కాశ్వరకన్యక తెఱంగు వినుమని యిట్లనియె.
- సీ. ఆతన్వి యమునానదీతీరమున కేఁగి యత్యుగ మగు తప మాచరించి యందుండి కౌశికు నావాని మాదిగాఁ గలుగు సిద్ధా శ్రమంబులకు నెల్లఁ జని చని తత్ప్రదేశంబుల నిఘర వ్రతములు నలుపంగ వచ్చి నీదు జనని జాహ్నువి యిట్లు వనితల కతిదుష్కరము లగు బహునియమములు నీకు
- తే. నడవఁ గత మేమి యనుడు నన్నాతి వలుకుఁ దద్ద యవమానపడితి శాంతనపుచేత నపరజన్మంబునం దైన నతనిఁ జంప నేను జాలుటకై యిట్టిదాననైతి.
- వ. అనిన విని భాగీరథి గుటిల ప్రచార వగుట నీ వీతనువు విడిచి యేఱు పాఠంగల దాన వింతియ కాని యెండు గా నేర వనిన నవ్వెలంది నవ్వుచు సరకు సేయక తిరిగి తొంటికంటెను దీప్తం బగు తపశ్శ్రవణంబునం బ్రవ ర్తిల్లుచు మత్స్య దేశ వాసినియై యుండి యొక్కనాఁడు నిజవ్రతఫలంబుతో సగంబు నంబ యను పేర నది యై యమృతంబునం బరఁగి యున్ననగంబునను దనరూపు నెడకుండ వహించుకొని జాహ్నువీప్రభావంబు నాత్మీయప్రభావంబున గెలిచి వెండియు.
- క. పుణ్యాశ్రమదేశముల న, గణ్యం బగు తపము సేయఁ గా రుద్రుఁడు గా రుణ్యము వాత్సల్యము దా,క్షిణ్యము మెఱయంగ నింతికిం బొడనూపెన్.
- క. మును లచ్చెరు వంది కనుం, గొన శంభుఁడు నిల్చి వరముఁ గోరు మనుడు భీ ష్ముని నాకుఁ జంపఁగా దొర, కొనునట్లుగ నొనఁగు మనియెఁ గోమలి యొమిన్.
- వ. అనవుడు నద్దేవుఁ డట్ల కాక యని యనుగ్రహించిన నంబ యెత్తెఱంగున నది యయ్యెడు నని యడిగిన.
- సీ. ఈ మేను విడిచి నీ వేఁగినయవ్వుడు, ద్రుపదభూవిభునకుఁ దొల్ల పుత్రి వై పుట్టి సిదవఁ బుత్రాకృతిఁ గాంచి శి,ఖండినామమున నుద్గండబాహు బలమునఁ గోదండ పాండిత్యమును బటు, శౌర్యంబు నొప్పఁ బ్రశస్తి కెక్కి యనిఁ జంపఁగలదాన వాతని నామాట, దప్ప దూఱడు మని చెప్పి హరుఁడు
- తే. ననియె నా ప్రాద్దు సమిధలు సాలఁ గూడ, వైచి యనలంబుగూర్చియ వ్యనిత క్రోధ దీప్తమూర్తియై భీష్మువధించుదాన, ననుచు సాదసాచ్చె మునులకు నదృశ్యముగ.
- వ. అట్టియెడ ద్రుపదుం డనవత్య యగు తనమహిషివిషాదంబు దీర్చుం డిపురుటను గాంగేయుతోడి రోషంబునను శివుని నుద్దేశించి తపంబుసేసిన నద్దేవుండు ప్రత్యక్షం బయి వరంబు వేడు మనిన భీష్ము వధియించునట్టివాని నొక్క పుత్రుని నొసంగవలయు ననుడు.
- తే. కూఁతురై పుట్టి పదపడి కొడుకుఁదనము, గాంచి భీష్ముని నాజరంగమునఁ జంపు నట్టి యుజ్జ్వలావత్యంబు పుట్టు నీకుఁ, దప్ప దిది యని రుద్రుండు సెప్పి చనియె.
- వ. ద్రుపదుండును బ్రీతిం డయి విజప్రియకు నవ్వీధం బెఱింగించెఁ దదనంతరంబ కాశీశ్వరకన్యాచైతన్యం బుదరంబు ప్రవేశించిన.
- క. పాంచాలరాజభార్య న, మంచితగర్భంబుఁ దాల్చి మఱువడఁ గూఁతుం గాంచి నిజవతియుఁ దానును, వంచనఁ గొడు కనిరి యెల్లవారును విసగన్.

శ్రీవారితా సినిమాకు

కాండముది
హనుమంతరావు

ఇవ్వాళిమాట కాదు; పజ్జెళ్ళవాటి మాట. అప్పటికింకా రాజు కూడా పుటలేదు. ఆరోజు జరిగింది జపికివస్తే ఇప్పటికీ నాకు చక్కలిగింతలు పెట్టినట్లు నవ్వువస్తుంది.

“ఎమిటి? ఏమిటి? అలా నవ్వుతున్నావ్... నవ్వుకుదానివే సంతోషించటమే? నాక్కూడా చెప్పి. విని నేనూ సంతోషిస్తాను,” అంటారు ఆయన.

“అయ్యో. ఏం లేవండి..... ఆనాడు సినిమాకు పోలేదూ...”

ఆయన గ్రహిస్తారు. వివరమువుతుంది వారి మొహం. నేను మెళ్ళో చేయబోతున్న నవ్వుల పువ్వులదండను పుట్టిన సంతోష మొహంకని కొట్టారు. పరిస్థితి హాస్యానికి విదాకులిచ్చిందని తెలుసుకుని వచ్చే నవ్వు నావుకుంటాను. ఇవాళానుకొండి ఆనాడు నా ఆవస్థ ఆ ఆవస్థాంపుని కొక్కడికే అవగతం!

“అన్నానికి లేవండి.”

మాట్లాడారు. ఇటునుంచి అటు వదిలి పడుకుంటారు.

“అప్పుడే పదిగంటలవుతున్నదండి.”

ఉచూ! అప్పుడేలేస్తే ఇంకా నా ఆరస్థముంది!

“అన్నం చల్లారి పోతున్నది. వేడిగా ఉంటేగాని మిగతావి తినితీయను. ఎలా వచ్చేదండి నేను మీతో?”

ఈమాటలకి పెదమలు కదిలిపోయింది.

“నీకు చావేమొచ్చి. పాటల పేట్లుటగా నవ్వుకుంటున్నావుగా. ఆరోగ్యం ఎటువంటి రోగం నీకు రానీయదు.”

“ఔం పలేసుకుంటున్నాను. ఇంకా పప్పుదూ.....”

దీపందగ్గర కూర్చుని చదువుకుంటున్న రాజా నోటికిచెయ్యి అడ్డుపెట్టుకుని మెత్తిగా నవ్వుతాడు.

“కుక్కబుద్ధి నీది. ఇలా ఎన్నిసార్లక లేదా?”

“ఇవాలేవండి. సాగదీసినకొద్దీ మొండికేస్తారు మీరు. రాజా నవ్వుతున్నాడు కూడా—మీ అలక చూసి. పెద్దవాళ్ళమై నందుకు.....”

ఎవరో తట్టి నిద్రలేపినట్లు అప్పుడు ఒక సారి మంచం మీద నుంచి క్రిందకు గెంతుతారు.

నాకంత ఆలోచించినా అందులో ఆయన సీరియస్ గా తీసుకోవాలిందేమీ నాకు కన్పించదు. హాయిగా అందులోని హాస్యాన్ని ఆయనా పంచుకుంటే అందమూ, ఆనందిమే కాక ఆరోగ్యం కూడాను.

చెప్పాడూ—అప్పుడప్పుడు, సంగ్రహేళ, ఆరుబయలు పడుకున్నప్పుడు అనిపిస్తుంది గదా—నే నేగనుక ఆరోగ్య కాళామంత్రానికి నయితే ఆసుప్రతులలో నుంచులుంచను; తిరిరానికి చక్కలిగింతలు పెట్టి, మనసుకు హాయిని చేశారే హాస్యరచన లుంచుతాను. దాక్షిణ్యసరలేదు; స్పష్టంగా భావస్ఫూర్

కంగా, వినిసాంపుగా చదవకలేవాళ్ళు కొవారి (ఆడవాళ్ళకు ప్రభుత్వం ఉంటుందనుకొండి)

ఈ ప్రజాళికమీద నాకింత ప్రగాఢ విశ్వాసమందుకూ—అని మీరు ప్రశ్నించవచ్చు. నేనింతవరకు ఒక్కపూటయినా నుంచమెక్కలేదు. పిల్ల ఆ విషయంలోనూ అంతే! తిరి ఆరోగ్యంగా ఉంటే పిల్లల నారోగ్యంగా ఉంటాగా?

ఇలా ఊహించుకుంటూ ఉంటానా ఆనాటి సంఘటన సినిమాలాగా కళ్ళముందు సాగిపోతుంది.

* * *

సాయంత్రం అయిదుగంటలయింది. జడ వేసుకుందామని కూర్చున్నాను.

“అమ్మాయోయ్! నీకు జడ వేసి ఎన్నేళ్ళయిందోనీ! ఉండు వస్తున్నా.” అంటూ అమ్మకచ్చి కూర్చుంది.

అమ్మ జడవేసి ఎన్నో ఏళ్ళు కాలేదు. మహ అయితే నాలుగు నెలలయి ఉంటుంది. దసరాకు పుట్టింటికి పోయినప్పుడు రోజూ అమ్మేగా తిలదవి జడవేసేది.

అడగండే అమ్మయినా పెట్టదంటారు. నేనడగకుండానే అమ్మకచ్చి తిలదవుతానంటే నేనెందుకు వద్దనాలి—అనుకుని నూనెనీసా అమ్మ చేతికిచ్చాను.

నూనె రాసి జడ అల్లుతున్నది.

వేవో ఆలోచనలు మనసులో జడ అల్లుకుంటున్నయ్య—పుట్టి పెరిగిన ఊరు వదిలిపెట్టా. ఇంకో ఊరుమెట్టాను—తల్లిదండ్రులకూ, అన్నదమ్ములకూ, అక్క చెల్లెండ్రుకూ, స్నేహితులకూ దూరమయ్యాను. కొత్త లోకంలోకి ఇవ్వున్నా లేకపోయినా ప్రవేశించాను. ఇక్కడి అనుభవాలూ, అనుభూతులూ పూర్వానికి పూరిగా భిన్నం. నోరు మంచిదయితే ఊరు మంచిదవుతుందంటారు. అందులో నాకు నమ్మకం కన్పించటంలేదు. నానోటిని నేనగువులా పెట్టుకుంటేమాత్రం ఎదుటివారు మర్యాదగా ప్రవర్తిస్తారని హామీ ఏమిటి?...

“రిబ్బను ఏదే అమ్మాయ్?” అమ్మ ప్రశ్నించింది.

రిబ్బను ఇచ్చి అద్దంలో చూసుకుంటే రెండు జడలు భయంభయంగా వీపుచాటున చాక్కుంటున్నయ్య.

నా ఒళ్ళు మండింది కోపంతో. ఆరెండు జడలూ బలిసిన గొంగళి పురుగులా కన్పించి ఒంటికి కంపర మెత్తించినయ్య. కాపురానికి రాని ముందు రెండుకొడు నాలుగుజడలు వేసుకున్న రోజులకూడా ఉన్నాయి. కాపురానికి వచ్చింతర్వాతి ఒక జడనుకుంటున్నాను.

విద్యార్థి జీవితానికి, వైవాహిక జీవితానికి సరిహద్దు వెంట్రుకవాసే అయినా అంతరం కొండంత. ఆనాటి స్కూలు, పీకార్లు, కలలు వేలు; ఈనాటి బాధ్యతలు, బరువులు, సత్యాలు అందుకు భిన్నం.

విద్యార్థిజీవితంలో రెండు (నమయాను

కులముగా లేట్నూరును-అన్నట్లు ఒక్కొక్కప్పుడు నాలుగు, అయిదు) జడలు వేసుకుని, స్టిప్టర్స్ తోడుకున్నాని, ఒంటిమీద నిలవకుండా నిమిష నిమిషానికి బారిపోయే జాగ్రత్తలున్న చీర పమిటను ఒక చేత్తో సర్దుకుంటూ, రెండోచేత్తో నాజాకుగా పుస్తకాలూ (కాలేజీకి వెళ్ళే సమయంలో నయితే) లేక హాండ్ బాగ్ (హాపింకు కయితే) పట్టుకుని రోడుమీద పోతుంటే—వెనకబడే విద్యార్థులవెంటిచ్చేవలకు కోపించుకోకుండా, బాధపడకుండా (రోపగించుకున్నా, బాధపడ్డా లాభంలేదు కొబటి) స్టాప్ గా తీసుకుని వాళ్ళని వెంట తిప్పుకునే అనుభూతికీ, అనుభవానికి—సాంసారిక జీవితంలోకూడా గురికొవటం హాస్యాస్పదంగానూ, అనురాధిగానూ ఉండదూ!

ఉంటుంది అంటానికి నిద్రసం—నూ చెల్లెలు పెళ్ళికి పోతూ కొత్తసేపుద్దు తొడక్కుపోయి నేనూ, మామారుపడ్డ అవసే!

“ఇంకోరిబ్బను లేదులే?”

“నన్నడగకుండా రెండుజడ లేదు కేశావ్?” నాకోపం మాటల్లో సగ మాపించి, కేమర్ భాగంతో వేసినజడ విప్పబోయాను.

“మాతలికదూ! నాకు మనసయి అలాను రెండుజడలు. ముందుగానీకు తెలిసే ఒప్పుకోవనే చెప్పకుండా వేశాను. రెండోరిబ్బను తీసుకురా...” అని అంటూన్నా అమ్మ మాటల్లో ఆమెచ్చాదయ్యంలోని కోరిక ప్రతిఫలించి మంటలాపగిన నాకోపాన్ని ఆర్పేసింది.

రెండోరిబ్బను తెచ్చిఇచ్చాను.

“ఎందుకేఅమ్మ! ఇప్పుడు రెండుజడలు. ఇక్కడకు వచ్చింతర్వాతి వేసుకోవటం మానేశాను. అదిగాక ఇవాళే నయినా పెళ్ళా, పేరంటమా?”

“పెళ్ళి, పేరంటమూ లేకపోలే పిక్కర్లు లేవు?” ఈ వూరొచ్చి ఎన్ని సినిమాలు చూశావో నాకు చెప్ప ముందు?”

అకస్మాత్తుగా అమ్మ చేసిన ప్రశ్నకు వెంటనే నేను సమాధానం చెప్పలేక పోయాను. నేను వచ్చి నాలుగు నెలలయింది కాని ఒక్కసినిమా చూసినపాపాప పోలేదు. ఇదేగనుక మాఉళ్ళోనయితే ఎంతలేదన్నా నాలుగు మూడులు—అంటే పన్నెండు—చూసేదాన్ని. ఇక్కడకు వచ్చినప్పటినుంచీ వారికి ఆఫీసువర్కుతో క్షణం తీరిక ఉండటంలేదు. కాని ఆమాట చెప్పేటా? అమ్మ చెప్పి పొడుసుంది. ఇంత ఆలోచించి—

“అబ్బో! చాలాచూశా. రెక్కలేదు”

అన్నాను.

అదేమటే! రెక్కలేనన్ని చూశావా! ఆ అబ్బాయికి నీకు సినిమాలుచూపించటం తప్ప వేరే పనేమాలేదా ఏమిటి? ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఏమయినా ఇచ్చాదా—నాకు తెలియక అడుగుతాను”

అమ్మ నోరునొక్కుకుంది.

శ్రీ వారితో నినిమాకు ★

వారిభగవంతుల! మంచిపోలే చెడు ఎదురయిందన్నట్లుగా ఉండేపరిస్థితి అనుకుని—

“అహ. అదికాదే లెక్కలేదు - అంటే లెక్కలేనిది అనికాదు. లెక్కపెట్టలేదు అని నా ఉద్దేశం. ఇప్పుడు గుర్తించివేయలే. మూడు సినిమాలే చూసింది. ఈ నాలుగు సెలవులకునూ, పగలున సెలవు ఒకటికూడా తడలేదు ఇంకాచేసి.”

“ఊ! అలా అన్నావు బాగుంది. నేచెప్పినపని చేసావా?” అని ప్రశ్నించింది అమ్మ, కొంచెం చల్లబడి.

నువ్వు చల్లబడలేకాని నేను చెయించుకుంది అనుకుని “అమ్మ! నే సెప్పడయినా నీకుంటే కాదన్నావా చెప్ప.” అన్నాను (ఇప్పుడు గుర్తలేదని బహుశా మంగమూతి కూడా పెట్టి ఉంటాను.)

“కాదన్నావని నేనన్నానా చెప్ప...” కూతురుకుతగి అమ్మే నవ్వించింది.

“అహ, నువ్వనలేదనుకో...”

“బూఅయిన రాగానే చక్కగా ఇద్దరూ శ్రీనివాసుని పోయిరండి.”

వెనకటికవద్దో నాదా రొరికిందని గుర్తొస్తే, బండిని కొన్నాడుట. రెండు జడలు వేసుకున్నానుగా అని సినిమాకు పోవాలి!

వారి ఉద్దేశమెలా ఉందో కనుక్కుని పోవచ్చు ననుకుని నీళ్లుపోసుకుని చీరకట్టుకున్నాను.

అంతలోకి వారు ఆఫీసునుంచి వచ్చారు. చీలమండలకడం పడుతున్న కొత్తఫోవతిని చేత్తో వెకిపట్టుకుని. అది ఆఫీసులో కనీషం ఒకసారియినా ఊడకుండా ఉందాఅని నాకు సందేహం కలింది.

వారు ఫోవతి కట్టుకున్నదల్లా పెళ్ళి తోనూ, కోభనంనాదూనూ, పెళ్ళినాడు వాళ్ళ మేవమామ కట్టాడుట. కోభనంనాడు మాత్రం తనే కట్టుకున్నా సంటారు— అదంతవరకు నిజమేగాని. ఎప్పుడయినా నేర్చుకో నేయండి మొత్తానికి ఫోవతి కట్టుకోవటమంటూ చేరినయిందిగాని కట్టుకుని ఊడిపోకుండా నడవటం, స్త్రీగా ఫీలవటం ఇంకా అలవాటు కాలేదనే చెప్పాలి.

సెలవు దొరక్కపోవటంతో సంకృంతి పండుగకు పుటింటికి పోవడం అందుకని అమ్మ కొత్తచీర, కొత్తఫోవతుల చాతూలేచ్చింది. ఆ ఫోవతి వారికియమంటుంది.

“ఆఫీసుకెందుకే అలవాటులేని బొబాసన ఇంట్లో కట్టుకుంటారేదూ” అని నేనంటే ఊరుకుండా? ఉహూ!..

“కొత్తది తెచ్చినందుకు కట్టుకోమనవే

నువ్వుమరిగ అతను కట్టుకోవలేదుగా.”

తాముపెట్టిన కొత్తబట్టలు అల్లుడు కట్టుకుంటే చూడాలని అమ్మ సర్దాపడు తున్నదిలే, కానీయదునుకుని, ఆఫీసుకు పోవటానికి తయారవుతున్న వారికీ విషయం చెప్పాను.

“ఆఫీసుకు ఫోవలే! ఇంకేమయినా ఉంది!”

ఎక్కడ ఊడిపోతుందో ననా—గుమాసాలమురేడు పరిహాసాల పాలు “కావాలి వసుంజీమే—నన్న భయంతో వారు అదిరిపడారు.

“కాని మా అమ్మ మనసు పడుతున్నదండి.”

“కాదనవాక. కొత్తది వంపించారు మీ మామగారు. పండగకు కాలేదని ఎంతగానో అనుకున్నారాయన. ఆయన వంపించినందుకూ, నేను తెగ్గిసయ్యకూ కట్టుకో. అమ్మాయికూడా చీర కట్టుకుంది...” అమ్మ గడపవరేల నిల్చుని అందుకుంది.

వారిక మాట్లాడలేక పోయారు.

కస్తాలోఉన్న భర్తను రక్షించటం భార్య విధి అనుకుని—

“ఆఫీసుకు ఫోవతి కట్టుకుని రా కూడదుటే...” అని బొంకాను.

“నన్ను మరి అంత పిచ్చిదాని క్రింద లెక్కకట్టనాకే. నాకూ తెల్లను ఆమాత్రం అందినూ లాగు చొక్కాలూ తొడుక్కు పోతున్నారా ఏంకే ఎంతమంది ఫోవతులూ పోవటం నేను చూడలేదా?”

“సరేలే పద. కట్టుకుంటారు” అని నేనూ గదిలోంచి బయటకు వచ్చేవాను.

అయిదు నిమిషాలు. పది నిమిషాలు గడిచినయే వారు గదిలోనుంచి ఎంతకీ బయటకు రాలే! ఏం తిప్పలు పడుతున్నారో అని గది వాకిట్లోకి పోయి చూద్దను గదా— లోపల పచ్చాడు చెప్తున్నాడు. రిపోర్ట్స్ కావాలి. గోడచాటున నిల్చుని తొంగి చూస్తున్నాను. పది సార్లు అటూ ఇటూ నడిచేసరికి ఫోవతి కాస్తా ఊడిపోయింది చెసుకుళ్ళతో వాకిలితేపు చూశారు. నేను కన్పించాను.

గబగబా కట్టుకున్నాడు. “బెల్ట్ పెట్టుకోండి—ఊడిపోకుండా ఉంటుంది” అన్నాను.

“గుడ్డ అయిడియా!” అంటూ బెల్ట్ పెట్టుకుని వెళ్ళిపోయారు...నిర్భయంగా!

ఆఫీసులో ఎన్నిసార్లు = ఫోవతి భూజేవరికు నామాంగప్రణామా లాదరించిందో = సీతమ్మ తల్లికే తెలియాలి. ఇంటికిమాత్రం బాగానే వచ్చారు.

పొదున కటిస కొత్త చీర కాక మరొక కొత్తచీర, రెండు జడలూ, చూసేసరికే వారు, గ్రహించి ఉంటారు...ఎదో ఉందిని.

కాఫీగ్లాసు అందినూ—“అమ్మ రెండు జడలు వేసి, వేళాను గదా సినిమాకు పోండి అంటున్నది—” అన్నాను.

“పోవాలంటావా?”

“నూ ఇవం.”

కొత్తగా కాపురానికి వచ్చినభార్య— సామాన్యమైన భార్యకూడా కాదు, ఏరి కొరుకున్నది, అందిమయినది (మా అమ్మ మాటల్లో చెప్పాలంటే)—నోరుతెరిచి నీని మాకు పోదానూ అని మొదటిసారి అడిగితే “కాదనే నిగ్రహమూ ధైర్యమూ ఏ మగవాని కంటాయి? ఇలాఅన్నందుకు కొందరు మగవారు నామీద ఆగ్రహించవచ్చు. పి.పి.త్రీ ఉన్న మా వారికి మాత్రం కాదనే ధైర్యం లేదు.

తైముచాకాన్న, అరుగంటలయింది. ఛన్ పో! ఇంకా పాపుగంటమాత్రమే తైముంది. దగ్గలోఉన్న హాలు రెండు ఫర్నాసుల దూరం. వారు రిక్తో ఎక్కరు: నాటిమానవుని చేత తనను లాగించుకోవటం వారి మనసు ఒలని విషయం. నడచిపోవాల్సిందే.

“అయితే ఉండు. ఈ ఫోవతి విప్పేసి, పొంటు వేసుకున్నాను” అన్నారాయన.

“నా అనుమానం నిజమేఅయిందన్నమాట. ఆఫీసులో ఎన్నిసార్లు ఊడిందేమిటి?”

“అహ. ఊడి పోలేదు.” అభిమానం బహుశా నిజాన్ని దాచేసి ఉంటుంది.

‘మరింకెం ఉంచుకోండి... తైముకూడా లేదాయను.”

మెయిన్ రోడుమీదికి వచ్చాము. బయల్దేరబోయే రైలుకూతెనివి పలుకులు తీసే ప్రయాణీకుల్లా జనం ముందు వెనుకా చూసుకోకుండా పోతున్నాను. ఉన్న గొంతు పెట్టుకుని గద్దించి వెకిల్ రిక్తోను పక్కకు తొలగించి ముందుకుపోతున్న నీటి బుస్సును మెరిగా కొప్పడి వెనక్కినెట్టేసి స్టడి చేరు చూసుకుపోతున్నది.

ముంగుమాఫేగాని పక్క మాపులేని నన్ను మల్లెపాల పరిమళం ఆకరించింది. ఎక్కడి నుంచా యీ సుమసారధిం అని చూశాను. నివ్వుకున్న మల్లెలూ, మల్లెల తెల్లనాన్ని చూసి అనూయతో మొహం ఎటుపుచేసుకున్న కనకాంబరాలూ నిలబ్బింటిని మించి అందాల హూయలు విరజిమ్ముతున్న ఎల్ల సలాబీలు.

“తూలు కొనుక్కుందాం ఆ గండి!” అన్నాను ఎటో చూస్తూ నడుస్తూన్నవారికి. “ఆలస్యమవుతున్నది. అప్పుడే ఆరుం బాకయింది తైము”

(47-వ, పేజీ చూడండి)

(నవల)

దీగాపడిన తమ్ముడు

39

నీ తెలవాదులూను నే కొడుకును లేపి “అయ్యోడి” అని అడిగింది ములు అదరా బాదరా లేచి అక్కడనుంచి వెంటికి వెళ్ళి బోయాడు. నీలి పెరటికి వెళ్ళి రెటించి అడిగింది ఆ చిన్ని మనసుకు అబద్ధం అడటం చెరికాక, అంతా వెళ్ళి అయ్యకి కోపం వసుందిని కోరుచున్నాడు.

నీలి ఒక్కణం రెటించివా జబాబు రాక పోవటంవల్ల యొక్కడకో బయటకు వెళ్ళి వుంటాడని వూహించింది. ములు విధిలో ఇల్లూ అటూ తిరుగుతూ అయ్యకోసం చూస్తున్నాడు. ఉదయభానుని కింజాలు యేట వాలుగా పడుతున్నాయి. ఎవరి పనులు వారు చూసుకుంటున్నాడు. ఆరాటంతో, దిగులుతో నింకిన యా చిన్ని ముసుకు కాలం జాలం తెలియటంలేదు “అయ్య యింకా రానేదు. అయ్యకి యేం అయినాదా?” అనుకోసాగాడు అయ్యనిగురించి ఆలోచిస్తున్న కొద్ది యెగుటివాళిచే కోపం ముండు కోస్తోంది గబగబ యింటిలోకి వెళ్ళాడు ఇటుఅటూ చూసాడు. కర్ర ఆగుపించలేదు. పెరటికెరి తడకలోని పెదుగుపుల విరిచాడు. నీలి యింత ప్రాదేశ్కనా భర్త రాకపోవటంతో ములుని పలుకొని గటిగా అడిగింది. వాడు చేతులతో నోగ మూసకొవటంతో, కోపం విసుగూ ఆమెను చుటివేసాయి. ఎందుకో ఆమెకు భయంభయంగా అని

పిస్తోంది. ఎక్కడో యేదో అపకారం జరిగి పోయింటూ మనశ్శాంతి లేకండా అదోలా అయిపోతోంది.

తిరిచేత ఒక దెబ్బతిన్నా ఖాతరుచేయక ములు గబగబచేతున్న యెగుడుపులతో విధిగోపడి గబగబ ముందుకు పరుగెత్తాడు. సరిగా రాత్రి చల్లప (త్రోవకుండానే ఆవేళింతో పరుగెత్తాడు. రాత్రి దాసున్న చెలిల దొక్కురాటి ముంగుడు సాగిపోయాడు. “ఇదిగో యీ మేడలోకి మాఅయ్యునిచ్చాడు. వీళ్ళు మాఅయ్యని దాచేసినారు...” అనుకొని ఆయింటిలోకి ముఖం పొంగించి కోపంతో “మా అయ్యని యిత్రరా లేదా?” అని అరుస్తూ పరుగెత్తాడు.

ఎదురువుగావున్న నాఖరీమనిషి ఆ కుర్రవాడి దుడుకుతనాని! అబ్బురపడి ఆలా వింతగా చూస్తున్నాడు. ములు కర్రతో నేలమీద గటిగా కొటి “మా అయ్యని వదలకపోతే అందరినీ యాకర్రతో కొట్టేస్తాను.” అరుస్తూ మళ్ళీ క్రింద నాలుగుసార్లు గటిగాకొట్టాడు. ఇంతలో లోపలనుంచి కాకిదుసులతో ఒకమనిషి రావటంమాసి మరికొందరిగటిగా. “ఉ...మా అయ్యనిగ్యండి” అని అరిచాడు. నాఖరీమనిషి యేదో అనబోతున్నా అనటానికి ఆస్కారం ములుయూరులేదు. పోలీసు యివన్నెకరు వస్తూనే నాఖరుతో నవ్వుతూ ‘ఈ పిల్లాడికి బిస్కెతులు యివంటిసుకురా వేగం’ అన్నాడు. నాఖరు బయట

బయట వెళ్ళాడు. ఇంతలో ఇంటినుంచి మంకొందరు పువ్వులులు చేరారు.

ములువేళేం ఇంకా తెగలేదు. ఆవాగ్దాటి ఆగలేదు ఇన్ స్పెక్టరు నవ్వుతూ “మాఅయ్య రాలేను!”

“రాలేదా? ఆరాధికే రానేదా?”

“తలుపులు యేసుంటే యెలావస్తాడు?”

“మాఅయ్య మరెద్దిదూ అలాగ గోడెక్కిరానేదా? నిమరంగా ములు మాటాడుతూ మళ్ళీ పొరుషంతో: “మాఅయ్యని వదిలేయండి - మాఅయ్య మామంచోడు!”

బిస్కెట్లు వచ్చాయి. ఇన్ స్పెక్టరు నవ్వుతూ “మా అయ్యను వదిలేస్తాం. ఇది ముందుతీయ” అని చెలితో పెట్టుంటే అని దూరంగా విసిరినీ. “నాకొద్దు-మా అయ్య కావాల!”

“ఒక్కటైనా తిను” అంటూ విసిరినీన బిస్కెట్లు మరిచేతపెట్టినా పువ్వుకోక “మాఅయ్య నిస్తానాలేదా?” అంటూ కర్ర ఇన్ స్పెక్టరు చేతుల కిలా ఝుళిపించాడు.

ఇన్ స్పెక్టరు ప్రసన్న వదనంతో “మా అయ్య పేరు చెప్పితే నే గాని యెలాగివను” అన్నాడు.

“ఇస్తావా?”

“ఇస్తాను!”

“మా అయ్య పేరే తెలిదా?—”

పుల్లయ్య! “మరి మా అయ్యతోవున్న యిద్దరి పేర్లు?”

★ దగాపడిన తమ్ముడు ★

“మా అయ్యపేరు సెప్టే మా అయ్యనిస్తా నన్నావు?”

“ఇస్తాను. నేను అడిగినవన్నీ సెప్టే నీ మీ అయ్యనిస్తాను.”

“మొదట మా అయ్యను నూపించు!”

“నే నడిగినవన్నీ చెప్తే నీ నీకు అయ్య, లేకపోతే, వెళ్ళిపో!”

“నేను యెళ్ళిను — నాకు అయ్యనిచ్చి యెళ్ళిపోతాను” అని గద్దెంపువోడు ప్రార్థన తోనూ మిగత మైన స్వరంతో అన్నాడు.

నాకరుతో: “ఈ కుర్రాడిని బయటకు పంపించు” అని యింట్లోనుండి అనగానే చాడూ మల్లు చెయ్యి పట్టుకున్నాడు. ఆ కర్ర లేండ్లాచెట్టికి తీసుకొని ఆకాశాన్ని కొట్ట బోతుంటే ఇన స్వేక్షర ఆకర్ర లాగు కున్నాడు. మల్లు గుంటాటనపడి నాకర్ని కరవబోయాడు. గాని లాభం లేకపోయింది. బయటపడినా ఒకటే యేడుపు. కొంపతో మగ్గి మగ్గిను లేచిపోయి “మా అయ్యని యివ్వకపోతే — మీ అందరినీ యేంచేస్తానో కూడాండీ! మా అయ్యసేత మీ అందరినీ కొట్టించేస్తాను. మా అయ్యి అయ్యి అయ్యి!” అని చివరకు శోకావేశపాడు. గొంతుక పలుకుపోయింది. భయంపెట్టేలాంటి ఘటంకాదని తెలుసుకొన్న ఇంస్పెక్టర్ కొంత సేపయ్యాక, నవ్వుతూ బయటికివచ్చి “నే నడిగిందిచెప్తే — ఇప్పటికీ మీ అయ్యనిచ్చేద్దను-రా-లోపలికి రా - మీ అయ్యని చూడువుగాని!” అనగానే మల్లు ఒక్కసారి పురకలు వేసుకొంటూ లోనికి వెళ్ళాడు. ఇంస్పెక్టర్ అందరితోనూ మల్లుమీద చెయ్యివేసి పేరు కనుక్కున్నాక మల్లు మంచోడు- పుల్లయ్య మరీ మంచి! కాదా మల్లా?”

ఈ పొగడ్త ఆలేత వృద్ధయానికి యొక్కడ లేని తృప్తిని యిచ్చింది. నవ్వు ముఖంతో.

“మా అయ్యి మామంచోడు!” అన్నాడు.

అలా ఆకుర్రవాన్ని పైకేలేనంత తిగిరిగిరి త్రిప్పుతూ “మల్లా! మీ అయ్యతో ఇద్ద

కొచ్చారు కదూ? వాళ్ళు శేడ్లు?”

“అన్న — నెండయ్య!”

“వాళ్ళు యెలాగుంటారు?”

“ఒకడు అడిగో అడిలాగు, యింకోకడు నీలాగు” అంటూ పోటీ పోతుంటున్న నూచించాడు. యిలా ఆకుర్రవాణ్ణి నవ్వించి, మరవించి, మంచించేసుకొని ఆనోంగలు యెలా యెలాగ్రావించి తీసు యెక్కడనుండి చూసేంతి, అంతా నవ్వు లాగాడు. అయ్యి యేం చేసిచేసోడంటే వాడలా నించేచాడని- చాటిరిడనే అని చెప్పాడు. ఇంకెంతసేపా ప్రశ్నలు వేయలేక పోయాడు. కుర్రవాని మరచిపోయిన ఆత్మత మరీ పొడమూసింది. “వేళ్ళుంటే యింస్పెక్టర్ “కుండు నేనే మీ అయ్యను తీసుకొస్తాను” లోపలికి వెళ్ళాడు. కొద్ది క్షణాలలోనే ఒక క్రొత్త మనిషిగో తిగివస్తూ “వెళ్ళి ఓపి వచ్చిందట! నీకు నీచడానికి మీ అయ్యి చదువుతాడు. మా మల్లు వస్తే చాటికి వస్తానని చెప్పి తున్నాడట! నీవు యింటికికలి ఆడుకో, మీ అయ్యి చాటికి వస్తాడు!” అన్నాడు.

చెప్పే విధానం, చానికి ఆ వచ్చిన క్రొత్త మనిషి సాక్ష్యం ఆలేత మనస్సును నమ్మించాయె తిరుగు ముఖం పట్టే కుర్రవాని వెంబడి యింస్పెక్టరు కూడా పడాడు. నులు యింటిలోనికి వెలుండగా చూపి ఆ ఇలు గురుపట్టాడు. ఇంటికి వెళ్ళి అమ్మతో అయ్యి ఓడ దించడానికి వెళ్ళాడని అమ్మ అడగకుండానే చెప్పాడు సాయంత్రం వరకు యెలా కదలకండా యెదురు మాస్తూ కూర్చున్నాడు.

చీకటి పడింది. అయ్యి ఇంకా రాలేదు. నిమగ్నం గడిచిన కొద్ది ఆలేత మనస్సులో నువ్వనం అధి! మే, కళ్ళిలో నీరు చిమ్మి తోంది. నీలి కూడా ఆత్మతగా యెదురు చూసేంది. ఇరుగు పొరుగు వాళ్ళు ఎక్కడో భాగ్యవంతుల ఇంట్లో రాత్రి దొంగలు పడారని ఆయన పిస్తూ వేళ్ళివా దొంగలు దొరక లేదని విన్నది.

“వాళ్ళిం పోయే కాలమమ్మా! దొంగ బతుకూ ఒక బతుకే నా?” అని నీలి అందుకుంది.

“దా మ కళ్ళి పోయినా పూచీ లేక పోనట! ఆ బాబు బుర్రపల్లె చేసేనారట- బతికే అద్భుతమంటున్నానట - ఆస్పత్రిలో వున్నాడట!”

నీలికి తన తల్లి బద్దలై న్నా అనిపించింది. “రాను రాను — ఆ బాబు లేచిన వేళ ఆలాంటిది”, అనుకుంది.

పొరుగుమ్మ అందుకుంది: “ఆ డబ్బు

అడిది కాదట! యెవరినో కలిసాచ్చిందట. ఎలాగోచ్చిందో అలాగే పోతాడని అనుకుంటే ఆ బాబు పేట మొడికి రాకపోనట! పిస్తూ గాలిలోన పేలిం చి నాడట — యెవరగావేరి నే అందరూ నచ్చిపోదురట!”

జేబుదొంగ శిల్పం కూటాకూటా కలిపి “మా సెప్టేడట! ఆలాంటిలో ఆలాగే కావాలే!” అంది.

నీలి నవ్వున “అదా తల్లి నటలు చెప్పి నావు? యెంత మంచి మా రాజా కోక పోతే, పిస్తూ గాలిలో పేలు సాడు? సెప్టేడేలే దొంగలమీద వేరించేకును! ఆలాంటి బాబుకి అన్నాయం జరగడం, ఆ బాబు బతికి బయటపడడా? పడతాడు” అంది.

ఇలా వాళ్ళలో వాళ్ళ చాలాసేపు మాటాడుకున్నారు. ఎనిమిదిగంటల రాత్రియినా ఇంకా పుల్లయ్య ఇంటికి చేరకపోవటంతో మల్లు “అయ్యా!” అని యెడుకున్నాడు. వాడికి అయ్యి రాలేదని గుఱుంతో పాటు అయ్యమీద కోపం కూడా అధికంకావచ్చింది. నీలికి కూడా యేం చెయ్యటానికి వోచడంలేదు. ఆమెకూడా అలా వాకిట కూర్చొని వచ్చిపోయేవార్ల వేపు చూసేంది. తిండితిప్పలు లేకుండా తల్లి, కొడుకూ అలా చూస్తు నేవున్నారు. పదిగంటల రాత్రియింది. జననంచారంలేకు. ఎదురుగానున్న చెట్ల కొమ్మలు వుండుండి గాలికి కదులుతున్నాయ్, నిరాశ ఇద్దరినీ ఆ చీకటిలాగే మ్రొగివేసింది.

అంతేదూరంలో ఎవరో మనిషివస్తున్నట్లగపడింది వకుండగానే మల్లు ఒక్క యెగురుయెగిరి “అడుగో అయ్యి!” అంటూ ముందుకు పరుగులేతాడు. అయ్యను ముందుకు కదలనివ్వకండా కాళ్ళుపట్టుకొని యెడుతూ నిఘారంతో యేవో వో వేస్తున్నాడు. అయ్యి కొడుకుని యెరుకున్నాడు; ముద్దులాడాడు. కానీ చేతి ముడి కుది. రాపొడిరక్తం వచ్చిందేమో నొప్పిగావుంటు ముఖమీద నీలిగో ఢిక్కోనటంకల్ల తగిలిన చెబ్బవల్ల బాడికటివున్నది మల్లు ఉత్సాహంగా అయ్యి ముఖంలో ముఖంపెట్టి తడుముగా బాడిపి తగిలింది. ఆ తృప్తితో “అయ్యా! చెబ్బ తగిలిందా? ఆలు కొట్టారా?” అన్నాడు.

పుల్లయ్యకు ఈ చివరదశ అయోమయంగా అనిపించింది. చప్పన “ఎవరు?” అన్నాడు.

“ఆ పెప్పేమోలు కొట్టారా? ఆలకి దబ్బుకుదుబ్బుకు యేసేదం యీ చాటికి యెల్లి!” చాలాదయతో అన్నాడు.

పుల్లయ్య నిర్విణ్ణుడైనాడు. చప్పన మాటరాలేదు. కొడుకు మాటలు ఆపడం

(55-వ పేజీ చూడండి)

నక్షత్ర ఫలితాలు

దినుసులు, మినుములు, నువ్వులు, నూనెపదార్థములు, ఉప్పునర్తకులకు మేలుకొలము. విద్యార్థులకొరకలు సిద్ధించవు. 9, 10 త్రిప్పలు, ఆకాభంగము, అధిక ఖగ్గులు. ఆపైని కొంతకాలం, స్వల్పకార్యలాభము. శోభవ్యవహారములలో జనుము.

* మఖ [మా, మీ, మూ, మే] *

ఈవారము కార్యరంగములో శుభిగ అటంకములను తొలగించుటకు పట్టుదలతో ప్రయత్నించి జయము సాధిస్తారు. మీకు రావలసినసామగ్రి సమయమునకు రాకపోవుట చేత అప్పుచేయవలసి వస్తుందిగాని అంత తాళే మీడిబ్బు అందుటచేత వెంటనే తీర్చి వేస్తారు. కిరీరము పైకురుపులులేస్తాయి. ప్రమాదముచే అవయవములకు దెబ్బలు తగుల వచ్చును. జాగ్రత్తపించండి గమయజమానులకు, ఖనిజముల వ్యాపారులకు, పోలీసు, ఇంజనీరింగ్ కాఖలలో ఉద్యోగులకున్నా కష్టముతో కూడిన లాభయోగము. 9, 10 అటంకములు ధనాభివము, ఋణము చెయుట. 11, 12, 13 తేదిలలో సోదర సహాయము, ధనయోగము, అప్పుతిర్పుట. 14, 15 కార్యలాభము.

* పూర్వఫల్గుణి (పుబ్బ) *

మో, టూ, టీ, టూ

గత రెండువారములనుండి కలుగుచున్న అవయోగము వారము అధికాగుల ఆదరణ పొందుటచేతను బంధుసహాయము కలుగుట చేతను, మీరు యుక్తిగా ప్రవర్తించుట చేతను గడిచి, కార్యలాభమును పొందుతారు. ధనయోగము కలుగుతుంది. కవితా గోష్ఠిగాని, జ్యోతిష గోష్ఠిగాని జరిపి వారిని సత్కారముచేస్తారు. ఈకాన్యధిక్కునుండి కొంతకాలమునుండి ఆస్వస్థితో నున్న ఆత్మయు కుటుంబవార్త వచ్చుటచేతను సంతోషము పొందుతారు. విద్యార్థులకు కొరక సిద్ధిస్తుంది. వైద్యులకు, గణితశాస్త్రజ్ఞులకు, కవులకు, శిల్పిలకు నటనలులకు మేలుకొలము. 9, 10 చాంచల్యము ఆపైని వారాంతము వరకు రాజయోగములు

* ఉత్తరఫల్గుణి (ఉత్తర) *

[చే, బో, పా, పీ]

ఈవారము మీకు భాగ్యయోగము. ధనాదాయము బాగుంటుంది. వర్తకులకు నష్టము వస్తుందనుకున్న వ్యవహారము లాభ సాటిగా ముగుస్తుంది. పిల్లల అభివృద్ధి సంతోషము కలిగిస్తుంది. బైద్య, జ్యోతిషశాస్త్రాల

గోష్ఠిలో పాల్గొంటారు. ప్రభుత్వ సత్కారం పొందుతారు. ఉద్యోగస్తులకు ప్రోత్సాహకరముగా వుంటుంది. ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకు, వ్యాపారులకు, వ్యాపారకారులకు మేలుకొలము. 9, 10 అనిశ్చిత కార్యక్రమము, ఆపైని వారాంతము వరకు శుభయోగము.

* హస్త [హ, ష, ణ, ర] *

గతవారము ముగియకుండా వుండిపోయిన కార్యములు ఈవారము లాభకరముగా ముగుస్తాయి. బంధు మిత్రులతో కలిసి విశోధములలో పాల్గొంటారు. నీటిమీద ప్రయాణము చేయవలసి వస్తుంది. ఆవుల ఆరోగ్యము బాగుపడినట్లు వార్త వచ్చుటచే మనశ్శాంతి కలుగుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు ఆదానుమే కాకుండా బాధాకర కూడా ఎక్కువవుతుంది. ప్రతి. దూది, నూలు, బట్టలు, వెండి, బియ్యము వర్తకులకు మేలుకొలము. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు యోగము 9, 10 చాంచల్యము పెని వారాంతము దాకా కవితాగోష్ఠి, సుభోజము, విశోధము ధనలాభము వంటి శుభయోగములు.

* చిత్త [చే, పో, రా, రీ] *

ఈవారము అనుకున్న దానికన్నా ఎక్కువ లాభము కలుగుతుంది. కొరు వ్యవహారములు మీ పరముగా తీర్చు అవుతవి. పరోపకారమువలన కీ వృద్ధి అవుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు అధికాగుల ఆదరణ కలుగుతుంది. బంగారము, నవరత్నములవంటి ఖరీదైన సరుకుల క్రయవిక్రయములలో వర్తకులకు లాభము. విద్యార్థులు ఉత్సాహముతో నూతన తరగతులలో చేరుతారు. ఈ నక్షత్రమువారికి వాహనయోగము స్త్రీలకు అలంకార ప్రాప్తి. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటనలులకు మేలుకొలము. 9, 10 ఆందోళన పెని దూరప్రయాణము, ధనలాభము, ప్రయోజనము వంటి శుభయోగములు.

* స్వాతి [దూ, రే, రో, తా] *

ఈవారము అధిక నిత బాగుండక, ఆదాయము కన్నా వ్యయము ఎక్కువ వుటచేతను ఆకాంతికలుగుతుంది వ్యవహారములో కొత్త చిక్కులు కలుగుతవి. త్రిప్పలుచే క్రిమి ఎక్కువగుటవలన, ఆకాల భోజనము వల్ల ఉష్ణాధికము కలిగి, అనారోగ్య నూచనలు కనబడగానే ఔషధ చికిత్స పొందుటమేలు చేస్తుంది. 9, 10 అధిక ఖర్చులు, అనా

ధరలు:

స్తూలు, వస్త్రములు : క్రమేణా కొంచెము చురుకగును.

నూనె దినుసులు : నిలబాటుగా వుండును.

తెలము, పంచదార, చింతపండు : మందముగా వుండును.

ఆహార ధాన్యములు : కొంచెము పెరుగును.

పప్పుదినుసులు : నిలబాటుగా వుండును.

వెండి : క్రమముగా మందముగును.

బంగారము : క్రమముగా హెచ్చును

సన్యాసులకులముగా వస్తుండును.

* * *

జన్మనక్షత్రము బటిగాని, జన్మనక్షత్రము నెరుగనివారు నామనక్షత్రము (వారి వారి పేర ననుసరించి పేరు మొదటి యక్షరము)ను బటిగాని ఫలితాలు తెలుసుకొనునది. కృష్ణుడను పేరునకు మృగశిరా నక్షత్రమును, హృష్ణుడను పేరునకు స్వాతియు, శ్రీధరుడను పేరునకు చిత్రియును, శ్రీపాలకు పేరునకు హస్తయును, భీముడు, భైరవుడు అనే పేర్లకు పూర్వాషాఢయును చూచుకొనునది.

రోగ్యము. 11, 12, 18 గొప్ప మేలుకలిగే నూచనలున్నవి. 14, 15 పిత్తివర్ధ సహాయము, కార్యలాభము. విద్యార్థులకు ఆకాభంగము.

* విశాఖ [తీ, తూ, తే, తో] *

ఈవారము ధనలోపము ఎక్కువ ఇతరులవల్ల మీకు రావలసిన డబ్బురాదు. ఉద్యోగస్తులకు అధికాగుల తిడిచే కలపు పెట్టవలసి వస్తుంది. వ్యాపారులకు సమయము వస్తుంది మోసశోభయం ఇంటోవున్న వారి ఆరోగ్యము సరిగా వుండకపోవుటచే ఆందోళన మీరు ఒకరి సహాయము ఆశించగా ఆతను కలిసి రాకపోవడము, అనుకుంటూ కలుసుకున్న మిత్రుడు చేసిన సహాయము వల్ల కార్యలాభము పొందడం జరుగుతుంది. రహస్యములు కనుగొనుటకు నియమితులవుతారు. 9, 10 ధనాభివము, వంచన, ఆందోళన. ఆపై ప్రయాణము మిత్రసహాయము, కార్యలాభము, అన్యకలిగి పరిధయము, వింత వస్తువుల సంపాదన.

* అనూరాధ [నా, నీ, నూ, నే] *

ఈవారము మీకు యోగదాయకము కాదు. చేసిన ప్రతి ప్రయత్నమునకూ అటం

కములు కలిగి మనస్సు సరిగా వుండక అనారోగ్యము కలిగే అవకాశములున్నవి. దైవ కృపవల్ల ఈ వారము రెండవ భాగములో అనుకూల పరిస్థితులు కలుగుతవి. మీరు ఆశించినకంటే ఎక్కువగా, బంధువులవల గాని స్నేహితులవల్లగాని సహాయము కలుగుట చేరిన కార్యలాభము పొందుతారు. నష్ట ద్రవ్య లాభము కలుగుతుంది. ఉద్యోగములకు వాటి కొరకున్న స్థలములకు బదిలీ అవుతుంది. తీర్థయాత్రలవల్ల ధన వ్యయము, వింతి వస్తువులను చూచుట జరుగుతవి, 9, 10 కాక తక్కినరోజులు అనుకూలముగా వుంటవి.

జ్యేష్ఠ [నో, యా, యా, యూ]

ఈవారమునా కార్యభారముచే క్రింగు మీదాతారు. అనవసరముగా వివాదములకు లోనాతారు. ధనాభివము ఎక్కువ అనుకున్న పనులు నెరివేరుటకు, అశిలు ఫలించుటకూ ఆటంకములు కలుగుతాయి. కొరవ్యవహారములు లాభిస్తవి. భార్యకు ఆరోగ్యము సరిగావుండక ఆందోళన కలుగుతుంది. అపర దినుసులు, ఉప్పు, మినుములు, నువ్వులు, నూనె వ్యాపారస్తులకు మేలు కలుగుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు బదిలీ అవుతుంది. విద్యార్థులకు ఆకాభంగము.

*** మూల [యే, యో, బా, బి] ***

ఈవారము మీరు కీర్తిప్రతిష్ఠకొనము తపత్రయము పడతారు. అందుకొరకు ధన వ్యయము కూడా చేస్తారు. సామానవస్తువులకు బచేకలిగే చిక్కులను తక్కుచేయుకొనడా ధైర్యముతో వ్యవహరించి కొరవ ఫలించు లను పొందుతారు. యంత్రములవల గాని అగ్నివల గాని అవయవములకు ప్రమాదనూన పలున్నూ కాగ్రతవల్ల తప్పవచ్చును. అధికారుల చురుకుమటలచే ఉద్యోగస్తులకు వ్యధ కలుగుతుంది. గవలయ జమనులకు లోహపు సామానుల వర్తకులకు మేలు కాలము. ఇంజనీరింగు, పోలీసుకాఖలలో ఉద్యోగులకు కష్టముతో కూడిన యోగం.

పూర్వాషాఢ [బూ, ధ, భా, డా]

ఈవారము మీకు యోగప్రదముగా వుంటుంది. కుశిలవార్త వినుట, అధికారుల సహాయమువల్ల కార్యలాభము నూతనవ్యక్తులతో స్నేహము, ధనాదాయము పెరుగుట వంటి మంచియోగములు కలుగుతవి. కవులు కొత్తరచనలు మొదలుపెడతారు. డాక్టర్లకు లాభము. కవులకు, చిత్రకారులకు, నటి నటులకు మంచికాలము. విద్యార్థులకు మనోరథము సిద్ధించును. గణితశాస్త్ర, జ్యోతిష శాస్త్ర ప్రసంగాలుచేసి ప్రమాదము జెందుతారు. ఈ కాశ్యదిక్కు నుండి కుశిలవార్తవిని చాలాకాలము నుండి వున్న

అత్రుత పోతుంది.

ఉత్తరాషాఢ [బే, బో, జా, జీ]

ఈ వారము ఆర్థికస్థితి బాగుండుటవలన భాగ్యవృద్ధి కలుగుతుంది. అనుకున్న ప్రకారము ప్రయత్నములు చేసి కార్యలాభమును పొందుతారు. బిడల అభివృద్ధికి ప్రకారము ఏర్పరుస్తారు. కొద్దవ్యవహారములు అనుకూలీస్తవి. విద్యార్థులు నూతన తరగతులలో చేరుతారు. ఉద్యోగులకు అభివృద్ధి, వర్తకులకు ప్రయాణమువల్ల లాభము వండిత గొప్పివల్ల, నూతన గ్రంథ పఠనమువల్ల విజ్ఞాన వృద్ధి కలుగుతుంది. ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకు, న్యాయవాదులకు, న్యాయస్థాన మందలి ఉద్యోగులకునూ మేలుకాలము.

శ్రవణము [జూ, జే, జో, ఘా]

గతవారము కాకుండా నిలిచిపోయిన కార్యములు ఈ వారము మీకు అనుకూలముగా పూరి అవుతవి. కవితాగొప్పి, సంగీత సభలవంటి విశేషములలో బంధుమిత్రులతో కలిసి పాల్గొంటారు. దక్షిణదిక్కు నున్న బంధువు వచ్చునుండి సంతోషవార్త తెలుస్తుంది. ప్రతి, దూని, నూలు, బట్టలు, బియ్యము, వెండివ్యాపారస్తులకు లాభయోగము కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, యోగకాలము. 9, 10 చాంచల్యము ఆపిని కుభయోగములు.

*** ధనిష్ఠ [గా, గీ, గూ, గే] ***

ఈ వారము మీకు ధనాదాయము అనుకున్న దానికన్నా ఎక్కువగా వుంటుంది. సంఘ సంక్షేమ కార్యాలతో కీర్తిని పొందుతారు. యత్ని కార్యములు ఫలించాయి నూతన కార్యాలవనలు చేస్తారు పుణ్యకార్యాలలో పాల్గొంటారు. ఉద్యోగస్తులకు హోదాపెరిగే నూతనలున్నవి వర్తకులకు విలువగల వస్తువుల క్రయ విక్రయములలో లాభము. విద్యార్థులకు మనోరథసిద్ధి కలుగుతుంది. కవులకు గాయకులకు, కళాకారులకు నటి నటులకు మేలుకాలము. వారమునా కుభయోగములతో వుంటుంది.

శతభిషం [గో, సా, సీ, సూ]

ఈ వారము మీరు తలపెట్టె కార్యములకు కొందరు ప్రతికూలముగా వ్యవహరిస్తారు. కార్యభారము ఎక్కువవుతుంది. శరీరములో బడకము కలుగుంట్లు తలపోటు వంటి అనారోగ్య నూతనలు కనబడగానే శ్రద్ధవహించి ఔషధసేవ చేయుట మేలు చేస్తుంది. రాజకీయ వాదులకు మేలుగా వుంటుంది. ఉద్యోగస్తులకు అధికారము పెరగడముతో బాధ్యతలు కూడా ఎక్కువవుతవి. అటవిక ఫలసాయములు, అపర

దినుసులు, గోధుమవంటి ఆహార ధాన్యాల వర్తకులకు లాభము. వారమునా ప్రతికూల అనుకూలయోగములతో వుంటుంది.

పూర్వాభాద్ర [సే, సో, దా, దీ]

ఈ వారము కార్యాదరగతు పూనుకుంటారుగాని ధనలోపమువల్ల అడ్డంకులు కలుగుతవి. వచ్చినమిత్రులే ఆపుటికి సహాయముచేయరు. అనుకోకుండా కలుసుకున్న స్నేహితుని సహాయమువల్ల ఫలసిద్ధిని పొందుతారు వర్తకులకూ వారాంతమున లాభిస్తుంది. ఉద్యోగస్తులకు వనపర్యవ్రేక్షణములకూ బదిలీ అయే నూతనలున్నవి. ప్రయాణము, విదేశీయులతో మెత్రి, అపురూప వస్తు సంపాదన కలుగుతవి. రహస్యములను కనుగొనుటకు నిమోగించబడుతారు. 9, 10 తేదిలలో ఆటంకములు, ధనలోపము ఆపైన కార్యలాభము

***ఉత్తరాభాద్ర [దూ, శం, ఛా, ఛా] ***

ఈ వారము మీరు చేసిన పనులకూ ఆటంకములు కలుగుతవి. ధనలోపముచే కృతకోపరములు తీరక కలతలు వస్తాయి. పాయవ్యధి నుండి అత్యయిల ఆరోగ్యము గురించి చెను వార్త వింటారు. ఉద్యోగస్తులకు అసిమితిముగా వుంటుంది. వర్తకులకు వష ద్రవ్యలాభము కలుగుతుంది. పాధుసాంగత్తముచే ఆధ్యాత్మిక చింత కలుగుతుంది. పుణ్యక్షేత్రాలలో దేవతాదర్శనము చేయుట, వింతి వస్తువులను చూచుట జరుగుతుంది. విద్యార్థులకు ఆకాభంగము.

*** రేవతి [దే, దో, చా, చీ] ***

ఈ వారము అనుకున్న సొమ్ము చేతికి రాక ఖర్చులు ఎక్కువగుటచే నిరాశగా వుంటుంది. కొరవ్యవహారములు అనుకూలీస్తవి. నిర్మిమిత్రిముగా నివాదాలు వస్తవి. పగోపకౌము తలపెట్టి చేయలేక పోతారు. ఉద్యోగస్తులకు కష్టపరిస్థితులు యేర్పడతాయి. ఉప్పు మినుములు, నువ్వులు నూనె వ్యాపారస్తులకు లాభియోగము. భార్యకుగాని ఇంట్లో వున్న ఇతర స్త్రీలకుగాని అనారోగ్యముచే చింతి కలుగుతుంది. వారాంతమునకు కొంత మేలుగా వుంటుంది. ★

RATNAM'S 'N' OIL

సేవించిన పూర్తి సంతోష సౌఖ్యము లనుభవించగలరు. 1 సీసా యగ. 11-4-0.

ఎడవాన్సుతో జాబు వ్రాయండి.

డాక్టర్. రత్నం నన్నె,

మలక పేట బ్రిలింగ్స్, హైదరాబాదు 1.

నునీచే నేచూడవచ్చేవాడు

ఎవరికైనా రోగం వచ్చిందని తెలిస్తే చాలా వారి తాలూకు దగ్గల చుట్టాలు, దూరపు చుట్టాలు, అక్కడకు వచ్చేవారూ, రాని వారూ, ఆ విధి వారూ, మిత్రులూ మొదలగు వారంతా సానుభూతి తెల్పుటానికి వస్తుంటారు. అలా పరామర్శించటానికి వచ్చిన వారిలో చాలా దగ్గర వారైతే గ్రుడ్ల నీరు కక్కుతూ బావులుంటారు. మిత్రులైతే భిన్న వదనం తాతారు. మరి కొందరు గ్రుడ్లప్పుగించి చూస్తారు! మిగిలిన వారు ఏదేవువాళ్ళను ఊరుకోబెడతారు! ఇలా సానుభూతి అంటూ మొత్తానికి రోగిని చూడలు గొట్టేస్తారు. అంతవరకూ రోగికి ఏ భయం లేకపోయినా ఈ సానుభూతి పరుల పెడబొబ్బలు విని “నీళ్ళు యింతగా బొబ్బలేదు కున్నారా, నా రోగం అంత దోడవా!” అని నిజంగా చూడలిపోతాడు. ఈ తంతున్నీ రోగి స్వంత యింటనే చికిత్స చేయించుకొనేటప్పుడే కాదు, హాస్పిటల్ లో జాయిన్ అయినా అంతే! ఈ పరామర్శించటానికి వచ్చిన వారి నందరినీ చూచి వచ్చులూ, దాకరూ విసుక్కుంటూ ఉంటారు. వచ్చిన వాళ్ళేదో నిశ్శబ్దంగా చూచి పోకుండా “రోగి బాధ చూడలేక” అన్నట్లు కూనిరాగాలు తీయడం, రోగిని కూట్లాడించి చూడల గొట్టడం, తాము చూడ వచ్చిన రోగినే కాక ప్రక్కనున్న యితర రోగుల నిద్రలుకూడా పోగొట్టడం చేస్తూంటే విసుక్కుక్క వాడుకాత్రం ఏం చేస్తారు! ఇక ఆ వచ్చినవారి చంకన చంటి బిడ్డలుంటే సరే సరి! హాస్పిటల్ భవంతి దదరిల్లేలా ఏడుస్తారు! ఇలా విలే రోగికి ఏకాంతి ఎక్కడ? రోగం పోయే దెప్పుడు? సాధారణంగా రోగిని చూడటానికి వచ్చిన

వారికి పూర్వంకలె అంటే రోగంలేనప్పుడు వచ్చినప్పుడులా మర్యాదలు జరగవు. అవును మరి! ఒక వైపు రోగాలతో బాధపడుతూ మరో వైపు వచ్చిన చుట్టాలకు మర్యాదలు చేస్తూ సౌఖ్యాతి సమకూర్చడం బహుళం. కాని ఆ వచ్చినచుట్టాలు యివేమీ పటించుకోకుండా “చూడవస్తే గొంతు తడుపుకోమని యిన్ని కాపీనీళ్ళన్నా యిచ్చాను కాదనో, ఒక వేళ ఒక్క కాఫీయే యిస్తే చూచారా! టిఫిన్ న్నా లేకుండా ఉత్త కాఫీయే తగలేకారు టిఫిన్ మొహం ఎరుగ

కొప్పల సువరగిరి (గొల్లప్రోలు)

రమకున్నార లాగుంది” అనో అభాండాలు వేస్తారు!

రోగులు రాజులైన రోజులు

చారిత్రా లేఖ అను ఆంగ్ల కవి తన “ది కాన్స్టాంట్ సెంట్ అనే వ్యాసంలో రోగిని ఓ మహారాజులాగా (రోగి స్త్రీ విలే మహారాజై అన్నమాట!) రోగి పయంజే వెడ్ ఓ సింహాసనములాగా పోల్చాడు! “రోగులు యింటి సంగతులుకానీ యితరలి సంగతులు కానీ విచారించరు. ఎవరైనా తమను చూడటానికి వస్తే వారిగురించి ఏమీ తెలిసికో ప్రయత్నించరు. ఎప్పుడూ తమనుగరించే ఆలోచిస్తూ ఉంటారు.” అని కూడా వ్రాశాడు. కాని ఈ రోజుల్లోని రోగులకు మాత్రం ఆయన వ్రాతలు సరిపోవు! ఇప్పటి రోగులకు అసలు ఏకాంతి ఉండదు “తనను చూడటానికి వచ్చిన వారికి సరిగా భోజనాలు టిఫిన్ లూ, కాఫీలూ అందుతున్నాయో,

లేదో” అని “సరిగా అందకపోతే తనమీద ఏ అభాండాలు వేసారో” అని ఆందోళన పడతారు. ఆరోగికి చంటిబిడ్డలుగానీ ఉంటే మనస్సంతా తన చిన్నారి బిడ్డలమీదనే పోతుంది. మనస్సుకు ఏకాంతి ఉండదు. మనస్సు కుదురులేని రోగికి రోగం ఎప్పుడు తగుముఖం పడుతుంది? ఇలా సతిమతి మాతున్న రోగిని మహారాజులా వర్ణించటం సబబుగాదు. అంతేమరి!

రోగం

రోగిని శక్తికం మాచుటలలో ఒకావిడకు ఏదో కురుపులే సే ఆపరేషన్ చేయించుకొనే ఆవిడకు తోడుగా ఉండటానికి వాళ్ళెదగ్గల బంధువులలో ఒకామెను రమ్మని ఉతిరం వ్రాస్తే ఆమె వెంటనే హాస్పిటల్ కు మూడేళ్ళ మ్యూయిని చంకలోన, సరేలే బ్యాండ్ వెసుకో వేసుకొని వచ్చింది. హాస్పిటల్ లో జాయిన్ అయ్యిందని ఎలా తెలిసిందో ఆమెను అంటే రోగిని చూడటానికి ఎంత మంది వచ్చాకో చెప్పలేం! వచ్చిన వారందరికీ టిఫిన్ లూ, కాఫీలు అందిచ్చేటప్పటికీ వచ్చి బ్రతికినంత పనయ్యేది. అవన్నీ యివ్వకపోతే ఎక్కడ పేర్లెడతాకో అన్నభయం ఆపరేషన్ జనుప్రదంగా జరుగుతుందో లేదో అన్న భయంకంటే మోచు యినది!

రాగం

ఒకనా జేమయిందంటే తోడుగా ఉండటానికి వచ్చిన ఆవిడ పడేళ్ళనుపుత్రుడు కనపడలేదు. ఆహాస్పిటల్ లు అన్ని మూలాలవెదికింది, ఆవిడ రోగిని అక్కడే వదిలేసి! కాని ఆగారాల బిడ్డకు కనపడలేదు. ఇక చూసుకోండి ఆదిహాస్పిటల్ లు అన్నసంగతి, అక్కడున్న వారంతా రోగులు అన్నసంగతి మరిచిపోయి ఆవిడ ఓరి నాయనోయ్,

ఎక్కడున్నావు రోయ్, తెలియక ఇక్కడను
కచ్చా ము రోయ్. ఇలా మాయం
అవుతావనుకో లేదురోయ్, నాదేము
డోయ్" అంటూ ఆరునొక్క రాగం మొదలు
పెట్టింది. ఇంతాచేస్తే కుర్రవాడు ఆ గది
లోనే తలుపువెనుక దాక్కున్నట్లున్నాడు!
"ఏయ్! ఎన్నో వ్యర్థం వెతుక్కోలేకపోయా
రోయ్" అంటూ అమ్మదగ్గరకు వచ్చాడు!

ఆపరేషన్ చేయడం, కురుపుమానడం
అతగానే హాస్పిటల్ నుండి యింటికి వచ్చే
కారువారు. వివాహా చుట్టూల గొడవ
యింకా తగ్గలేదు! ఈసారి "వంటోబాగుం
టుండా" అంటూ పరామర్శింపవచ్చేవారు.
మరికొంతమంది రోగి హాస్పిటల్ లో ఉన్న
ప్పుడు రానివారు యిప్పుడువచ్చి "అప్పుడు
చూడటానికి రాలేకపోయాం! ఎంతవద్దా
మనుకున్నా పదిరిందికాదు!" అని తమను
క్షమించుకున్నట్లు సంజాయిషీ చేస్తుకోనే
వారు. ఆఖరుకు ఆపరేషన్ చేయించుకోన్న
ఆవిడ కులభంగా తిరగగలకే వచ్చేటప్పటికి
వివఖర్చు లేక్కవేస్తే "ఆపరేషన్ కు వివ
ఖర్చులకంటే పరామర్శింపవచ్చున చుట్టూల
సవరింపులకే ఎక్కువఖర్చు అయ్యింది" అని
తేలింది!

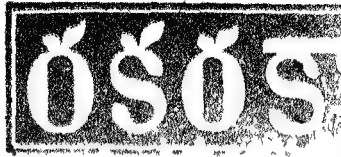
ఇంతవరకూ చూడవచ్చిన చుట్టాలమీదే
నిందితాపానని నామీద మీరు నిందితాప
కండి. ఈ రోగాలువచ్చిన వారిలోకూడా
కొన్నిలోపాలు లేకపోలేదు! ఒక వేళవారిని
చూడటానికి ఎవరూరాకపోతే "చూశారా!
నాకు చచ్చిపోయినంత జబ్బుచేసినాసరే
చూడటానికి ఒక్కరూరాలేదు. నేను చావ
డమే వీళ్ళిందటికి యిష్టంలాగుంది" అని
చుట్టాలను నిందిస్తారు. "వారీకు మేమేం
కనిపిస్తాంలే" అని నిష్కరం చేస్తారు. ఒక వేళ
చూడటానికివస్తే జబ్బు నయంకావడానికి
అయ్యివ ఖర్చుకంటే చుట్టాల కాఫీలకే
ఎక్కువఖర్చులయ్యాయని గుణుస్తారు!

అందుకే యీగొడవేమీలేకుండా రోగు
లైన ప్రతివారూ తమను పరామర్శించటానికి
ఎవ్వరూ రాలేదనున్న ఈర్ష్యపొందరాదు.
ఒక వేళ పరామర్శించవ నే వారికొరకే ఖర్చు
లేక్కవైపోయాయితప్ప నింద వెయ్యరాదు.
ఇక పరామర్శింపవచ్చిన వారుకూడా "తమ
శ్రమీ మర్యాదలు జరుగలేదన్న చింత పెటు
కోకుండా, పరామర్శవంకన అక్కడే
వివాహావరతక ఒకపూలలో తిరిగి తమజీవు
చెరడం ఉత్తికొలిమను" అని చెప్పతూ
యీ వ్యాధి ముగిస్తున్నాను. ★

మీకు అవసరమైన

ఆంధ్ర మెట్రిక్యులేషన్, ప్రియూని
వర్సిటీ, బిఏ, బిఎస్ సి., లా అండ్ లీల్
లెచరర్ ప్రక్షాళనలకు మాకు వ్రాయండి.

వైబాగ్ బుక్ హౌస్, వైబాగ్.

[ని. ఉత్తర]

చాలామందికి, ఎవరైనా మన ఇంటికే వస్తే
చూచేవిధానం అటుంచి, ఎవరింటికైనా
వెళ్ళినప్పుడు మెలిగేవిధానంకూడా వాటిగా
తెలిసు.

కొందరు ఇతర ఇంటికి వెళ్ళినప్పుడు తిండి
విషయంలో బహుశాశాగా ఉంటారు.
ఒక్కనుక్కడు, కాఫీ తాగేటప్పటికే కడుపు
నిండిపోయిందంటూ బహు ఆయాసపడి
పోతారు. అదైనా పదిసార్లు చెప్పించుకొని,
ఇటుమాచి, అటుమాచి రకరకాల పోజు
లతో తాగుతారు. మళ్ళీ వీళ్ళే వాళ్ళ ఇల్ల
దగ్గర నాలుగుగ్గానుల కాఫీఅయినా గుప్త
చిహ్నంగా తాగేస్తారు. ఇలాంటి వంకరటింకర
వేషాలు చూస్తూంటే వళ్ళు మండుతుంది
ఎలాంటి వాళ్ళకైనా.

ఆమధ్య మన ఇంటికి బంధువులు వచ్చారు.
వారీ అమ్మాయిల నాజుకు చూడాల్సిందే
కాని చెప్పే నమ్మలేదు. నేతిలోచేసిన నేవ్,
తాజాక్రీమ్, బిస్కెట్లుపెట్టి తినమంటే,
మొదట ఇప్పుడే తినవచ్చావున్నారు. ఆతరు
వాత కడుపుపొందుగా ఉందన్నారు.
ఇంకొంచెం బలవంతం చెయ్యగా, అయ్య
బాబోయ్ అన్న తినగలమా అంటూ ఆళ్ళ
ర్యంతో సుండే బాడుకోనేట్లు ఇదయి
పోయారు. చెప్పామూ నాకు వళ్ళు మండి
పోయింది. లేకపోతే రెండుబిస్కెట్లు
తినేటప్పటికీ వాళ్ళ ప్రాణం పోతుందా
ఏమేనానా? విసిగి నేను మరిమాటాడలేదు.
కానీ మా ఆడబిడ్డ ఉంది మాసారూ! అది
మటుకు ఊరుకోలేదు. ఎవరినైనా సరే తినే
వరకూ ఓపటాన వదిలిపెట్టారు. ■ అమ్మాయి
కూడా రెండుసార్లు చెప్పగా, అతికష్టమీద
బిస్కెట్ లో సగంముక్క అతినాజుగా
కొరికే అబ్బా! కడుపు నిండిపోయిందంటూ
గుడ్డు వేలేసినట్లు బరువుగా ఊపిరితీసారు.
వాళ్ళు వెళ్ళిపోతేవారే మా చెల్లి ఏళ్ళేళ్ళది
వచ్చి, అదేంటక్కా! నాకు పాపం ఒక్క
బిస్కెట్ కూడా తినలేకపోయానే, నేనే
పదిబిస్కెట్లునా తినేసాకదా, మరివాళ్ళు
అంత పెద్దవాళ్ళుగాని వాళ్ళే అకలివెయ్యదూ
అంది అత్యశ్చర్యంతో అమాయకంగా.
దానికి ఏంచెప్పను? ఏమేనా ఇలాంటి
అలవాటు చాలా అసహ్యంగా ఉంటుంది.
అతిథులు వచ్చినప్పుడు అల్పహారం ఇవ్వ
టం మనసంప్రదాయం. అంతేగాని ఎవ్వరూ
తిండికివాచి ఇతర ఇంటికి వెళ్ళరు. పరాయి
వారిచ్చిన కాఫీ తాగినంతమూత్రాన మనం
తిండిపోతులం కాబోము, మననాజుకు

ఏమీ తగ్గిపాడు అంతమాత్రం చెరి. ఈ విష
యం బాగాగుర్తుంచుకొని మరీ వెళ్ళాలి
వరాయివారే ఇంటికి వెళ్ళినప్పుడు.

ఇంకొరకం, వచ్చినప్పటినుండి ఇంటిని
మూలమూలా పరీక్షించి, అవతక ప్రశ్న
పతో ప్రాణంతోజేస్తారు. మన ఇంటి చుట్టు
లట్టవాళ్ళంతా గుజరాతీలూ, మరాఠీలూ,
మార్వాడీలూ, వాళ్ళ వాడుకభాష చాలా
మటుకు మరాఠీయే. నాకేమో హిందీకూడా
అంతలాగారాదు. ఎలా వాళ్ళతో స్నేహం
చేసుకోడం? అలానే వచ్చి రానిభాషతో
మాటాడాలని చూసేదాన్ని కానీ వాళ్ళు
ఊరుకొంటేనా? భూత, వర్షమాన, భవి
ష్యత్ కాలాలన్నీ మళ్ళీ మళ్ళీ చేసి
మాటాడేనా మాటల తీరుకే విరగ
బడినవ్వేవారు. నేనూ ఏడవ లేక నవ్వే
దాన్నువకోండి. పనింటే ప్రార్థనమనూ
ఉండదు కదా? ఎంతవని చేసుకొంటున్నా,
కుటుంబం నాకు కానేవు పిచ్చాపాటి
మాటాడాలని మనస్సు తనాతనలాజేడి.
నా అద్దపమో విమో మాకు దగ్గరోనే ఓ
తెలుగు కుటుంబం వచ్చారంటే వెళ్ళి పరి
చయం చేసుకొని ఆవిడను మా ఇంటికి ఓ
సారి రమ్మనివచ్చా: మరునాడు ఆవిడా,
పర్వాలనువీళ్ళే చెల్లెలూ వచ్చారు. చాప
వేసి కూర్చోవున్నా. కూర్చున్నీ కూర్చో
కుండానే మీ మెడలోని కంఠ హారం
(నేకేన్) ఎంతఖరగు అంది. చెప్పా. అబ్బా!
అంత ఖరీదా? అంది కాస్త అశ్చర్యంగా.
కోపం వచ్చినా, అవునన్నట్లు బుడోడించా
ఆవిడేకాదు చాలామంది ఇంతే. ప్రతి
దానికి సరదామగుతారు, చెప్పే అబ్బా అంత
ఖరీదా అంటూ నాస్పేస్తారు అక్కడికి
మనమేదో అబద్ధం చెప్పినట్లు. చెప్పకుండా
ఉంటే, ఓబబో మరీ యీవిడేగారికే
ఉండికదా? అందుకే ఆ విరగబాటు. ధర
చెప్పే మరి గొప్పతనానికి లోటుకదూ
అంటూ మూతి ముప్పైవంకర్లు తిప్పుతారు
సరే ఒక విషయం చెప్తూ యింకోటి
చెప్తున్నా. కానేవు యిల్లంతా పరీక్షగా
చూస్తూ, అరే, మీ రెడీయో చాలా చిన్నదే
అంది కాస్త నిరసనగా (వాళ్ళింటో ఉంది
లెండి చిన్న రకం బోయెంటాంటి నెకెండ్
హండ్ రెడీయో) లోపల మంటగా ఉన్నా
నేనేం మాటాడకుండా జేస్తేనా. ఒక్క
క్షణం ఉండి, కడుపు కాస్త ఎత్తుగా
ఉన్నట్లుంది ఎన్నోసార్లు అంది ఎంతో

(39-వ పేజీ చూడండి)

మా నా గార్లు న కొం డ యా త్ర

మేము నా గార్లున కొండుకు వెళ్ళినప్పుడు పాతెక్కు ఇంకా పారంభముకాలేదు. అప్పుడు ఆ ప్రదేశముంతా అరణ్యముగా నుండేది కొండపైన పులులు పగటిపూట విశ్రాంతిగా తిరిగిడివట. అందుకని ఈ ప్రదేశానికప్పుడు స్త్రీలు వంటరిగా వెళ్ళటానికి వీలులేకుండుటవలన మా స్కూలులో నుండి మేము, మా లేడీ టీచర్లు, మొగపిల్లల బడినుండి ఒక బృందం మా సరస్వతి అందరమునూడు ప్రయివేట్ బస్సులు తీసుకుని సాయంత్రము నాలుగుగంటలకు సరిగొండనుండి బయలుదేరాము. పదిగంటల రాత్రికి పెండిపాకుల యనుగ్రామము చేరుకున్నాము. ఇచ్చట ట్రావలర్స్ రిలింగ్ చిక్కని వసతులతో చాల పెద్దదిగా వుండి రాత్రికి అందరము ఇందులోనే వుండిపోయాము. తరువాతి నాలుగుగంటలకిలేచి ఫలహారాలుచేసి మళ్ళీ బయలుదేరాము. మధ్యాహ్నము వెళ్ళేప్పుడు విలేజ్విర మను గ్రామము చేరుకున్నాము. ఇచ్చటన్నీ శిథిలావస్థలోయున్న దేవాలయములున్నాయి. ఎక్కడో చూచినను పెద్దపెద్ద శివలింగాలున్నాయి పూజచేసినది వారు యెవ్వరు లేనందున పాడుబడి వున్నాయి. మేము ఈ గుళ్ళన్నీ తిరిగి వచ్చే ఖరికి వంట అయ్యగారు భోజనము తయారు చేశారు. తరువాతి మేమందరము భోజనాలు

చేశాము. కృష్ణానదియుక్క ఇవతలిబడునుండి అవతలిబడుకు పడవలలో వెళ్ళారీ. అది వాళ్ళందరము ఒక పడవలో కూచున్నాము. మాపడవ కడిలేముందు పువ్వులు, పందూ, టెంకాయలు కొట్టి నదిలో వేశాము. సరదాగా పాటలు పాడుకుంటూ సురక్షి

కుమారి అనసూయాదేవి (నల్లగొండ)

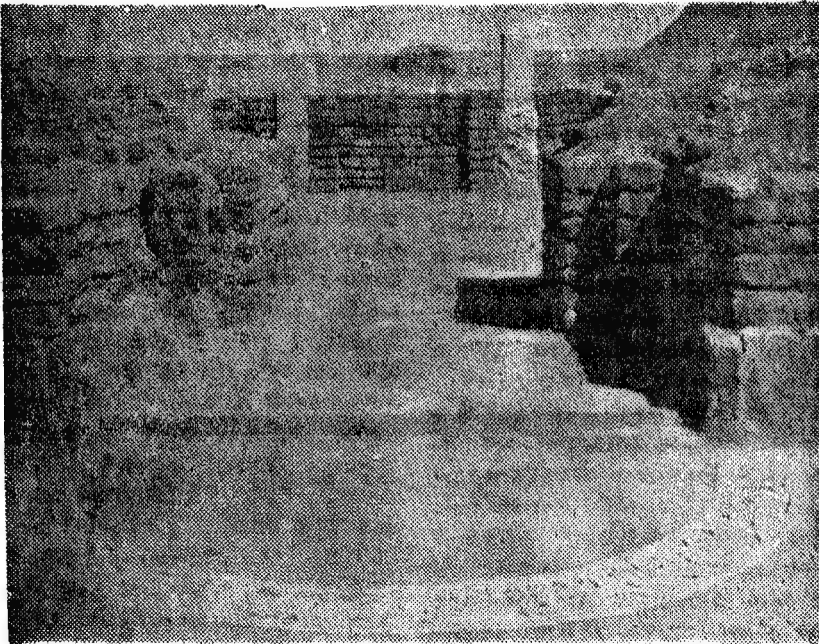
తంగా అవతలివోడు చేరుకున్నాము. ఇచ్చటి నుండి కాలినడక ద్వారానే పుల్లారెడిచూడ మను ప్రాంతమునకు పోవాలి. పెద్దపులుల విషయం జాపకం రాగానే మా భయము చెప్పవచ్చు. అది ఇక్కడ నైత్రం. ఒక వైపు కృష్ణానదిబిడ్డ, రెండవవైపు కొల్లవచ్చి నటున్న నల్లనిపర్వతము. అన్నీ పొడలే వీనినుండి క్రేముల “గీ” యనే శబ్దము, వీనికి తోడుగా కొరు చికిటి. ఇక ఈ వాతావరణ మెటువంటిదో మీరే వ్రాపించండి. పెట్రా మాకున్నలైలు వెలిగించారు. అయినను మా భయము పోలేదు. మావంట హెడిమానగు గారిభార్యకూడా వచ్చారు. వీరు మాకు త్రోవలో నర్విందే, కర్విందే మృనికలూ చెబుతూ పోయారు. కాబట్టి సరిపోయింది

లేకుంటే మాపరిస్థితి ఎట్లా వుండేదో! కథలు వింటూ, అక్కడక్కడ కూచుని పాటలు పాడుకుంటూ ఎట్లాగో పుల్లారెడి గూడెము చేరుకున్నాము. ఇక్కడి ప్రజలు మమ్మల్ని ఎంతో ఆదరించి, వాళ్ళయిండ్లలో పడుకోటానికి స్థలము యిచ్చారు. వీరితో ఇక్కడి నిషయాలుగించి మాటాడి ఒక మనుషు తీరామో లేదో భిక్షుని లైలువారింది. అందరము స్నానాదికౌలు ముగించుకుని ఫలహారాలుచేసి, పదిగంటలకి నా గార్లు కల్వలని చూడటానికి మ్యూజిజియమ్కు బయలుదేరాము.

ఈ మ్యూజిజియమ్కు వెళ్ళుతూంటే త్రోవలో నా గార్లున కొండు కలుస్తుంది. ఈ గంటలయ్య వృతాకారముగానుండి, గంభీరముగా ఎత్తుగా ఉన్నది. నా గార్లునుకొలంలో ఇక్కడ బొద్దినిహారములు, చైత్రములు, నూపములు, మండపములు, ఎన్నో కట్టబడింది. ఆకాలమున ప్రాకృతిభావ రాజభావగా నున్నట్లును, ఇచ్చట బొద్ది చిక్కులకు నాయకురాలగు శాంతికి అనునామే వీరికి సదుపాయములు కలిగించినట్లును, కాసనములపై ప్రాయబడి వుంది. ఈ మ్యూజిజియమ్ ప్రభుత్వరక్షణలో యున్నది. ఇక దీనిలోని విగ్రహాలరూర్పి చెబుతాను.

మొదట మనము మ్యూజిజియమ్లోనికి వెళ్ళి గానే మానవునిజీవితము, పంచభూతములతో నిర్మింపబడినదిని తెలుపునట్లు విగుస్త్రంములు పాతిబడివున్నట్లున్నవి. బుద్ధుని జీవితములో జననము, వైరాగ్యము, జ్ఞానసీద్ధి, మత ప్రచారము, నిర్వాణము అను విను ప్రధాన సంఘటనలకు ఇది చిహ్నాలంటారు. కుడి వైపుభాగమునందు త్రిమూర్తులని భావించదగు మూడు చిహ్నములు గలవు. ఆ చిహ్నములే త్రితత్వములనబడు ముఖ్యమైన మూడు నూత్రములు: “బుద్ధిం కిరణం గచ్ఛామి, సర్వం కిరణమ్ గచ్ఛామి, సంఘం కిరణం గచ్ఛామి”—అనునవి.

మరొక చిత్రములో చెవులపిల్లి చిమ్మగుకు చున్నట్లును, జాబిలి తొంగిచూచుచున్నట్లును కలగు. దీనికథ బుద్ధుడు కుండల అవతారమై తిలపప్పుడు, శివతలు అతనిదియా దాక్షిణ్యములను పరీక్షించు నెంచి, కిరాత చేమములోవచ్చి భుక్తికొరకై మాంస మడుగగా, నేను చిమ్మరికెదను, ఆవైసనమ్మ భుజింపునని చిమ్మరికి లేసమయినాడట. ఈవిధముగా లేసమగుటవలన కుముద మహర్షి

నా గార్లున సాగర్ వద్ద బయటపడిన “బుద్ధుని పూజామందిరం” శిథిలాలు.
—ఫోటో: ఓ రాజారావు (చీరాల)

కళాంకుడను నామము సార్థకమయినదట.

మరియుఁ చిత్రములో కంటకమును గుఱియు కంటనిరు వెట్టుచున్నట్లును, బురుడు లెన అశ్వపాలకుడు చెన్నుడికి అభరణము లిచ్చుచున్నట్లును అనుపడును. ఈ సన్నివేశము బురుడు ఇంటనుండి అడవులకు పారిపోయి నప్పుడు ఒకచోట నాగముచీలిండుడను సర్పము బురునితలపై పడగ విప్పినట్లున్నది. ఇదియే వీరి జ్ఞానోదయమునకు చిహ్నము.

ఒకచోట విచిత్రమైన సంఘటన కనిపించును. ఆనందునికి బురుడు జ్ఞానభోధ చేయడం. ఆనందుడు భౌద్ధమతమునందు చేరినను, భార్య వ్యాపారము వీడికుండుటచే బురుడు ఆనందును ద్వేషించి "గ్రుడ్డికొరిని కొరుకుండువా, అప్పరసనుకొరుకుండువా?" అని యడుగగా అది విని ఆనందుడు అప్పరసనే కొరుకుండు నన్నాడు.

అప్పరసను కొరుకున్నట్లుయిన గ్రుడ్డికొరిని విడిచిపెట్టవలయును. విహికవిషయములన్నయు గ్రుడ్డికొరివంటివి. ఆముష్మిక వాంఛలన్నియు అప్పరసలవంటివి. నీవు మోక్షమునకు సోపానములు కట్టదలచి అప్పరసను పొందదలచితివేని విహిక విషయములను తుంచితేయవలయును" అని బురుడు ఆనందునికి బోధించినట్లు చక్కగా చిత్రీకరించాడు. ఈ చిత్రమునందే గల మిథున చిత్రములను చిత్రీకరించినట్లుయిన బురుని దయావాక్షిణ్యమును చూడటానికని ఏతెంచిన పాతాళ నాగదంపతులని తెలియును.

స్త్రీలను ఎంతో చక్కగా చిత్రించారు. ఏన్నాళ్ళు ప్రయాసపడి, రాలిబండ యని తృణీకరించక, యాకాలి బండలకు జీవము పోసి, తిలోకసుందరులా యనదగు నీ చిత్రముల చిత్రించి, తమ అసమాన శిల్ప నైపుణ్యమును తెలియచేకారుకదా? మహాశిల్పిలు వీరు కవులకు తీసిపోరు. ఆనాటి సాంఘిక, వైజ్ఞానిక, రాజకీయ విషయములు, నేదాంతి తిత్వజ్ఞానములు, నాగరికత, సంస్కృతి, చరిత్రలు, ఇతిహాసాలు, నాటకములు ఇత్యాదివిషయమును నేడు చలనచిత్రముల ద్వారా చూపెట్టుచున్నారో అట్లాగే నాటికాలమున నివి శిల్పకళ మూలమున చూపెట్టెడివారేమో. ఈ శిల్పకళ ఆంధ్రుల ప్రతిభను, నాగరికతను తెలుపుచున్నది. ఒక బురునిబోగ నేకాక మన జీవితమునకు సంబంధించిన అనేక విషయములను నేను వీనినుండి గ్రహింపగలిగాను. ★

రకరకాలబౌద్ధులు (37 వ పేజీ తరువాయి)

కుతూహలం గా. ఆ ప్రశ్నకి చిత్రము ఊర్కొన్నా. మా పరిచయం అయి ఒక రోజుకొన్న ఎక్కడ కాలేదు కాని ఆవిడ ప్రశ్నల వర్గం, చదువు చూసాంలే చెప్పలేవంటి వెగటువేసింది. వెళ్ళిబోతూ

తెలికడుగుతా మీ వయస్సెంత అంది. యివం లేక పోయినా తరగగా పోతుంది కదాని చెప్పా! అరే. అంతేనా? నేనింకా కనీసం మీకు పాతిక పెనే ఉంటుందను కొన్నా. మీరలా నే కనిపిస్తారందిదృఢంగా. నాకేమో మొన్న సంకాంతికి పద్దెనిమిదో ఏడు వచ్చింది అంది తిప్పకొంటూ. అరే! అంతేనా? ఆ అమాయు మీ కూతురేమో అనుకొన్నా. మీరలా నే కనిపిస్తారు ముప్పై ఏళ్ళవారేలా అన్నా వళ్ళునుండి. అంతే ఆవిడగారి వాక ప్రవాహం ఆగిపోయింది. చాలా కోపం వచ్చినట్లు ఆవిడ ముఖం

చూసూ గ్రహించుకొన్నా. కానీ ఏం చెయ్యను చెప్పండి? ఆవిడ పళ్ళుల కరుస మాత్రం ఏం మర్యాదగా ఉంది? చాలా నుంది వాళ్ళునుటుకు వాళ్ళు పడవారేళ్ళ బాలా కు మా రైలా, ఇవతలివాళ్ళమా ముప్పై పెట్టె వాళ్ళలా మాటాడుతాడు. ఇంతకీ ఆవిడ కోపం, నా మీద రకరకా లుగా ప్రచారం చేసే వరకూ పోలేదు. మా వారంటారు కదా, కానీ తొందరపడ్డావు, చాలా మటుకు తప్పు నీ జీవనం లాగా. నాకేమో ఇప్పటి వరకూ నాతప్పేమిటో అర్థం కావటంలేదు. ★

...రూఢిగా నవ్వుదగిన... ...చూస్తుంటే కెంతో యింపై... ...లోపల బయట వేయుటకు...

...ఖచ్చితముగా అదే హాలిమార్ ... సూపర్ లాక్... సాటిలేని అభిరుచిగల సింథటిక్ ఎనామెల్ రంగు

..కేవలము నిగారింపు గల ఫినిష్ కూ..

బెడకో, ప్లేకో లేక వస్తువున ముంది, రంగు వేయవచ్చును నలా మార్పు కడిగిననూ దాని ఏగారింపు మాయదు ఈ రంగులు ఒక దానితో వోకటి కలిపి వాడుకొను అకు వీలుగా కయడచేయి అదివది

ఒకే గ్యాలను పెయింట్లు చాల భాగములకు సరిపోవును ఇంచుమించుగా ఎటువంటి ప్రదేశమునైనా లోతట్టు బయట పూయవచ్చును.

SHALIMAR PAINT, COLOUR & VARNISH CO, PRIVATE LTD.
CALCUTTA • BOMBAY • MADRAS • NEW DELHI • KANPUR

మన సమాజంలో భర్త్యవిహీనల దుస్థితి

ఇరుగు పొరుగు అమ్మలక్కల దెప్పిపొడుపు

స్త్రీ జీవితంలో వివాహం ఒక ముఖ్యమైన ఘట్టం. ఆమె ఈ వివాహానికి ఎంత ప్రాధాన్యత నిస్తుందింటే ఊహలు తెలిసి పట్టేనుండి (అంటే 18, 14 శతాబ్దమున్ను నుండి) భర్తకు ఒక రూపకల్పన చేసుకుని, మనస్సులో చిత్రించుకుంటుంది. అతినితో తాను పంచుకునే గుణాలనుగూర్చి కలలు కంటుంది. అని సవ్యంగా రూపం చాలు సే ఆమె ఆనందానికి అవధులుండవు. ఒక శత్రు అని భిన్నం అయిపోతూ, ఆమె భర్త ఇష్టానుసారం, నడుచు కొంటూనే ప్రయత్నిస్తుంది. అది భర్త్యం అని అనుకోండి, లేక లోకానికి జడపడి అనుకోండి అతిని రుచులే తన రుచులుగా అతిని ఆశియాలే తనవిగా, అతిని కష్టసుఖాలే తనవిగా భావించుకుని జీవితం శాంతిమయంగా జేసుకో చూస్తుంది. వివాహంతో స్త్రీ జీవితానికి, సాఫల్యం గలినట్లు భావిస్తుంది. సంఘంలో స్త్రీ గౌరవస్థానం గలుగుతుంది వివాహంతో. భర్తకు అనుకూలవతిగా, పిల్లలకు మాతృమూర్తిగా ఆమె తన జీవితం వారి సుఖ శాంతులకు అంకితం చేస్తుంది. అటువంటి ఆమెకు భర్త్య వియోగం ఎటువంటి విఘాతమో అనుభవించే వారికే తెలుస్తుంది.

కొండటి రోజు వరకు తనకు అతినికి గల పవిత్రమైన బంధం ఆ రోజుతో లేదను కొంటానికి, ఆమె నున్న ఒప్పుకోదు. ఇక తనకు తన భర్త్యో సఖబంధం లేదను కోలే ఆమెపై భాగ్యమాల్లో వర్షం పడతాడని అనుకుంటుంది. ఆమె ఆమె స్థానంలో వుండే వాళ్ళికి గాని అర్థంకాని అయోమయకవన అది.

దుఃఖంలో ఆమె ఆత్మ పోనాదులు విసర్జించేస్తుంది. సరే మిగతా ఆలంకార విశేషాలులను చివ్వే ఆత్మకలలేదు ఇప్పుడిప్పుడు కొందరికి అతి సన్నిహితులైనవారి బలవంతం చేతిగాని, దీక్షాకోసముగాని కఠింధన జడగుట్టలేదు. బిడ్డలకోసమని ఎందుకన్నానంటే, పసిపిల్లలన్న తల్లులుంటారు. వారి బిడ్డలు తల్లికి ప్రోత్సహ వచ్చిన మాపు పోల్చుకోలేక, తల్లిదండ్రులచేత, పాలుసకారం తాగే తల్లికి ప్రోత్సహం తెచ్చిపెట్టే వాళ్ళున్నారు. అలా జరుగనివారిని సనాతిమల ఇండ్లలో మరి ఘోరిం. వారి చేతి మంచినీరుకూడా ముట్టరు ఆచారవంతులు.

వారి చేతి అన్నం తినరు అతనరం వచ్చిపోతే. అసలు వారి దర్శనమే పనికిరాదు

భర్త్య వియోగంతో జీవితం కూన్మై పోయిన నిర్భాగ్యురాలికి ఏడు ఇచ్చే ఆదరణ అలాంటిది. ఇవి చూస్తూంటే స్త్రీకి స్త్రీయే శత్రువా అనిపిస్తుంది భార్యరాస్యోత్తే చెప్పి నట్లు ఆవిడ ఒక విధంగా అదృష్టవంతురాలే. ఎంతేతంటే ఆవిడకు స్వంతంగా ఒక వ్యాపకము, భవార్థనా సగుపాయము వున్నది. మన సంఘంలో భర్త్యుల గోల్పోయిన స్త్రీ గదులలో మృగవలసినదేగాని, ఇంకేమి చేయటంకు పనికిరాదు. ఉద్యోగ సద్యోగాల మాటలావుంచి, ఇంట్లో జరిగే ప్రస్తావనలోనూ, ఆమెకు సంబంధం

‘చంపక’

వుండదు. ఇకపోతే వంటపనికి తప్ప ఇంకేం దుకా పనికిరాదు. అంతరితంవరకూ, తన యాజమాన్యావ సడిపిన కుటుంబానికి తాను పరాయిదయిపోతుంది. ఎటువంటి పరిణామమో చూడండి!

ధన సంపత్తిగల కుటుంబాల్లో సంగతి వదిలేసి, రక్కలాధారంగా ఒక కుటుంబ కుటుంబ సంరక్షణ చేసుకుంటూన్న కుటుంబాల్లో మరి దుర్భరం. చిన్న జీతగాడు సంసార భరణం పోనుమిగిలేదేమో వుండదు భార్య వంటిమిద విచిన్నం, చిదరా వున్నా, ఏ అవసరానికో పోతుందిగాని, వుండదు. అటువంటి పరిస్థితిలో కుటుంబ రక్షకుడు పోతే, ఆ ఆమ్మాయి చిన్నదే, పిల్లలుగలదే అయితే, ఆవిడ అవసర భగవంతుని కెడక. ఇటు ఆత్మమానులు ఆదరించరు. అటు పుటింటివారు మాత్రం ఏం చెయ్యగలరు? అట్టే పెట్టుకున్నారనుకుందాం, వాళ్ళ వీళ్ళ నూటి పోటి మాటలు భరిస్తూ ఆత్మ, వదిలెల దేవతలు తింటూ వాళ్ళికి, వాళ్ళ పిల్లలకి చాకిరి చేస్తూ జీవితం వెళ్ళేసికుపోవలసిందే. చదువుకున్న వాళ్ళేనా వుద్యోగాలు చెయ్యనివ్వరు. సామాన్యంగా, పరువు, ప్రతిష్ఠలు ఆధుపడతాయి.

దేబ్బుగలవాళ్ళికి మరో పేటి వస్తుంది. భర్త వ్యవహారాలు తాము చూచుకోగల సమర్థతవున్న ఆడవాళ్ళున్నారు వాళ్ళను సంఘం ఏమంటుందో తెలుసా “భర్తకున్న

ఎక్కువగా చూచుకుంటోంది చూశారా వ్యవహారాలు, ఆయన పోతేయే? విచారమా ఏమన్నావా?” అని ఆమె చూచుకోక, ఏ బంధువుమిద నేనా పెడితేమాత్రం? ఏదైనా తన పిల్లల సంగతి సందర్భాలు స్వయంగా చూచుకున్నట్లుండవుగా? తాని ఎంత దుఃఖాన్ని దిగమించుకుని ఆమె ఆపని చేసుకుంటోందో అలోచించరు. చూస్తే హితురాలు తండ్రి పోయినా పుట్టింటికి వెళ్ళి తల్లి వచ్చిందిట వచ్చిన రెన్నాళ్ళికి గాని నాకు తెలీదు. చెల్లి చూచిపోయింది. సరే మామూలు ఓదార్పు అయినాక, ఆవిడ అన్నదిగా, “రెండు రోజులుంచి, చుట్టూ పక్కలవాళ్ళూ, చూడతగారి తరపు వాళ్ళూ అంత వచ్చి, కాస్తేపు ఆ మాట ఈమాటా మాట్లాడి, అయితే అమ్మాయి, మీ అమ్మ, తన సామ్యులన్నీ ఏం చెసిందన్నా, ఎవరికినుంది? రక్కల దుడులా అవీ వుండాలిగా ఎవరికిస్తుందో? పాపం! ఆ విడకి పెట్టక నేయోగం లేకపోయిందా! అది ఒకటే ప్రాధర పెట్టారు నేను నాకు తెలిపిందీ, ఏమో అనుకోటం లేదు ఆవిడ యాలు చూయింట్లో, అని సరి చెప్పేప్పటికి జేముడు కన్పించాడు” అన్నది. చూశారా ఒక మూల పుటిమునిగి వాళ్ళకునుంటే వీళ్ళకి కుతూహలం! తిర్వాత ఏదో ఒకటి చేసుకుంటాక. వీళ్ళకెందుకూ చెప్పండి!

భర్త్య విహీనమైన స్త్రీని, దుఃఖోపశమన చెయ్యటానికి ప్రయత్నాలు చెయ్యాలిగాని, ఆవిడను ఇంకొస్తే బాగపెటరాదు. చేసే సహాయాలు లేకపోయినా ఎట్టేవా చేసే వాళ్ళు చాలామంది వుంటారు. భగవంతుడు చేసిన అన్యాయాన్ని మాన వుండే రెండు రెట్లు ఎక్కువ చేస్తున్నాడు ఆచారాల పేరిట; దిన్ని అరికట్టాలని వీరేలింగంగారి లాంటివారు ప్రయత్నాలుచేసి కొంతవరకూ సాధించారుగాని సమూలంగా నాశనంచేయ లేకపోయారు. కాలక్రమేనా ఇలాంటి దురాచారాలు మారమాతాయని ఆశిద్దాం.

ముఖ్యంగా సంఘ వ్యవస్థలో మాడ్చుకనే గాని లాభంలేదు. సంఘం అంటే వ్యక్తులే గదా! మనస్సులోని మాలిన్యాన్ని తొలగించుకుంటే విలంతువు కూడా మనిషేనని, ఆమెను (కూడా) పూర్వపు మనిషిగానే

(41-వ పేజీ చూడండి)

వనితా వాణి

వనితాలోకంలో ఆర్. ఇందిర గారు వ్రాసిన 'వికాలహృదయాల' వ్యాసం చదివి ఎంతో ఆనందించను. నిజంగా యీ కాలంలో అటువంటి వికాలహృదయాలెంతమందో తెల్లారి లేచింది లగాయతు కనిపిస్తారు.

వి. కుసుమకుమారి, (కాకినాడ)

* * *

ఇందిర గారు 'వికాలహృదయాల' అను వ్యాసమును పోయినవారం చక్కగా వ్రాశారు. కాని అందులో కేవలం మగవారి తప్పులే ఆపాదించబడ్డాయిగాని ఆడవారుకూడా అంతకుమించే అసభ్యంగా ప్రవర్తించారు.

ఎ. పార్వతిగారు వ్రాసిన 'మన సమాజంలో భర్తృవిహీనల దుస్థితి చదివాను. చాలా బాగా వ్రాశారు.

—పి. వాణీకుమారి, విజయవాడ

* * *

“అన్యాయం”

పులకెరే పరిమళి గారు వ్రాసిన “సహృదయాల దృష్ట్యాం పూర్తిగా మారాలి” అన్న వ్యాసం చదివాను. నా అభినందనలు ఆమెకు

తెలియజేస్తున్నాను.

కాని, ఆ వ్యాసములో ఆమె ఒక చోట “మరి మీకులేని ధర్మం ఆడవారి నెత్తిమీద రుద్దుట మొదలు” అని వ్రాశారు. ఇక్కడ ఆమె పురుషుల నందరినీ ఉద్దేశించి వ్రాసి వట్లు తెలుస్తోంది. ఆవిధముగా వ్రాయటం తప్పేమోనని భావిస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే రచయిత్రి పురుషులందరిమీద కలిపి ఒక విమర్శ విసిరివారు. ఇలా మూక పుమ్మడిగా విమర్శచేయడం అన్యాయం.

కె. శేషగిరిరావు, (విజయనగరం).

* * *

సత్యవతిదేవి, ఏలూరు వ్రాసిన ఉపాయం బాగుంది. మొన్న ఒకరింట్లో టేబుల్ క్రాక్ మీద డిజైన్ చాలా బాగుంది. డిజైన్ కౌగిటం లేదు. మొన్న పత్రిక చూడగానే చెసి చూశాము. చాలా బాగా వచ్చినది. వారికి నా హృదయపూర్వక అభినందనలు. ఇటువంటి ఉపాయాలు ఉపహించి తేలిక చేసే పద్ధతులు వనితాలోకానికి ఇంకా రాస్తారని తెలుస్తున్నాను.

—“కళి” వెదాపురం

అదా కారణం?

“నేను చదివాను వి.ఎస్. కాని ఏమిటి?”

అన్న క్రిమరి టి. త్రేభావరిగారి వ్యాసం చదివాను. చాలా బాగుంది. కాని వారు అంత చదువు చదివి, చివరకు యిలా ఎందుకు నిస్సహాయంగా చాలా ఆశ్చర్యంగా వుంది.

పెద్ద చదువులు చదివి, ఒకరిచేత “మీరు ఎంతవరకు చదివారమ్మా” అని అడిగింది. నంతమాత్రాన, మనకి నిస్సహాయమేదంటే శ్రీ సైంధవ్య మరొకటి కొదవకుంటాను. —తండ్రిగారి పాండుతండ్రిగారి, విజయవాడ

భర్తృవిహీనల దుస్థితి

(40 వ పేజీ తరువాయి)

భావించి గారవించాలి. ఇక పిల్లల విషయం భావించే, మగపిల్లలు తల్లినుంచి తమను తాము దూరంచేసుకుంటారు: (పెద్దవాళ్ళయినట్లయితే) అడవిల్లలు తల్లి మరేతే దగిరకు చేరుతారు. (నా అభిప్రాయంలో) తండ్రి చోగా నేనుగిల్లవాడు స్వతంత్రుడైపోతాడు. అతనికి తనసంతానే పెద్దగా భావించుకునే మనస్థితి ఏర్పడుతుంది. దీనికితోడు అధికారం ఇబ్బాకూడా చేతికి వచ్చాయంటే ఇక పట్ట పగ్గాలుండవు. అలా అని తల్లిని చూడన చేస్తాడని కాదు చెప్పటం, కానీ, మునుపటి భయభక్తులు నశిస్తాయి. సామాన్యంగా తల్లి దగ్గర పిల్లలకు చదువు జాస్తి, తండ్రికన్నా, అటువంటిది తండ్రి భయము లేకపోయినా, తల్లి ఏమీ చేయలేని పరిస్థితిని అందచేసుకుని దుర్వాప్యపాతాల్లో దిగే పరిస్థితి లేకపోలేదు. అలాంటప్పుడు ఈ అసహాయురాలైన తల్లి ఏమిచేస్తుంది? ఆమె ఏమన్నా అన్నా ఆమె చూడటం విలువకట్టదు. కొడుకు, అప్పుడు ఆ సందారంలో కొంత భద్రతలు కూడా నశించి, కొడుకంటే ఈమెకు, ఈమె అంటే కొడుకుకు ఏమాత్రం వాలు కలగటంకూడా కద్దు. అప్పుడు ఆమె జీవితానికి ఇక ఏ ఆలం బనా లేకుండాపోతుంది.

ఈ విషయం ఎంత రాసినా, ఇంకా వుంటూనే వుంటుంది. నన్నడిగితే, భర్తృవిహీనయైన శ్రీ సాధ్యమయినంతవరకు, కుటుంబంలో తప్పించుకు తిరుగువాడు! సామెతగా వుండాలనుకుంటా. లేకపోతే ఆమె ఏదేనా స్వతంత్రంగా బతికే వుపోయి చూడుకోవాలనుకుంటా. చూడలేనాళ్ళు, కలుగుతున్నప్పుడు ఏమీ సహాయపడదు సరికదా. ఏదైనా ఎప్పుడు తగులునో అసహాయం చేసేందుకు వెనకొడరు. సాధ్యమైనంతవరకు ఒకరిమీద ఆధారపడకుండా బ్రతికటం వులెంతో బాధ్యతాస్థిత రాసినట్లు ఆమె నిజంగా మనవాళ్ళకన్న ఈ విషయంలో చాలా అదృష్టవంతురాలు.

వాట్య భక్త్యం

వాట్యభక్త్యం అన్నది యవలు, గోధుమలతో తయారుచేయు వనాభము. యవలు-గోధుమలు సమానభాగములుగా కైకొని వాటిని కొద్దిగా కేయించి, దిసిరి పిండి తయారుచేసుకొనవలయును. ఆ పిండిని జల్లించి, అందు కొద్ది నీటిని, ఉప్పుపొడిని (సముద్రలవణంకన్నా, సైంధవ లవణం కేసే మంచిది) చేర్చి, నీటి చేర్చి పూర్తిముద్దవలె తయారుచేయవలయును. దానిని పూర్తివలె తల్లి నేతితో కేయించవలెను. తినిడానికి కమ్మగా పోయిగా వుంటాయి. దీనినే వాట్యభక్త్యముందురు. ఇది దగ్గుతో బాధపడేవారు, రొంపతో సతమతమయేవాడు, మేహ రోగులు, విరికి హితవుగా నుండి, రోగోపశమనం అగును.

—వైద్యశ్రీ ప్రకాశచంద్రశతపథి, విజయవాడ.

ఎల్లమ్మ

(23-వ పేజీ తరువాయి)

కల్పింది. కోడలిచేత తొందర తొందరగా జాత కాపించి, బ్రతిమాలి బ్రతిమాలి ఎంతో కష్టం మీద కూడుగుత్తులు బలవంతంగా కొడుకుచేత మింగించింది. తడిగుడ్డతో వాడిముఖం బాగా నిదానంగా వొలిచింది. విసనకరతో విసిరింది. శేషమృతల్లి చెప్పిందే నిజం. కడుపులో ఏమీ ఆహారంలేకే నిర్మాణంగా మొహం తిరిగి పడిపోయిన లచ్చడు ఇప్పుడు కళ్ళువిప్పి చూశాడు. ఎల్లమ్మ చప్పనలేచింది. కోడలిని అక్కడే నిలబడి, కావలిస్తే మళ్ళీ జానపట్లమని పురమాయించింది. వెంటనే విధి లోకం వచ్చింది. ముక్కుకమ్మి ఉండడమే చేతపట్టి కొమటింటికి పరిగెత్తింది. అతనిదిగిరకమ్మతాకలు పెట్టి పడరాపాయలు పుచ్చుకొని, గబగబా అడుగులువేస్తూ వైద్యుడు గుర్తొచ్చారయింటికి పరిగెత్తి ఆయన చేతులో బిరుదాపాయిలుపాసి ఇంటికి తీసుకువెళ్ళి కొడుకును చూపిస్తూ, వాడిని ఎలాగేనా రక్షించమని ప్రార్థిస్తున్నట్లుగా ఏడ్చింది. అతడు లచ్చడిని చూసి, చెయిపట్టి నాడి పరీక్షించి, తలకాటింది. "ప్రాణ భయంలేదు ఎలమ్మా" అంటూ భరవనా ఇచ్చాడు. మందులేవో పురమాయించాడు.

ఎలమ్మ శేషమృతయింటికి పనికివెళ్ళడం చూసివేసింది ఇది మూడో రోజు. వచ్చే ప్రాణం పోయే ప్రాణంతో ఘూలుగుతూ మంచమీద పడిఉన్న తన తొలిసంతానం లచ్చన్నను జూసున్న ఆమె మనస్సులో పాతి విషయాల్ని అవశంకగా ఒకటితరవాత ఒకటి మెదిలింది. ఒక బెడళ్ళిపిల్ల గావంచా మొలకు చుట్టి, చింపిరిజాతు గాలికి ఎగురుతూ నెలమీద తల జారుతూంటే మళ్ళీ

పరుతూ, దాలు పాడుతూ, పేడకూడ వేస్తూ. మురికిచేతులతోనే అంబలి జుర్రుతూ కనిపించింది. ఎర్ర రంగు గావంచాలు కట్టిన పన్నెండేళ్ళ బాలికలు గంపలూ బొరిగలూ చేతిబట్టి గరిక వేళ్ళపాతూ, దారినిబోయే పండు ముసిలి తాతను చూపించి "అడుగోయే నీ మొగుడు—కాదు నీ మొగుడు" అంటూ విరగబడి నవ్వుకుంటూ కనిపించారు. మందార పువ్వురంగు కోకటి, కవోరాల వాడసత్, నిగనిగలాడేట్లు మెడి తిప్పుతూ, చేతులూపుకుంటూ, వయ్యారంగా, తలమీద తిండి గంపతో భరించుకొని పాలానికి బోతున్న ఒక నవయువతి కనబడింది. ఎలమ్మకి చిరునవ్వుతో పాలు కళ్ళనీళ్ళు కూడా వచ్చినవి. పిల్లలతో వేగలేక వాళ్ళను తిటి కొడుకున్న ఎలమ్మముఖం కనిపించింది. భర్త చనిపోయి దుఃఖంతో దొర్లుతున్న వైద్యముఖం కనిపించింది. కూలిపుట్టక, కుమిలి కుమిలిపడుతున్న ఆ నాథముఖం కనిపించింది. ఆకలి తిట్లు కోలేక ఏడుస్తున్న పిల్లలతో పాలు చేతకొక తనూ ఏడుస్తున్న ఒకనోక దిక్కుమాలిన ఎలమ్మముఖం కనిపించింది. ఎలాగేలే ఏం, ఇన్ని బాధలూపడి చిలచివరికి ఆ శేషమృతల్లి సర్దుతూ అని తనూ పిల్లలూ ఇంతింటూ రోజులు నెట్టుకు వచ్చాడు. అమాంతంగా ఎవరో కదిపినట్లు ఎలమ్మకి తన మధ్య శేషమృతగారింట్లో చేసినపని ఒక కొంత కొణంలో కనబడింది. తను చేసినపని ఘోరమైన దొంగ పనిగానికాదుగదా? అనుమానం వేసింది—అనుమానం నిశ్చయంగా మారింది. కమ్మివ వాళ్ళకు ద్రోహం చెయ్యడంకాదా? నిజం, నిజం ద్రోహమే. తక్షణమే ఆమె ఓ నిశ్చయానికి వచ్చింది. ■ డబ్బులో ఒక్క దమ్మిడ ఆముద్దా, చిన్న

మెత్తు బంగారమేనా తన కంటిమూతం హక్కులేదు. ఇలాంటి స్వామి ద్రోహం పనులుచేసేనే తనవంటి వాళ్ళకి తక్కువ పనులు చెసుకుంటూ బ్రతికేగతి గెముడు నెలని రాసిపెడతాడు. ■ మహాతల్లి అన్న పూర్వమృతయ్య చలనితల్లి. శేషమృతల్లికి ద్రోహం చేసింది. తనమీద పిడుగు పడకుండా ఇంతకాలం ఎలా బ్రతికిఉన్నానా అని ఆశ్చర్యపడ్డది.

మూడురోజులయింది. లచ్చన్న జబ్బు ఉధృతం అంతంతమాత్రం తగ్గినట్లుంది గాని, వాడిస్థితి ప్రమాదంగానే ఉంది. వైద్యుడు రోజూ వస్తూనే ఉన్నాడు, చూస్తూనే ఉన్నాడు మందిస్తూనే ఉన్నాడు, కొంచెం ఆలస్యమాతుంది గాని వాడికి ఏ భయంలేదని ధైర్యం చెబుతూనే ఉన్నాడు. ఎలమ్మకి మాత్రం వాడినిచూసి కడుపు తగుగుకు పోతున్నది. తనకొడుకు తనకు దక్కదా? జబ్బు మళ్ళీదా? దిక్కుమాలిన తను ఇవ్వడవరికొళ్ళు పట్టుకోవడం?

మూడోవాటి సాయంత్రం కనుచూపు చీకటి పడుతున్నది. కొడుకు మంచందగిరే కూచోని ఎల్లమ్మ జాన కావాలా అని వాడి నడుగుతున్నది. ఇంటముందొక జటాకా ఆగిన చప్పడు ఆమెకి విసబడి తలగుమ్మం వేపు తిప్పి చూసింది వంటినిండా గుడకప్పుకొని శేషమృత బండిదిగి గుమ్మంలోంచి లోపలికి తొంగిచూస్తూ, "ఎల్లమ్మా" అని పిలిచింది.

ఎలమ్మ దిగునలేచి గుమ్మందగిరికివచ్చి శేషమృతను చూస్తూనే నిర్భాంతిపోయింది. నోలమాట పెగలలేదు. చోబాకు పట్టుకుంది. శేషమృతగారికి కనబడకుండా ఎక్కడికేనా పారిపోదామా అనుకుంటూ అటూయిటూ చూస్తున్నంతలోనే శేషమృత అంది:

"ఏమే, మూడురోజులాయ ఇంటికి రావడం చూసేకావు? ఎలా ఉండేసి కొడుకుకు?"

ఎలమ్మ జనబుచెప్పక తిప్పులేదు.

"ఇంకా అలాగే ఉందం డబ్బుగారు." "అవును, మొన్న నీకు డబ్బిన్నా ఉంటే పుచ్చుకోకుండా ఎవోగావు కేసు పెడుతూ అలా పారిపోయే వేమే?"

ఎల్లమ్మ బెల్లంకొట్టిన రాయిలా కిక్కురు మనలేదు.

"ఏమే మాటాడవు? నీద కూతురిని, ఆపదలో పడ్డావు. నీకేం మతిపోయిందే, డబ్బు పుచ్చుకోకుండా పారిపోయేవు?" పకాయన శేషమృత నివ్వింది. "లేకపోలే—ఏమే నా డబ్బు కూడవేసి ఉంచుకున్నావులే?"

శేషమృత నవ్వునిన్న ఎల్లమ్మకళ్ళముందో వెలుగు వెలిగిట్టినట్లు తోచింది ఆమె అమాం

రవి టాయ్లెట్ పౌడర్ అందమును, వర్చస్సును రవి గ్లిసరిన్ సోప్—అన్ని కాలముల్లో ముఖ్యంగా వేసవికాలములో వాడదగినది. శరీరమును మృదువుగను, కొంతగడ ఉంచును. రవి వెజిటబుల్ హేరాయిల్. శిరోజములను విస్తారంగా పెంపొందించును దానిదక్కని నున్నితి మైన సువాసన అందరికి ఆనందము కలుగచేయును. రవి స్క్రౌ—ముఖవర్చస్సును కాపాడి, నిలవమును పెంపొందించును. పోర్ వెజెంటు—ది న్యూస్టార్ & కంపెనీ, 10, వద్దిగ నాథ మొదలికది, మృగ సు 12

తంగా నేలమీద బోరా చాగిలపడి శేషమృతండుకొట్టు పట్టుకొని వలవలా ఏడవసాగింది.

శేషమృత నిర్ఘాతపోయింది.

“ఏమిటి ఎల్లమృత!” అన్నదామె. “లే, కాళోదులు. సంగతేమిటో సావకాశంగా చెప్పాగిని, నా కాళ్లు పట్టుకోవడమేమిటే?”

ఎల్లమృత లేచలేదు. ఏడుస్తూ, బెక్కుతూ, మధ్య మధ్య ఒక్కొక్కమాటగా అన్నది: “అమ్మగారు - శేషమృతల్లీ - తమరు - చెమించేనా అంటేనే—తమరి పాదాలు - ఒగుతాను—లేకుంటే—”

శేషమృత నిజంగా ఆశ్చర్యం వేసింది. ఇది తమించవంటుండేమిటి? దేనికి తమించడం? ఇది ఏమి కానిపని చేసిఉంటుంది చెప్పా!” ఆమె శేషమి అంటు చిక్కలేదు.

“ఏమిటే వెర్రిదానా, నిన్ను తమించడమేమిటే?—సరేలే, నీ మాటేకానీ, తమించానులే. ఇంక నీ కేం భయంలేదు, చెప్పు.”

ఎల్లమృత లేచికూచుంది. శేషమృతపాదాల మీద చెతులలా ఉంచుతూనే ఒక్కొక్కమాటాంది.

“శేషమృతల్లీ, మీరేమో. నేనుడిలాంటి వాళ్లు. నేనేమో—పాపం వాడికట్టుకున్నదాన్ని. ఆ రోజు, బాబుగారు కాలంజేసి వప్పుడు—గదిలో దూర్చించుకుంటే తీసి—డబ్బూ బంగారం మూటగట్టుకొని పెరటి దోవను మాయంటికి పారొచ్చి—అటకమీద మూట దాచేసినాను.”

ఈ మాటలువింటూ శేషమృత నీరపోయింది. ఇన్నాళ్లకు తెలిసింది. తన ధనమెలామాయమై పోయిందో. ఇన్నాళ్లు శేషమి తెలిసిందే! తుణకాలం ఆమె మనస్సంతా భగవంతుని మండి పోయింది. తుణకాలం మాత్రమే ఆమె వెంటనే మనస్సును స్వాధీనం చేసుకొని, ప్రకాంత వదనంతో చిరునవ్వు వచ్చింది. ఆత్మనిగ్రహమా సంస్కారమో గలవారు ఎట్టి విపత్తులు వెబడినా వెంటనే తెములుకుంటారు. నవ్వు ముఖంతోనే శేషమృత అంది.

“పోనీలేవే ఎల్లమృత. నువ్విప్పుడు మంచి విపత్తులో ఉన్నావు. అయినేదో అయిపోయింది. ఎవరో ఒకరు తినాలిగదా, పోనీ నువ్వే తినావు. ఆ డబ్బూ నీ కేప్రాపమైందిలే. నా భరింపంపాదించిన భూములే నాకు ఎక్కిపోయాయి. ఆ మహారాజు నా శేషమి అన్యాయంచేయలేదులే. ఇవాలే, లేచిపో. నిన్ను మనస్ఫూర్తిగా తమిసున్నాను.”

“మాయమృత! శేషమృతల్లీ! నీ ధనంలో ఒక్క డబ్బుడి—ఒక్క చిన్నమెత్తు బంగారం—నేను ముట్టలేదు.”

“ఏమిటి!”

“ఉండండుండండి.” ఎల్లమృత అమాం తంగాలేచి, అటకనిచ్చినవేసి, తొందరగా నిచ్చిన ఎక్కసాగింది. అప్పుడే కోడలు అక్కడికివచ్చి శేషమృతనుచూసి గతుక్కుమని వెనకకు తిరిగింది. అతని తొందరగా అటక ఎక్కడం ఆమెకీ ఆశ్చర్యం వేసింది. కొద్దినిముషాలలో ఎల్లమృత తిరిగి ప్రత్యక్షమైంది. ఆమె చంకలో ఒక కుండ ఉంది. శేషమృత సమాధంగా అకుండదింపి, లోపల కూలిన పాతిగుడలన్నీ పైకిలాగిపారవేసి, అడుగున ఉన్న మూట పైకితీసి ఆమె పాదాల దగ్గించి మూట విప్పింది.

“ఇదోనండమృత మిథనమంతా” అంటూ ఎల్లమృత లేచి చేతులు జోడించింది.

శేషమృత పడ సంతోషమృత్యురాలి కంఠం లేదు. ఆమె అన్నది: నువ్వేమో నాకు ద్రోహం చేశానంటున్నావుగాని, ఎల్లమృత, నువ్వు నాకు మహాపాకారం చేశావనే అంటాను. అమాయకంగా నా ధనమంతా నాకు ఇచ్చేశావు.”

“కాదమృత, ఇనండి = అంది ఎల్లమృత. “ఈ బంగారంలో నానానుంది. అది బాబుగారికాడ తనకాపెట్టి వొందయాపాయిలు తెచ్చినాను. వాడితో సహా మూటముప్పే రూపాయిలూ తీర్చేసి నాను. లచ్చిమీ సుక్కుకోరాలలో నా సరుకివ్వసన్నాడు. శనోరంగోజే బాబు పోయేడు. నా సగుకు పోతుండేమో అని భయమేసి గదిలోదూరి పెట్టే తీసినాను. డబ్బు నూసి దురుబుద్ధి పుట్టింది. అంతా మూటగట్టినాను. అంతే.”

శేషమృత ధనంమూటదగ్గర కూచోని బంగారం అటూ ఇటూ కలికి నానుపైకి తీసింది.

“ఇదేనా నీ నాను?”

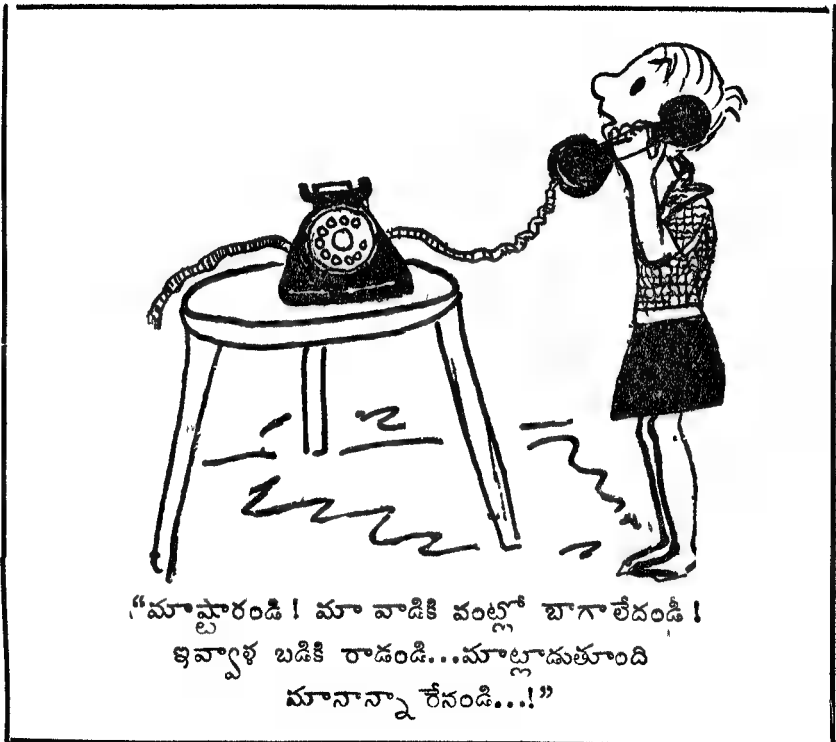
“ఇదేనమ్మా” అంది ఎల్లమృత, వగవ సంతోషంగా. శేషమృత ఎల్లమృత చేతులో నానుపెట్టి, మళ్ళీ వంగి దోసెను రూపాయిలు పెట్టిసి, “ఇవికూడా తీసుకో” అంది.

“అమ్మా!” భయంగా శేషమృత ఎల్లమృత దూరంగా పారిపోయి, గద్దద స్వరంగో అంది:

“వొడమృత—నా కాడబ్బు వొడ్డు. దరమదాతలు మీరు. నాలుగు కాలాలపాటు సల్లగా ఉండండి మమ్మల్ని మీ సాటువ బరకనివ్వండి—అవి మళ్ళీ మూటగట్టుమా తల్లీ”

శేషమృత మళ్ళీ పకాయన నవ్వింది. ఎప్పుడోగాని నవ్వుని శేషమృత అలా ఎల్లమృతగడి నెలలో నవ్వేసరికి గుడినెలలో అందరికీ మనసులు తేలికపడాయి శేషమృత ధనమంతా తన గుడలో మూటగట్టింది. లచ్చన్నమంచం దగ్గరికి వెళ్లి వాడి నుడిటిమీద చెయ్యి వేసి అన్నది:

“ఆశీర్వాదిస్తున్నాను లచ్చన్నా, వేగంగా కోలుకో—కోలుకోవాలి ఇనుగోవిను. నువ్వెంత వేగంగా కోలుకుంటే అంత వేగంగానే పది పాడిగేదలు మీ సాలలో వచ్చి ఉంటవి. నువ్వు మరి కూలిపని చేయకువద్దు.”

“మాష్టారండి! మా వాడికి వంట్లో బాగాలేదండీ! ఇవ్వాళ బడికి రాడండి...మాట్లాడుతూంది మానాన్నా రేనండి...”

బూర్జువా సాహిత్యం

★ బుద్ధి బలం ★

విచ్చలవిడి నడవలూ
నిచ్చలు తిరుగాడెడుపులి
మచ్చుకైన నిడువకుండ
ఖర్చుచేసె జంతువులను.

తిండి కింక దారిలేక
మొండుగ మనుజులు మొనలే
కొండదారి పొందియుండి
కొండొక బాపట్టి చూచి,

గర్జించగ, పులిని చూచి
గడగడలాడెను బాపడు.
గుండెదిటపు చేసి కొనుచు
గలగల మని నవ్వసాగె.

రిచ్చవడిన పులియంతట
“మచ్చునకైనా వగవని
పిచ్చి బాపనయ్యవీవు,
చచ్చెదవని శంక లేద?”

అని పలికిన పులిని చూచి
అతడిట్టుల పలుకజొచ్చె:
“అయ్యయ్యా! పులిరాజా!
అరయలేవు నీ మృత్యువు!

కొండయవల బావిలోన
కొండొక పులియున్నాడు.
పాప మీస నన్ను తినగ
కోపగించునేమొ యతడు.”

“ఆ మొనగాడెవరబ్బా!
అతని జూపు”మని పులియనె.
అచట నున్న బావికడకు
అరిగిరి రయమున ఇరువురు.

బావిలోకి తొంగిచూచి
పాపము తన నీడన యొక
పగవానిగ భ్రమసి మృగము
పట్టుడలతొ నీటనురికె.

ఎంతబలము శౌర్యమున్న
ఏమి ఫలము బాలలార!
సుంత బుద్ధిబలము తోడ
ఎంతమైన చేయగలము. ★

డి. ఎ. సుబ్బద్రాదేవి

అలాపన అలాపన

అమ్మాయమ్మ అందమైన పిల్ల. చాలా నెమ్మదస్తురాలు కూడా. పెళ్లియ్యాడుకు వచ్చింది. అనగా- పదహారేళ్లు నిండాయి. తోటి అమ్మాయిలతో 'చెమ్మా చెక్క' 'ఒప్పలకుప్ప, ఒయ్యారి భాను' లాంటి ఆటల్లో కేరింతలాడుతూ వుంటే, చూడ ముచ్చటగా వుంటుంది అమ్మాయమ్మ.

ఆటలలో ఆరాటంగల వయసు దైనా, ఆమె పనిపాటల్లోనూ శ్రద్ధ గలదే. పనిమంతురాలు కూడా. సామాన్య కుటుంబానికి చెందినదై వుండటంవల్ల ఆ యింటిలో మగ వాళ్లు మాత్రమే పొలం పనుల్లోకి వెళ్లినా, ఇంటిపని అంతా యీమే చక్కబెట్టవలసివచ్చేది.

ఇంటి పాచిని మొదలు పాడీ, పంటార్చులకు కూడా, అమ్మాయమ్మే బాధ్యత వహించేది. అన్నీ న్యాయంగా చేసుకొనేది. ఆమె పనులన్నీ ఒబ్బిడిగాను, శుచి శుభ్రతలతోను నిర్వహించుకొనేది.

ఇంచుమించుగా, యిల్లంతా, తనకు తాను దిద్దుకుపోయే తెలివి తేటలూ, ఆరిందా తనం అలవడినా యనవచ్చు అమ్మాయమ్మకు.

ఆమె తల్లి అంత మునలిది కాక పోయినా, అనారోగ్యవంతురాలు, అశక్తురాలు. అక్కలిద్దరికీ, పెళ్లిళ్లయి పోయి యెవరికాపరాలకు వాళ్ళు వెళ్ళి పోయినారు. తండ్రి, తమ్ములిద్దరూ పొలం పనిలోకి పోతూ వుంటారు. అందుచేతనే యింటి

యావత్తు పూచీ ఆమె వహించ వలసి వచ్చేది.

తీర్చినట్లు నమంగా నరికి, అలికి, యెరగా జేగురుపూసి, వరుసగా సన్నని సున్నం చుక్కలతో ఆమె యింటి గుమ్మాలూ, అరుగులూ, కూడా, కలకల్లాడుతూ వుంటాయి. పూరినేసిన యిల్లమో - వేనవిలో - చల్లగా, రమణీయంగా వుంటుంది ఆమె నివాసం. వాకిట్లో బంతిపూల మొక్కలు వింతశోభలీనుతూంటాయి.

ఒకనాడు నందె గుమ్మాలు పూడ్చుకొంటోంది అమ్మాయమ్మ. నీరెండలో తానొక్కతే వున్నదానాడు. పరధ్యానంగా, నింపాదిగా పని చేసుకొంటోంది.

మెల్లని ఆలోచన తట్టింది చల్లని వేళ ఆమెకు.

"నాకు అమ్మా, నాన్నా, యెందరో చుట్టాలూ కూడా యీ పూల్లోనే వున్నారగదా. నాకు పెళ్లి అయితే, అత్తవారిల్లు కూడా, యిక్కడే కుదిరితే బాగుంటుంది. ఇక్కడ మేమంతా, కలిసే, వుండ వచ్చు సోయిగా...అవును...నాకిక్కడే పెళ్లి అవుతుంది. ఇక్కడే- యీ పూల్లోనే కావరం చేస్తాను నేను. కొన్నాళ్లకి, గర్భిణీ నవుతాను. ఓ మొగపిల్లవాణ్ణి

కంటాను. మరి కొన్నాళ్లకు...ఆ పిల్లవాడి కేదో జబ్బు పట్టకుంటుంది. మందు లెన్ని పోసినా-నిమ్మళించదు ఎక్కువైపోతుంది జబ్బు. నా పిల్లాడికి రోగమెచ్చిపోయి-చచ్చిపోతే- ఒకవేళ-అమ్మ బాబో-నా అక్కలు, పిన్నమ్మలు, పెద్దమ్మలు, అత్తయ్య కావలసినవాళ్లంతా, యెంతమంది వస్తారో? నాతోబాటుగా - ఎంతగా యేడుస్తారో"

ఇలా, ధ్యానంలో పడి, పడి, చేతిలో చీపురుకట్ట గోడకు చేరవిడిచింది. ఆరున్నొక్కరాగ ఆలాపన మొదలుపెట్టింది 'అమ్మో, బాబో' అంటూ.

చిన్న పల్లెలో దగ్గర దగ్గరే వున్న చుట్ట పక్కాలూ, యిరుగూ పొరుగూ, నేస్తాలూ కూడా శ్రుతి కలిపేరు. 'పాపం, అమ్మాయమ్మ కేమి కష్టం వచ్చిందో" అని.

వాళ్ళమ్మ, ముందే, బావు గుమంది, లోపలినించి.

కొంత నేపటికి, తండ్రి, పిన తండ్రూలూ, మేనమామలూ చేరారు. పాటే అందుకున్నారు

★
వచ్చేవారం

బాలల సంఘం
సభ్యులపేర్లు

★

వాదూ.

రోదనాలతో నిండిపోయింది. యిల్లంతా. రణగొణ ధ్వనితో మారు మోగుతోంది.

అసలు సంగతేమిటో, యేమి కారణమో, ఆమె యేడుస్తోందో, అది అడిగి తెలుసుకొందామని ప్రయత్నించిన వాడొక్కడూ లేక పోయాడనిపిస్తోంది.

కొంత గొడవ అయిన తర్వాత ఆఖరుకు ఓ గృహస్థు కడలేశాడు.

‘ఏదేనా, అశుభవార్త అందిందా? ఎవరేనా, చనిపోయారా?’

అని, మెల్లగా.

‘నాకేమీ, తెలియదు; ఆ అడవాళ్లకు తెలుసు; అడగండి’

ఒక మేనమామ జవాబు.

ఈ సమయానికి చక్కావచ్చాడు గ్రామపెద్ద. చప్పటలు కొట్టి కేకలు వేశాడు.

“ఏమిటి గందరగోళం? కొంచెం నేను ఆగండి; ఏమో, తెలుసుకుందాం”

ఎవరూ వినిపించుకోలేదు. గొడవ యెప్పటిలాగే సాగుతోంది.

కడకు, ఓ యెరిగిన ముసలమ్మ కనబడింది. ఆమెను అడిగేడు గ్రామపెద్ద. ‘యీ ఏడుపులూ, పెడబాబ్బలూ యెందుకమ్మా’ అని.

‘నేనెక్కడికి వచ్చేటప్పటికి యీ అమ్మాయి (అమ్మాయమ్మ) యేడుస్తోంది. యెందుకో తరువాత చుట్టవక్కాలూ, నేస్తాలూ చేరి అందుకున్నారు. అంతకన్నా, నాకేమీ, తెలియదు’ అంది ముసలమ్మ గ్రామపెద్దతో.

అమ్మాయమ్మను పలకరించి

‘సంగతేమిటి. నాచెవిని కాస్త, వేయవమ్మా’ అని బుజ్జగించాడు గ్రామపెద్ద.

‘నాకు పెళ్లి అవుతుందనీ, యీ పూల్లనే కాపరంచేస్తాననీ, పిల్లాణ్ని కంటాననీ, వాడికి జబ్బు చేస్తుందనీ, వాడు దిగనాసిల్లి చచ్చిపోతాడనీ, అక్కలూ, మేనత్తలూ, మేనమామలూ, చుట్టవక్కాలూ, నేస్తాలూ చుట్టూమూగి విచారిస్తారనీ, అట్టే - ఆలోచన-అంతకంతకీ పెరిగిపోయింది నాన్నా నాకు. ఇంక,

న్యూఢిల్లీ లేఖ

(6-వ పేజీ తరువాయి)

కమిషన్ దరఖాసులన్నీ తిసి త్రోసి పుచ్చింది. కానలసిన ఆర్థిక లాభాలను దారుణ శ్రమ అలాచెళ్లగా, దీనిమీద వేరే వ్యాఖ్యానమేలే!

బోలేడు డబ్బు వృథ

రైల్వేవోర్కర్లూ (కింది తరగతి ఉద్యోగుల పిల్లలు ఈ మధ్య ముస్సోరీ వెళ్లారు. అక్కడ వారు వారంగోజులు సరిగా గడుపుతారట.

భారతీయ రైల్వేలు తమ ఉద్యోగుల సౌకర్యం ఏర్పాటుచేస్తూ కార్యక్రమాలలో ఈ బాలనిశ్చయంతో ఒక హంకీ. వారంగోజుల సరకాకు ఒక్కొక్క బాలుడిని రప్పించి రూ. 20 మంది రూ. 20 వాకావసూలుచేస్తారు.

కాలుగవతరగతి ఉద్యోగుల పిల్లలు వారంగోజులకి రూ. 5 వాకావసూలు చేస్తూనే ఇరిస్తారు. మూడోతరగతి ఉద్యోగుల పిల్లలు, అంటే నెలకు రూ. 800 పెట్టి సంపాదించే ఉద్యోగుల పిల్లలు వారంగోజులకు రూ. 5 వాకావసూలు చేస్తూ మిగతా డబ్బు రైల్వే వోర్కర్ల ఉద్యోగుల సహాయనిధి నుంచి భరిస్తారు.

ఉద్దేశం మంచిదే. కాని దేశానికి మంచిదా అని సందేహం. ఈ పిల్లలు ముస్సోరీ వెళ్లి ఏమి అనుభవిస్తారు, ఏమి ఆనందిస్తారు? ఒకసారి రెండో ప్రధానిగారు వెనల పెట్టడం చేశారు. “ఖర్చును అదుపుచేసి పొదుపు చేయండి” అని ప్రధానమంత్రి దేశానికి సందేశం ఇస్తున్నారు. మరి ఈ ముస్సోరీ

మరి, తట్టుకోలేకపోయాను. దుఃఖం సముద్రం వెల్లువలా ముంచుకు వచ్చింది. చుట్టుకు పోయానంతే. ఇప్పటిదాకా బాధపడ్డాను.

అంది, వెక్కుతూ, అమ్మాయమ్మ జాలిగా. కడుపు బుబ్బేలాగు నవ్వేకారంతా. గ్రామ పెద్దనతో.

పెద్దవానకురిసి, వెలిసిపట్టయింది.

ఎవరి యిళ్లకు వాళ్లు వెళ్లి పోయారు. అమ్మాయమ్మకి యేదో, దిప్తితీసి, పారేసింది నాళ్ల అమ్మ. ‘ఇంతకీ, లేచినరోజు మంచిదే’ అనుకొంటూ.

★

యాత్ర వివిధ మైన పొదుబా తెలియటం లేదు. దీనికిబదులు వాలుగోతరగతి ఉద్యోగుల పిల్లలకు మధ్యాహ్నం ఫూటా కానీ పూటా ఉచితంగా సప్లయ చేసే వాళ్ళ కంటికి మంచిది; దేశం కంటికి మంచిది. అవసరమైనది చెయ్యటం. పోనీ ఊరుపొటారా-ఉద్యోగం; అవసరమైనవి చేస్తారు. ఇది రైల్వేకాఖనారి బక్షిణం. రైల్వేపనివారికి సౌకర్యాల చేయటం మంచిదే, ఎవరూ కాదనరు. కాని రైల్వేపనివారు సౌకర్యాల అనుభవిస్తున్నందుకు కృతజ్ఞతగా భారత మాతికు కూడా కాస్త సేవ చెయ్యాలిగా! అదిలేదు. సౌకర్యాలన్నీ రైల్వేపనివారిని, అసౌకర్యాలన్నీ ప్రజలని.

★

ఆఫీసరుగారి ఇంట్లో పార్టీ జరుగుతోంది. ఒక అతిథి ఆ ఆఫీసరుగారి భార్యను ప్రశ్నించి “ఇంతకు ముందు ఇక్కడ డ్రైంక్స్ అందిస్తున్న అమ్మాయి ఎక్కడ వుందండీ?” “మీకు డ్రైంకు కావాలా? ఇప్పుడే తెప్పిస్తాను.” “అబ్బే! అవసరం లేదు. నేను మా ఇంటాయనను వెతుకుతున్నాను.”

—బొమ్మబాయి

★ శ్రీ వారి తో ని ని మా కు ★

(30-వ పేజీ తరువాయి)

“మీది మరీ పోద్యమండి. పూలుకొంటు ఎంతసేపు?”

“ఏమనుకున్నారో ఏమో ఆగారు. తెల్లని మల్లెలమీదకు మనసు పోతున్నదిగాని అది దిండ్ర గిట్టలేవు. కనికొంబరాలకు, నాకు ముగ్ధ చాలాదూరం ఉంది. అంబరానికి, నాకు ఉన్నంత.”

రెండు ఎత్తుగులాటలు తీసుకున్నాను. ఖరీదు పావలా చెప్పాడు.

ఎవరయినా తను చేస్తున్న పని కనిపెట్టు న్నారేమోనని భయపడే జేబుదొంగలాగా వారు రోడ్డుమీద అల్లంతిదూరాన నిల్చుని దిక్కులు చూస్తున్నారు. బెదురు కళ్ళతో ఎందుకు వారికంత భయం? పూలుకొనుక్కో కలం తప్పవనవుతుందా?

“ఏమండోయ్! మిమ్మల్నే” కొంచెం పెద్దగా కేక చేశాను. బజారు గోలలో వినిపించాలిగామరి—

మొహం చిటిచిటుకుని—“ఎందు కంత గావు కేక రేపావ్? రోడ్డుమీద—” అంటూ రెండడుగులు ముందుకు వేశారు.

“నేను గావు కేక రేకావా? కొంచెం పెద్దగా గిల్లుకుగాని... లేకపోతే యీ రణ గోణ స్వనిలో మీకు వినిపించేదెలా?”

“సరే! ఇహ చాలించు - రోడ్డుమీద మన పోట్లాటవంటే ఎవరయినా నవ్వుతారు.”

“పోట్లాట ఏమంది ఇందులో. ఒక పావలా తయ్యంది.”

“పావలా? పావలారేదే! అర్థరూపాయి ఉంది” అంటూ జేబులోంచి అర్థరూపాయి తీసి ఇచ్చారు నాకు.

“నాదగ్గి చిల్లరలేదండీ” అన్నాడు పూలమ్మే మనిషి.

“అదేమిటి? అర్థరూపాయి చిల్లర లేకుండా నవ్వు అమ్మేదేమిటా మరి?” అని ప్రశ్నిస్తే—

“ఇప్పుడే ఒకాయన రెండురూపాయల కాగితం తెచ్చి పావలాపూలు కొనుక్కో య్నాడు... అందుకని చిల్లర లేకపోయిందండీ” అన్నాడు

“మరయితే ఏం చేయమంటావ్?”

“నేనేం చేసేది?”

ఎం చేద్దామంటారు?— అన్నట్లు వారి కంక చూశాను.

“మనకు రా వాల్సింది పావలా ఏగా పోనిదూ.”

“ఇది మరి బాగుంది. పావలాపూలకు పావలా దానమా?”

“అలా అనుకునేదానివి ఆ పావలా వి మాదా తీసుకో.”

“ఇంకే మక్కురా? పూలకే అర్థరూపాయి పెట్టే...”

పావలా పోలేపోయింది— అంటూ ఆయన ఒకపక్క చిరాకుపడతాడు. చూస్తూ, చూస్తూ పావలా వదులుకో బుద్ధికౌతలం లేదు; అర్థరూపాయిపెట్టి పూలుకొన మనస్థాపన తయారేదు.

వారికేమో ముళ్ళమీద నిల్చున్నట్లున్నది నేపూలలేరం చేస్తుంటే.

“పోనీ పావలా రేపు తీసుకోవచ్చును రెద్దూ” అన్నాడు వారు— ఇహ అక్కడ నిల్చుకుంటు ఇచ్చంతేక.

“మీరు రేపు గురు పెట్టుకుని పావలా తీసుకురావటం కూడానా? ఒకవేళ మీకు గురున్నా— యీ మనిషి రేపు మీకు కన్పిస్తాడని నమ్మక మేమిటి?” అని వారితో అని “చిల్లర లేదంటుంటవి. నీపూలు నీవు తీసుకో—” అన్నాను పూలమనిషి. అంత కన్నా చేయకలేది నాకు మరెమీ కన్పించ లేదు.

“చిల్లరలేదని పూలు కొనుక్కోక పోవటం ఎందుకులేండి అమ్మగారూ! తీసి కళ్ళిండి. డబ్బులు రేపిదురుగాని లేండి.”

అలాగే నాకు తలలేదు సరికదా వారికయినా స్ఫురించలేదు. నోరువాదనకు దిగేసరికి మనసు నల్లమందుమింగి కూర్చున్నది.

పూలుతీసుకుని రెండడుగులు ముందుకు వేశా—

“పూలవాడికున్న సంస్కారం నీకు లేక పోయే?” అన్నారు వారు.

“అంతే!”

“వాడిదగ్గి పావలాడబ్బులు ఉందటానికీ నవ్వు వాడ్ని నమ్మలేక పోయినావు కాని వాడుమాత్రం ముక్క—మొహం ఎటుగని నిన్ను నమ్మాడు.”

“నమ్మడగనివాడు కాబట్టి మనం వాడ్ని నమ్మలేదు.”

“నిన్ను వాడు “ఎందుకు నమ్మాలి?”

వారి ప్రశ్నకు నేను సమాధానం చెప్పలేక “అయితే వాడిపూలు వాడికిచ్చేద్దాం పదండీ—” అన్నాను.

“ఇప్పుడు పోయి ఇయ్యమని కాదు నేనెచ్చేది. అసలవిషయం చెప్తున్నాను. పూలుపెట్టకో.”

బాగ్తగా, పువ్వునలగకుండా చూసుకుంటూ ఎడమజడలో ఒకటి, కుడిజడలో ఒకటి పెట్టుకున్నాను. ఆయన ఇంకొ గులాబీ అందించాడు సన్నగా నవ్వుతూ.

“ఇది క్కండి?”
“జడనుంచి పడుతుంటే పట్టుకున్నాను”
ఎంత ప్రయత్నించినా పువ్వుకాని పోకుండా పెట్టుకోవటం కుదరటంలేదు. అదో పెద్దపనుస్తైక్య కూర్చుండి. కళ్ళవెంబడి నీళ్ళు గిరిగిరా తిరిగివచ్చాయి.

“మీరు పెట్టరూ. నాకు చేతకావటం లేదు” బరిమిలాడుకున్నాను. అభిమానానికి పోలే లాభం లేదనుకొని.

వారు కలివిధాల పైకి రా నీయకుండా మింగుతున్న నవ్వు దానంతటిదే దిగజారి పోయింది మరుక్షణంలో. మొహం వివర్ణమయింది దిక్కులు చూడసాగాడు.

పెరిరావారి

షీమార్

కుటుంబానికంతా ఉపయోగ పడు దగ్గు నివారిణి

దగ్గులు, జలుబులు

మరియు

బ్రాంకైటిస్

బాధల నివారణకు

దీప్య ఔషధం.

పై జబ్బులకే గాకుండా గొంతు, ఉపరితత్తులు, రొమ్ము జబ్బులకు అమోమమైన నైద్యుల గట్టి నమ్మకపు సలహా ఈ దీప్య ఔషధమే.

విల్ ప్రెస్ షేరిరా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
ఔషధం తయారీదాత
మద్రాసు-7

భారత దేశమంతటా స్వాగతం ఇవ్వాలి

WAZ 199

★ శ్రీ వారితో సినిమాకు ★

బికికరి భయమేమా అనిపించింది. మగ వాడి బలహీనత అంటే ఇదే కాబోలు!

“ఫర్వాలేదులేండి. మన నెరరు చూడ వచ్చానా? ఎవరిగోడవ వారిది!”

“పుణ్యానికిపోతే పాపమెదురయిందిట. క్రిందపడుతున్నదికదా అని పట్టుకున్నందుకు ఇదాశిక్ష!”

వెనక్కిలికి కదలకండా నిల్చున్నాను. ఆయన పువ్వు జడలో సర్దుతున్నారు.

ఈ దృశ్యం ఏ సినిమాలోనూ చూడటం గాని ఏ పుస్తకంలో నయినా చదవటం గాని ఏ పుస్తకంలో నయినా చదవటం గాని తలస్థించలేదో ఏమో... నైకిల్ మీద బొతున్న కాలేజీ విద్యార్థి ఒకడు రెండు కన్నులు ఇటు పారేసి (ఇక్కడో వింత సంఘటన అన్నట్లు, ‘మంచితరుణం మించిపోవు నన్ను భావంతో’) నైకిల్ ముందుకు తొక్కుతూ-దూకాటి పూర్తి చేసుకుని తోకాగడేసి, మందుల కంపునుంచి బయట పడి ‘బ్రాసియర్స్’ సరిగా ఉన్నాయో లేదో, గొనుమీద మందుమరిక లేమీ అవలేదుగదా - అని చూసుకుంటూ తల వంచుకు నడుస్తూన్న నర్సును ఢికివాడు.

మరెవరైనా ఉన్న నర్సు గొనును నైకిల్ ముందుచక్రం మట్టిచేసింది. ఆమె కెక్కడలేని ఆగ్రహమా వచ్చింది—దెబ్బ లేమీ తగిలినట్లు లేవుగాని, గొను మట్టి అయినదే ఆమె బాస! మొగుడు కొట్టి నందుకు కాదుగాని తోడికోడలు నర్సు నందుకున్నట్లు—ఆమె మొహం కోపంతో కందిపోయింది. క్రిందపడ్డ కాలేజీవిద్యార్థి లేచి “ఏయిమ్మసారి!” అంటూంటే మంటానికి తోచని ఆమెపెదవులు కంపించినయ్యే—పెనుగాలి! అల్లల్లాడే తిరిగు టాకులాగ.

ఇదంతా చూస్తున్న నాకు చెడనవుతున్నది. ఆపుకోలేక నవ్వేశాను. ఆ నవ్వు టంలో కదిలాను కాబోలు జడలో చూచారు

అమకస్తూ పడుతూ సర్దుతున్న పువ్వు కాస్తా క్రింద పడిపోయింది.

వెనక్కిలికి చూస్తున్నవాడూ వారి న బొతున్న ఒక ఇల్లాలు భర్తాపాపి నేలుపెట్టి మరి ముమ్మల్ని చూపిస్తున్నది.

సిగ్గుతో చచ్చిపోయాను నేను. ఆయన అరిసిపోయాడు.

దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి క్రిందపడ్డ పువ్వును తీసుకునికొక వంగాను. వారి అగ్రహట అలాఉంచి “క్రిందపడ్డ పువ్వును తల్లా పెటుకుండే తిమ్మె” అని నలుగురూ ఆక్షేపిస్తారేమో నన్ను కంకతో “క్రిందపడ్డ పువ్వు ఎందుకు రెడ్డురా?” అన్నాను. చేతిలో! తీసుకున్న పువ్వును వారు వార విడిచారు.

“వెసిటియూ మిమర్ భాస్కరం!” అని వెనకనుంచి ఎవరిదో స్త్రీ కంఠం వినిపించింది. ఇద్దరూ ఒక్కసారి అటు చూశాము సంస్య! మా వారి క్లాసుమేటు. పెర్మియాద నమ్మకం లేనిసిల్. (మా వారి మాటల్లో చెప్పాలంటే పెర్మి అనసరం లేనిసిల్లే.) తెలిపోన ఎక్స్‌జెలో పని చేస్తున్నది.

“చెయివారి క్రిందపడ్డ పువ్వును అలా వదిలివేయటమా! వాట్ ఎ హోబుల్ థింగ్? దానిసొందర్యం, సౌరభం అలా నేలపాలు కావాలిందేవా? దారివబోయే నలుగురి కాళ్ళక్రిందపడి నరిగి పోవాలిందేగా అది? ఏమండీ! రాధారాణిగారు! చగవుకున్న వారు, సంస్కారులు—ఇదా చేసేది?”

“దుమ్మయిందికదా—తల్లా ఎలా పెట్టుకుంటాం? ఆరోగ్యకరం కాదు.”

“దుమ్మ నేముందండి? దులిసికే పోయే. ఇంతికి మీ కడుంలేదు. ఇవమున్న భాస్కరం బలహీనుడు.”

“అంత సానుభూతిఉంటే మీరు తీసుకోండి.” కొంచెం కఠినంగానే అన్నాను.

ప్రయాణిస్తున్న ఒక విమానంనుండి ఒకవ్యక్తి పారాచూటుతో క్రిందకు దిగబోతూ అందులో పున్న ఒక్క ప్రయాణికుణ్ణి ప్రశ్నించాడు! “మీరు కూడా నాతోపాటు పారాచూటులో దిగుతారా?”

“నేను ఛస్తేదిగను. ఇంతకూ మీరెవరు? “ప్రశ్నించాడు ప్రయాణికుడు.

“నేను ఈ విమానం వైలట్ ను” జవాబిచ్చాడు ఆ వ్యక్తి.

ఆమాటలకు ఆమె మొహం మాడిపోయింది. “నే నసలు పూలు పెట్టుకోను—మీకు తెలియదేము.”

“పూలు పెట్టుకోవటం ఘాదను కాదు కాబోలు—నాకు తెలియదురెండి.”

“తల్లా పెట్టుకున్నంత మాత్రాన పువ్వును పూజిస్తున్నట్లా? నేను మనసుతో ఆరాధిస్తాను.” అంటూ ఆమె ఆ క్రిందపడ్డ పువ్వుం తీసుకుని—

“వస్తాను. వేతే ఎంగేజ్ మెంటుంది” అంటూ వెళ్ళిపోయింది.

ఒక జడలో పువ్వు పెట్టుకుని, రెండో జడలో పెట్టుకోవలసిన బాగుండదని ఉన్నదికదా తీసి పారేశాను. వారేమో మాట్లాడలేదు.

నాలుగడుగులు ముందుకేసి వెనక్కిలికి చూస్తున్నవాడూ సంస్య గులాబీ పువ్వును ఉండెమట్టి నెడే కాలవలో పారేసింది. చెప్పే క్రింగగితులు... అన్న పద్ధతిలో ఉంది.

సినిమాహీనుకు చెబుకునేసరికి ఆరున్నరయింది. హాలో రైటార్చిసి ఉన్నయ్యే. బ్రయిలర్లు వేస్తున్నట్లున్నాయి. వారు టిక్కెట్లు కొనటానికి బుకింగ్ ఆఫీసు దగ్గ అప పోయాడు.

“ఏయ్! ఆపు... ఇక్కడే ఆపు!” అని పెద్దగా కేళలు వినిపించినయ్యే. ఏమిటా అని చూసే రెండు నైకిల్ రిక్టర్లునుంచి విలవిల్వలుగురు పిల్లలు—ఇద్దరు మొగపిల్లలు, ఇద్దరు ఆడపిల్లలు—తల్లిరపడుతూ నలభై ఏళ్ళ ఇల్లాలాకామె, తాపిగా కొట్టూ, చెల్లా సర్దుకుంటూ బట్టలాయన—ఒక్కసారి దిగారు.

—[మిగతా ప్రవారం]

స్వీటుంబ నియంత్రణం

గర్భనిరోధానికి

పైలు సేవింపదగిన టైప్ డముస్క్ టేబ్లెట్స్ (రిజిస్టర్డ్) గర్భమురాకుండేందుకు తొలికనానాటిలోనేనుకొనిమంగేమందు 12 రోజులు మందు వాడిన యెడల గర్భధారణ కాకుండా చేయును..

ఫ్యాక్టికొడు, డాక్టర్లు 24 మాత్రలు వెల 12/- ని పే త్రువోట పొందుకును

ఇండియాలోను, విదేశాలలోను ఈమందు వాడినవారు అయిది తండ్రిగా అనేక యోగ్యతాపత్రము లను పంపియ్యెదరు...

SPECK TABLETS
THE CONTRACEPTIVE IN ITS EASIEST AND MOST EFFECTIVE FORM

SEENU & CO.,
28 K TANDAVARAYA GRAMANI ST.-MADRAS-21
(ADVT. PERMITTED UNDER G.O. MS. 10415/1 HEALTH)

ఆంధ్ర ప్రజలను ముగ్ధులను చేయుచున్న ఉత్తమ హాసానికి చిత్రం

విశాఖాంధ్ర యందంతట విజయ
వంతముగా ప్రదర్శింపబడుచున్నది

శ్రీరాజగోపాల్ శర్మ ఫీలిం కంపెనీ బాంబే
రక్తపక్షి
(నారద సంపాదం)

కర్కటకు-పి.యస్.రావు

4216HNA

సినిమా

ఉన్న సమస్యలు చాలా కొత్తది మర్చి ఒకటి చేశారు. ఉత్పన్నమై, ఫిలింపరిశ్రమపై చెప్పి అది అలాంటిది దక్షిణ భారత ఫిలిం పరిశ్రమ అన్యాయం క్రి టి. ఆర్. సుందరం గత వారం ముంబై వార్షిక సభలో హావూరిక

అది అలాంటిది దక్షిణ భారత ఫిలిం పరిశ్రమ అన్యాయం క్రి టి. ఆర్. సుందరం గత వారం ముంబై వార్షిక సభలో హావూరిక

అందా అదీ ఏ అంజరీ దేవి

— ఛాట్ : పోమయ్య బాబు.

వించింది. ఇప్పుడు, విదేశీ ద్రవ్యం ఇబ్బందిని బట్టి, ప్రభుత్వం పై 'క్వాంటర్' లో దిగుమతు లన్నిటినీ చాదావు పూర్తిగా నిలిపివేస్తుందని గట్టిగా తెలియజేసింది. అనుమతిం చేకొద్దీ ముఖ్యమంత్రి వస్తువులలోనూ, ఈ పరిశ్రమ మనుగడకు అతి ముఖ్యమైన ఫిలిం ఉంటుం దని అంతా ఆశించారు. అహలకొన్నే, ఉన్న 40% కొరతకూడా రద్దు అయిపోతుం దన్నారూ. అక్టోబర్ దగ్గరపడుతున్న కొద్దీ అటువంటి సదుపాయాలు ఉండవని మెల్లగా తెలియజేస్తోంది.

అంగుళ్య, వరమాన అర్ధసంవత్సరంకే అనుమతించింది దిగుమతి కోటాలనే, తొమ్మిది నెలలకూ సర్దుకు చాదుకోవాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడిందని క్రి సుందరం అన్నారు.

ఈ దశలో ఫిలింపరిశ్రమ పుట్టి పెరిగిన ఈ పారిశ్రేళ్ళలాను, యదాలూ, కనవు కాటకాలూ ఎన్నో వచ్చాయిగాని, పరి శ్రమ ఇటువంటు గడుకోజాలను ఎరగదని సుందరం అన్నారు.

ఒకపక్క పన్నులు, మరోపక్క స్టూర్లు దొరక్కపోవడం, విద్యుచ్ఛక్తి పొదుపు, ముడిఫిలిం కొరత, థియేటర్లు చాలకపోవడం వగైరాలెన్నో ఉన్నాయని ఆయన అన్నారు. ఫిలిం కట్ వల్ల విడుదలకొనలసిన ఫిల్మ్ లెన్నో వాయిదాపడుతున్నాయని, ఖర్చునో కూడిన విదేశీ కార్యక్రమాలు ఎన్నో తాగు మారబోతున్నాయని వెల్లడించారు.

ప్రభుత్వంలో పెద్దలు, ఈ సమస్యను అర్థంచేసుకుని పానుభూతి వెలిబుచ్చినా, ఫిలిం కనబడటంలేదనీ, వారికి గట్టిగా వచ్చుచెప్పి, ఫిలిం ఫ్యాక్రీ ఉత్పత్తి ఆరంభం అయే వరకూ దిగుమతి రెడద లేకుండా చేసుకోవాలంటే, ఫిలింపరిశ్రమకు చెందిన యావత్తుండీ సంఘటితంగా కృషిచేయాలనీ క్రి సుందరం నిజ్జీ చేశారు.

విలిం చేబర్ కార్యవర్గం

దక్షిణ భారత ఫిలిం వాణిజ్యపరిశోధనా కార్యవర్గ వారికసభ గత వారం జరిగింది. కొలి సంవత్సరానికి క్రి టి. ఆర్. సుందరం తిరిగి అధ్యక్షులుగా ఎన్నిక అయ్యారు. కార్యనిర్వాహక పదవులకు కూడా క్రిందిటి ఏడు పనిచేసినవారే ఉపాధ్యక్షులుగా

(56 వ పేజీ చూడండి)

'కాగజ్ కే ఫూల్'

ప్రముఖ దర్శక నిర్మాత నటుడు, గురుదత్తుల తిలక్ చిత్రం "కాగజ్ కే ఫూల్" నిర్మాణం సంపూర్ణంగా గత వారం ముద్రాపాటు చేశారు. నిర్మాణం, ఆసియా మొత్తానికి పెద్దదీ గొప్పదీ అయిన వాహినీ స్టూడియోలో జరగ వోతున్నట్లు మీకు తెలుసు. గురుదత్తు ఈ చిత్రాన్ని సినిమా స్క్రీన్ లో (85 ఎం. ఎం. లోకూడా) తీసుకుంటున్నారట. భారతీయులు స్వతంత్రంగా తీసుకున్న తొలి సినిమా స్క్రీన్ చిత్రం ఇదే. రెండేళ్ల క్రితం ఫిలిం స్టూడియో వారు 'శ్రీ హెడ్ డెకోరే' అను 'బాంబే ఫిలిం 777' అను చిత్రాన్ని టెక్నికల్

సినిమా స్క్రీన్ చిత్రంగా తీశారు. అందులో అమెరికన్ టెక్నిషియన్లు, ఒక రిటర్న్ రిటర్న్ నటులు ఉన్నారు. ఇప్పుడు గురుదత్తు తీసేది తెలుపు, నలుపులోనే.

ఈ చిత్రానికి టైటిల్ దొర్ల వ్యక్తాబసు రిటర్న్ క్రితం సినిమాలో తీశారు. ఇప్పుడు ఇన్ డొర్ల వ్యక్తాబసు తియ్యడానికై సినిమా స్క్రీన్ లో నిర్మాణానికి కావలసిన వసతి, కైకాల్యం, అభివృద్ధి వసతిరాలు సమర్థిగా ఉన్న వాహినీ స్టూడియోకు వచ్చారు. కొన్ని సన్నివేశాలను ముఖ్య తామస్ బొంబాయిలోని పెంట్రో స్టూడియోలోను (మూడు ఫ్లోర్లు

గురుదత్తు ఫిలిం వారు ముద్రాపాటు వాహినీ స్టూడియోలో తీసుకున్న సినిమా స్క్రీన్ ఫిలిం చిత్రం 'కాగజ్ కే ఫూల్'లో గురుదత్తు, వహీదా.

'కాగజ్ కే ఫూల్' హిందీ చిత్రంలో

వహీదా రెహమాన్.

ఉన్నాయి), మహబూబ్ స్టూడియోలోను (రెండు) తీశారు.

గతవారం విజయాస్టూడియో ఆవరణలో అనంతా. పిక్చర్స్ అనే 'కథలోకం పెన్'కి ఆవరణ ఏర్పరచి అందులో 25 అడుగుల ఎత్తు విగ్రహం నెలకొల్పారు. కథలో డైరెక్టరు చెప్పరాని వ్యక్తతో సరే మరలమవుతూ ఉంటాడు. గేటు ఇవరల వహీదా రెహమాన్ కూడా సన్యాసిని వసజాలా ధరించి దిగులుగా నిలబడి ఉంటుంది. వారిద్దరి మధ్య అంతా చింతనా సంజోగాన్ని తెలియజెప్పడానికి గురుదత్తు అపురూపమైన (మన జేబ్ లో) చిత్రామణి నంటి సినిమా స్క్రీన్ లెన్స్ ను సంపాదించి, మామూలు వెండితెర కైకాల్యాన్ని పెంచుతున్నాడు. ఈ తెర మీద అవిచ్ఛిన్నంగా వోయే కథకూడా తెర కేలుపులకే. ఫిలిం డైరెక్టరు, ఒక మాడ తగ్గ చిన్నదానిలోని అజ్ఞాత ప్రజ్ఞను పెట్టి ఆమెను ప్రోత్సహించి, కైకాల్యాన్ని వెండితెర కేలుపులకే జేస్తాడు. ఆవరణ, అతనియొద్దో అతనికి, వల్లికి మధ్య అపారమైన కలహం, కలహం కలగజేయాలి...

ఇందులో, కైకాల్యాన్ని తరగా వహీదా రెహమాన్ ఆమె సక్రమంగా తెచ్చిన దర్శకుడుగా గురుదత్తు, ఇది సత్వక బాధపడడంతోగా కలిగిన పటిష్టతను,

నచ్చిన జేబులను సంగీత దర్శకత్వం వహిస్తున్నారు.

[—ఫోటోలు : అంబూరావు

Abstract

మంచి తెలుగు చిత్రం మూడున్న
వర్షాల్ల ప్రి ఎలా ఉంటుందో క్లిష్టమైన
చేసుకోవాలంటే చిత్రమయినా అనుభవం
నీతిమూలక చర్యకన్న. కథ వారధివలన
కాబట్టి తెలుగునాటానక్కరలేదు. రచయిత
రావుగారి చరిత్రకావ్యాలు గారు, దర్శకుడు
కీ. ఎస్. రావు, నటుడు నాగేశ్వరరావు,
నర్తకినివలన నేర్చి నర్తకిని, ఛైర్మనియ
కున్న మంచి ముక్క కానా మననం
నాటకం చెప్పిన వేస్తారు. అనీ ఏమిటని
అడిగితే చెప్పడం కష్టం. కష్టమే లేవు
మమ్మ అమలు జంపడానికి సరదామే
కంకణం కలకాండ. అది వారసుడి ఈ నీతి
ధివాని కారణమైన అనంకారం లేదు
అన్నది. నాకు అనంకారం నాటిగా

**కల్లూరుపాళెవారి 'రాజనందిని'లో
రాజనాల**

లేదన్నట్లు అప్పు అహంకారం కూడా ఎవరికి
లేదు. వారుదుడు ఛది గమనించక తప్పదు.
కా'లేవాడు. సరదాగా ఉంచుకుంటే నీలి
వాక్యం: (రావూరివాడు నీకులు నోరురగ,
చవులుబులుచూచా పెట్టాడు. శివా!అప్పుడే
లాంటిది)అప్పుడేయిదివాహుదానవలేను
అహంకారి(దివాహుదాహుదారి) వాస్తవిక:
సంసారం, సాగరం, నుదీ! అదివ వారికి
ఓవారు. (అహంకారం కల్పితమగున్నాడు.
మనమెంతో! ఇలాంటిదికాక నీకుల! నీకు
చేసుకొని (ఈలాంటి) రహస్యములుగారు
ప్రస్తుతి చేపంలో వాడే చేసుకొంటుంటు
చేయకుంటు! లేనా! ముక్తికరమును కనురా!
ఈ నీకులూ వారికి నీకులూ హుదీ గురించి
అప్పుడేయిది వారు! లేదా చేసుకున్నాడు,
నీకులగుంటు చూసే, అహంకారం మనం
ఈ సంసారపు నుదీగుంటులో వాడే కొలు
కుంటున్నామే, అని దిగులువదిస్తూ లేదని
"అహంకారి" "అహంకారి" వాక్యం
నూచా వైద్యులగుంటు. ఎంతోనూ సంసారుల
నీకులను అహంకారి వారులుకాకం ఇది
నూచామని అదిలేదని, అహంకారం
సంసారపు కా'సారపు ఈర ఎక వేలకు వది
లేదన్నట్లు లే అదిగాదీ మనకు వరదకం
కా'లేదన్నమాట, నీకులూ వాడు ఈసంగతి
వనీకట్టి తిరగ్గా లే వాడు. "అహంకారం
సంసారం ఈది వా'కుం చు నన్ను" అని, ఈ
ముక్తిని మనకువదిలించి సాగరంకి వారికి
"నీకు" నీకుల కృత్యకరమూడే వ్యయంగా
చెప్పాడు. ఎట్లానీ, ఈ కృత్యం క'థల
కారణ కొనుకు వారును! అహంకారం
లేదన్నమాట వా' కలిగినానీ! అహంకారి
పుకొలు అహంకారివైద్యులు. "...వది
చేదానూ కా'కులగుంటు..." అంటూ,
లేదనిమిదివారులేదన్న, కలిగినానీ
నిగ్మకా'తం, కా'తంకలిగిన ఉత్త
నిగ్మకలిగిన ఉత్త కా'కలిగిన
కలిగిన, క'త్యకరమూడే అహంకారి
లేదనివా' ఉందిన్న సత్యంని దిగి
వానికి ఉగ్గి లేక, వారును, "నీకుల
సంసారం" రహస్యములేదా'తం వది
చూచామిదిని గూ'కం వచ్చి వాడు. మర
మిథ్యానం. ఇక వారులేదని కృత్యకర
మూడు, సత్యము మూడులేదా'తం వారు
మూడు అహంకారి కృత్యకర, వారికి
మరి లేదని అహంకారి వారికి
(అహంకారి నీకులూ వా'కలిగిన
నం. వా), వదిలించి అహంకారి

తేదీ సామాన్య మానవబుద్ధి అనుకూలము. క్రమంగా అరిలో కామరస్య శ్రీ కలహముంది. దానివంటి మిగతా దుష్టకాట ప్రవేశనాయి. తివరమును అనుకూలంగా ఉన్న అన్నిటివూ (కొద్ది) కలుగుతుంది. పొగలూ నీ పళ్లలూ, ముమ్మడికడ అడ్డంకులు. రస్యం లో 'మాయ' ముష్టి శ్రీ శ్రీ లూ కామలో అరిని వానం అనుగారి అనుకూలముంది. ఈ దృష్టులు వానంవంటి అతి అరినిపోతుందిని కృమిడి. తేదీనివృత్తిని నీనిమాటికీ గా ఉంటుంది గదా అని, నారముడి వృత్తిని తిని తినుమీగా వృత్తిని తెలిక గా వారింది వేరుమీ. వృత్తిని విారిడివరకు ముడిపోతే ఇందులో ముడి వచ్చు. సైకల్ రైతును బ్రీట్, రైతు అడిగి లాకల్ గా గుండంగా ముడుము ఉంటుందిను. ఈ చిత్రాని ధర్మమితి దీని కామరస్యము.

మిలారిని గుడికి దగ్గరకు తాము తీసివెళ్ళి
 దేవుడికి దగ్గరకు తామును బ్రతుకపై వాటి
 బ్రతుకు కొడుకు, బేజ్జీ, తిరిగిరా
 సంచారి అయిన వారందరూ, ఎంతటి భయము
 అయినా, అలాంటి వారందరూ బ్రతుకునా
 బేజ్జీ దేవునియే. సేవకునాదికి వీరిని
 మామమని గోమే తిరిగివెళ్ళి అడుగుతా
 అతిశయ సహాయంతో అన్న అన్నానా
 ముగ్గురిచే, అనామమంటే తన భావన
 దివ్య స్థితిలోనాడు చివరకు కృపితే,
 అతిన్న చివరకు మంచి లేదనిపిస్తాడు
 అలాగా వారందరూ వీరి ముగ్గురి, మామ
 అనే కోయిలగా తిరిగివెళ్ళి తిరిగివెళ్ళాడు
 వారందరూ తన మామ ముగ్గురి
 తన మామ సామాన్యమే కనుక వీరి
 రెండూ అనుభవించు, తిరిగి, కంటా,
 రిలుకుంటూ వీరిముగ్గురియూ, వీరినూ
 వీరియూమంటూ-వీరియూమంటూ లేదా లేదా
 తన మామ, వారందరూ సహాకరిస్తూ తిరి
 గుంటూ-వీరియూ మామ, అన్నానానానాగా,
 అన్నానా మామలేదా వీరియూ అతిశయ
 తిరిగి రెండూ గమనించునీ సహాకరి వార
 నును ముగ్గురి ఇటు గమనించానీ అతిశయ
 కంటానా వీరియూ అన్నానానానానా
 దీనియే, అన్నానా అతిశయ, అంగీకరించునీ,
 వందలవందల, తన మామమంటే మామమంటే
 తిరిగి మామమంటే మామమంటే ఎంతటి
 అతిశయ అతిశయకంటే ముగ్గురి చివరకు
 ఎంతటికన్నాను అన్నానానానానానా
 మామమంటే అన్నానానానానానానా
 తిరిగి వీరియూ కొన్ని మామ మామ
 ముగ్గురి కంటా కంటా కంటా అతి
 గొంతులెరి రెండూనానా (కంటానానానా
 * (వీరియూ, వీరియూ కంటానానానా
 కంటానానానానానా, వీరియూనానానానా
 తిరిగి వీరియూనానానానానానానానా
 తిరిగి వీరియూనానానానానానానానా
 తిరిగి వీరియూనానానానానానానానా

రానురాను ఓ మోక్షగానూ మోక్షురీ
నూనే ఉంటాడు. ఆ పాట వివగా వివగా,
వారదుడుఅలా వరసన విలర్చి కనేబదులు,
ఆ ము కేమరం ఏదో-దాన్ని కూడా ఓసారి
క నేనీ బావుణ్ణి మనకు అనిపించినా, వార
దుడు వినిపించుకొడు. భారీరుచెయ్యడు.
ఆతన్ని అన్ని కమలు పెట్టి, చివరకి నిప్పు
లాటిఅప్పులో ఆతన్నీ చాచాపుగాను, అప్పు
లా/కి నిప్పులో భార్యా విడ్డర్చి
పురిగాను దగంచేసివా, పెద్ద నూడియో
చెయిని వాగేర్వరరావు నడిమీద పడేసే
వంకూ క్రీమరి వారదుడి సంస్కరించతక
వాతాడు. హరిక మేన త్రిధవల కాక, దైహి
కంగా నిప్పువాయ సీతికింద పడెప్పుడే వార
దుడు పక్కాతప్పుడే" నివేతప్ప" అంటాడు.
అప్పుడు మీరు అనుకున్న టే, జగన్నాటక
నూత్రధారి, వారదుడిని తిరిగి చెరువులో
ముంచి తీసి, మల్లీ ఆ 'జ్ఞాన జ్యోతిని'
ఆతనికి ఇచ్చేసి, మాయని మాయచేసి మహా
తిగా మార్చి ఒప్పుచెబుతాడు. కమలు అనభ
వించిన వారదుడి హృదయం సానచెట్టిన
రత్నంలా ప్రకాశిస్తుంది. అతనిలో అహం
కారం అభావం అయిపోతుంది. సానచెట్టిన
రత్నంలా వాగేర్వరరావు ప్రదర్శించిన
నటన ఫలితంగా వారదుడి ఈ పరివర్తనగాథ
ప్రేక్షకులకు హృదయగతం అవుతుంది. తిర
స్కార భావంతో, హేళనగా, కౌత్యంతో
వారదుని చూసిన ప్రేక్షకులలో క్రమంగా
నవ్వులన్నీ సర్దుకున్న వేళకు రసరాజము, రస
వాహనుల సాగరముఅయిన కరుణ కలుగు
తుంది... ఇది సాధించిన నటుడు, రచయిత,
ఇందుకు ఆపమారాలకు, ఆ పశ్రుకులకు
అస్కారంలేని మార్గం ఏర్పరచి, తగిన
దోహదాలుచేసి, సమగ్రమైన రూపకల్పన
చేసిన దర్శకుడూ కూడా అభినందనీయులు.
వారదుడి పాత్ర రూపకల్పన చాచాపు
నిర్వహం అనతిగింతల చక్కగా అమరింది.
అతడు పతనమైన ఘట్టాన్ని, పక్కాతప్పుడే
సంస్కృతుడైన ఘట్టాన్ని, మిగతా భాగాల
లాగే స్వచ్ఛమైన కొత్తిమారంలో దర్శించి,
ప్రత్యేక క్రొత్తమొకటి చిత్రించి ఉంటే,
సృజనాత్మకమైన ప్రజ్ఞ చూపి ఉంటే, ఈ
చిత్రిం సంపూర్ణమైన త్రిప్తిని కలిగించేది...

ఇవి మించాయీ నీ మిగతా కథ చూయిగా,
నూటిగా, సరదాగా సాగిపోయింది. హాస్య
రస ప్రధాన సన్నివేశాలు కల్పించడంలో,
ఉన్నవాటికి అధునాతన విధానాలలో మెరు
గులు దిద్దడంలో దర్శకుడు ఎన్. రావు
తీర్చిన వేళం, మాటలలో — మాటమాటకూ
యతి కితసనా సాటు కరిపించి, వాటిని మాటి
మాటికీ ప్రేక్షకులమీద పురిపించినా —
కున్నిత మైనహాస్యం, కారం, సారం
సంస్కారంల చమత్కారం నింపి, రస
భంగం కలుగకుండా వ్రాసిన రావూరివారి
ఉపజ్ఞ, కలసి ఈ చిత్రాన్ని అద్భుతరంగా

(రీ-వ పేజీ చూడండి)

★ చి|| రాజా, సా|| జిక్కి ★

జూన్ 26 వ తేదీ ఉదయం ప్రసిద్ధ చలన
చిత్ర గాయకు లిద్దరు వివాహం
చేసుకున్నారు. వధువు మధురగాయని
సా|| కృష్ణ వేణి (జిక్కి). వరుడు గాయకుడు
సంగీత దర్శకుడు శ్రీ ఎ. ఎం. రాజా వివా
హం వాదస్వర మేళతాళాతో నిండుగా,
చాందినిలకటి అలంకరించిన పెద్ద పందిట్లో
కిటకిటలాడిపోయిన చుట్టపక్కలతో సంద
డిగా జరిగింది. సంగీత దర్శకులు, గాయకులు
ఘంటసాల వెంకటేశ్వరరావు, పెండ్యాల
వాగేర్వరరావు, మహదేవన్, మాధవపెద్ది
సత్యం, పి. వి. క్రిమివాన్, కుకిల, రాణి,
జానకిరాణి, రచయిత ఆరుద్ర, దర్శకునిర్యా
తలు పి. పుల్లయ్య, ఎస్. ఎం. శ్రీరాములు
వాయుడు, డి. వి. వారాయణ, టి. వి.
కాస్త్రి, నటులు శివాజీగణేష్, ఎం. జి.
రామచంద్రన్, తంగవేలు, వీరప్ప మొదలగు
వారు కలుపుకుచచ్చి కథావరులను ఆశీర్వ
దించి, కొనుకలు చదివించారు. సాయం
కాలం ఇ. వి. సోజ్ సృష్టిప్రదర్శనం
జరిగింది.

రాత్రి 8-80 కు సుప్రసద్ద శైలి కుడు

శ్రీ ఈ మని కంకరకాస్త్రిగారి ఆమని
గానమధ వెలిగిరియడంతో (అప్పటికి సందడి
తగినా) పెళ్లిపందిరశోభ ఇనుమడించింది.
విజావాణిలో రీవికి, లాలిత్యానికి కంకర
కాస్త్రిగారి పాణి పెట్టింది పేరు.
కాస్త్రిగారు మూడు కృతులు,
రెండు లలితగీతాలు వినిపించారు. "సామజ
వరగమనుడి"ని గురించి, ప్రసన్నుణ్ణి చేసు
కొన్న కీర్తనను ఆయన విణ పాడినపుడు
(నేను నిమిత్తమాత్రుడిని అన్నటు నిర్వికార
వదనుడేమార్పుంటారాయన) చిరునామాదా
యడు శ్రీపతి విన్నాడో విని ఏమన్నాడో
తెలియదుగాని, శ్రోతలు మధుర
స్వర వకులై, స్వరసర్దుగులతో కలసి,
సాగి పరవశులైపోయారు; గేయంలో
భావంతే ఆయన వాఖ్య చేసి, విపులీక
రించి అందులో చిత్రాన్ని వరస్వరసరాలతో
అలంకరించగా దర్శించి ముగ్ధులయ్యారు.

సీతాపతి కి త్యాగరాజస్వామి నివే
దించుకొన్న హృదయఘోషను మనకు విని
పించిన కాస్త్రిగారి వీణ, కొన్ని తూటాల
పాటు విశ్వ-ఘోషవతిగా భాసిం
చింది. కొద్ది నిమిషాలకేమే, ఈశ్వరార్ప

వకస్ పుస్తకాలు కొనుక్కుంటు సాగసుగా సున్ని
తంగా తిండులపైనుండి లలిత స్వరాలను
పుణికి వెదజల్లి వంత వనకోభను చిత్రించిన
ప్రేమ, కుణాలమీద, బాధను నివేదిం చ
డానికి కలలోని ఘోషను ఉపశ్రుతిగా
శృంగించాయి.

స్వరకల్పవలొ కాస్త్రైగారి మధుమధుర
విన్యాసాలు పండిత పామరజన రంజకాలు.
ఒక నొక సందర్భంలో అవి, త్యాగరాజు,
స్వామిత్ ఆడిన సరాగాలకూ, వాల్మీకికి
పరస్పరం ఉన్న అనురాగాలకూ రూప
కల్పనలు అనిపించాయి...

హా లీ వ డ్

1957 లో చరిత్రక మొ త్తం 108

చిత్రాలను పెక్కికలర్ వగైరా
రంగులలో తీసింది. విశేషించేంద్రుడూ ఒక్క
విదాదిలో ఇన్ని రంగు చిత్రాలు నిర్మించ
లేడు. చరిత్రక లో కూడా ఇది కొత్త
రికార్డు. 1956లో తీసిన బాటికన్న ఇది 10%
ఎక్కువని చరిత్రక (ప్రాడక్షన్ కోడ్ నేరం
చిని అంకెలు రంకెలు వేస్తున్నాయి. ఎంత
వేసినా, తెలుపు నలుపు చిత్రాలనే ఎక్కు
గారించేవారు ఇంకా చాలా మంది
ఉన్నట్టు కూడా అవి అంగీకరించాయి.
పర్యతాలూ, అరణ్యాలూ వగైరాలు గల
విశాల ప్రకృతి దృశ్యాలు, బ్రహ్మాండమైన
సెటిలూ ఉండేకథా చిత్రాలలోనూ, కంటి
కించిన వస్తువులను ఇంపుగా చూపడం, అన,
సరమైన సంగీత, వృత్త్య ప్రభావ చిత్రాల
లోనూ తప్పనిసరిగా రంగు ఉపయోగిస్తూ
న్నారు. కథా వస్తువుకూ, తత్వానికి,
న్యాయం చెప్పుడానికి రంగులు తగవనిపిం
చినా,—లేదా రంగు చాంగులవల్ల రస
భంగం అవుతుందనిపించినా, తెలుపు నలు
పులో తీస్తున్నారు.

‘సినిమికిల్’ అనే కొత్త ఉపాయంతో
తీసిన ‘విండి జామర్’ చిత్రం న్యూ యా
ర్క్ లో విడుదల అయింది. బ్రహ్మాండమైన
దృశ్యాలను బ్రహ్మాండంగా చూపగలగడం
దీని లక్ష్యం. ఈ లక్ష్య పాధనలో ఇంతటి
అద్భుతమైన స్థాయిని ఇంత వరకు
అందుకోలేదని న్యూ యార్క్ లో
విమర్శకులంతా మెచ్చుకున్నారు. ‘విండి
జామర్,’ ప్రకృతి సందర్భ చిత్రాల కొవ
లోనిది. ఇందులో ఒక నాటివలయన్ శిక్షణ
నాకమీద సిని మికిల్ కామెరా 17 వేల
మైక్రో సముద్రయానం చేస్తుంది. అది
చూసినవన్నీ మనము చూస్తాం. చూపించ
డానికి, సినీరమాలోలాగే దీనికి 80 మిల్లి
మీటర్ల ఫీలిం సెటివులు చూడిటిని ఉపయో
గిస్తారు. ఇందులో విశేషం: ఈ చూడు
చిత్రాలూ, యజమాని అభిప్రాయాలకు
తాళింపనే భకుడి భావాలలా ఒకటితో
మరొకటి చక్కగా కలసిపోవడానికై
ఆయా ప్రాజెక్టర్ ‘లెన్స్’లను విద్యుదుప
కరణాలద్వారా, అదుపుచేసి సర్దింప దిద్దిం
జరుగుతుంది.

తెర్నార్ హె నాటకం ‘ది డెవిల్స్
డిస్టెంట్’ ఆధారంగా హెక్ - హెల్ -
లంకాసర్ కంపెనీ ఒక చిత్రం తీయ
బోతోంది. ప్రసిద్ధ బ్రిటిష్ నటుడు, దర్శ
కుడు సర్ లారెన్స్ ఒలీవియర్, కంపెనీ
భాగస్వామి, నటుడు బర్ట్ లంకాస్టర్
ఇందులో పాల్గొంటున్నారు. ముఖ్యపాత్ర
ను కర్క్ (లస్ట్ ఫర్ లెక్) డగ్లస్ ధరిస్తాడు.

బమ్మెర పోతనామాత్యుడు

రచించిన
భాగవతంలో ప్రహ్లాద భుక్త్యాన్ని
చదివిన పాదములు దిన్న త్రోతలు
ఎంతో తీవ్రమం చెందారు.

చెంచులక్ష్మి చిత్రాన్ని

చూస్తున్నంత సేపూ, ప్రేక్షకులు
ఆనందాన్ని, ఆహ్లాదాన్ని
పొందినారనేటంలో,
పజ్జా ఆశ్చర్యం లేదు.

బి.ఎ.యస్ బాం

చెంచులక్ష్మి

అల్లసాని-అశ్వమేధు. బి.ఎ.సుబ్బారావు.

సహాయక ప్రయత్నం.

మహాదేవ్ యస్.రాజేంద్రరావు.

పెరల్ బిల్

(12-వ పేజీ తరువాయి)

పెట్టింది.

మర్నాడు ప్రాద్దులే పెరల్ బిల్ కాఫీ తాగే సమయంలో వంటమనిషి వరుగుతు చ్చి 'లూ'కు ఫుటీన పిల్లవాడు చావు బ్రతుకుల్లో వున్నాడన్నది పెరల్ బిల్ ఖంగారుడుతు. 'లూ' గుడిసెకు వరు గిరింది. తీరాడూనే పిల్లవాడి చాటుతా కాలిపోయిన మద్దలతో వుండయిపోయి వుంది. ఏమిటని విచారి నే ఫురిటిసానూగితో పెరల్ బిల్ పంపిన 'బిడిన్సు' 'మంచిమండే గదా ఎంత ఎక్కువేనే అంత త్వరగా వుండు మనిపోతుంది' అనుకుని పెరల్ బిల్ వంటపని సీసానుండూ చిడ్డ బొడ్డుమీద కుమ్మ రించిదిట 'లూ'.

చాంత విడ్డ బొడ్డుతా బొబ్బలెక్కి పోయింది. చేతుల్లో నిలవకుండా అవసరమే విడ్డను వెంటనే హాస్పిటలుకు తీసికెళ్ళి రే బ్రతుకుతాడన్నది పెరల్ బిల్. "సనమిరా తెల్లవాళ్ళుమందులు నావిడకు వెయ్యనివ్వను. నీవే నావిడ్డను బ్రతికిం పని మొండిపట్టు పటింది 'లూ'. చేపడితేక పెరల్ బిల్ 'లూ' విడ్డను తన యింటికి తీసికెళ్ళి మందులు వేసి బ్రతికించింది.

స్నానాల ముచ్చట

ఆ తర్వాత కొద్దిరోజులకే పారిపోయిన 'లూ' ధర్మ భార్యను వదులుకుంటూ వచ్చాడు పెరల్ బిల్ యింటికి. ఎన్నో చీవాట్లువేసి, బుద్ధిగా మనులుకోమని, ఆ పూర్వోకే పని యిప్పించి 'లూ' కుటుం బాన్ని పంపించేసింది పెరల్ బిల్ - మర్నా కం క త్వర రం తి ర క్క మం చే 'లూ' ధర్మ పారి పో వ డు మే గాక 'లూ' విడ్డ చావు బ్రతుకుల్లో వున్నా డని ఎవరో వచ్చి చెప్పారు. పెరల్ బిల్ వెంటనే 'లూ' వుండేచోటుకు విడ్డను చూట్టానికి వెళ్ళింది.

ఈ సారి విడ్డ విపరతా పెట్టిపోయి వుండయింది. ఏమిటని విచారి నే 'లూ' చెప్పడం మొదలెట్టింది.

"నూ దేకంలా విడ్డకి స్నానం చేయించే అలవాటు లేదు. వేడి వేడి ఇసుమీద విడ్డను వదుకోవెడతా-ఆ వేడి విడ్డ ఒళ్ళింతా చెడుటవడుతుంది. గుడ్డతో ఆ చెనుటంతా రుడిచేసాం. అజే విడ్డకు స్నానం అక్కరమాట-యెక్కడ ఆ మాదిరి ఇసుక తోరక లేదు, అందుకని నిప్పులు ఆరబెట్టి వేడి వేడి బాగులమీద వదుకోవెటాను- బాగా ఆరని నిప్పులు అక్కడక్కడ వుండి విపరతా కాలిపోయింది." అన్నది.

అంతావిన్న పెరల్ బిల్ 'లూ' చాడస్తూ

ని విచారవడుతూ, మర్నా విడ్డను తనింటికి తీసికెళ్ళి విపరతా మందుపట్టి నెయ్యిమం చాకో తరిసి, విడ్డనూ తన యింటికి వుండుకుని విడ్డకు ఒక్క బాగయిన తర్వాత యింటికి పంపిచేసింది.

ఆవడలావున్న తనకు రెండు నాన్నా సహాయంచేసి పెరల్ బిల్ కు కృతజ్ఞత ఎలా చెప్పకోవాలా అనుకుకురాతేనే 'లూ' కు తెలికపోయినా, రెండునాన్న తన విడ్డను బ్రతికించిన దేవతగా 'లూ' హృదయంలో స్థానం ఆక్రమించుకుంది పెరల్ బిల్.

అందుకే వి ప వ సమయంలో తెల్లవాళ్ళ నంతా కార్మి పంపే వివశకాటల చారి నుండి తెల్లవారి స్త్రీ పెరల్ బిల్ నూ, ఆమె కుటుంబాన్ని 'లూ' తన గుడిసెలో చాచి కాపాడింది. అప్పటికి చా నా లో ఎక్కడ చాచినా అ ల క డి ఎక్కువ పోయింది. ఆ నింతత్వరమే పెరల్ బిల్ చా తె లు ధర్మ నిల్వల్లో సహా 'నా న కిం గ' లో వున్న పెరల్ బిల్ యింట్లో తలదాచుకోడానికి వచ్చింది.

విరాజకారోజు తెల్లవాళ్ళు చేసానిదిచి పెట్టి వర్తి పోవాల్సంటుంది నే వి డ యం 'వేవర్లో' మానూ కూడా పెరల్ బిల్ చా నా మీద మ మ త తో మొండికి పడివుండి పోయింది.

(మిగతాది ప్రచారం)

దగాపడిన తమ్ముడు

(12-వ పేజీ తరువాయి)

కూడా లేదు. ఆ కళి బాదున్న తను కర్రపట్టు కొని వెళ్ళినటు "బిడదించడానికి యెల్లాన్నా వని నానుటనే ఆలకి నెప్పిమని నెప్పివావు కదా!" అని యెలా చెప్తుంటే యెంబరి గిందో వూహించుకోవచ్చువులయ్యి, ఇంట్లోకి వెళ్ళటానికి ధయించేసింది. ఆ ముల్లని అక్కడేదింది యెదురుగా నీలి అగవడం కున్నా వెనుకకు వరుగిరిపోవాలని వుట లాటవడుతున్నాడు. కానీ ఆమె ఒక తాడుతో తనను దిగించి ముండుకు లాగుతున్నట్లు అనిపించింది. అంతలోనే కొడుకుమీద అమిత కోపం చిరకు వచ్చేసాయి. నీలి అలానంతయంతో నిల్చున్న మొగుడు వేపు నాలుగుడుగులు వేసి వచ్చింది.

"ఇంట్లో నెప్పవామెళ్ళింది? అడు యెద్దియెద్ది వున్నాడు. నాకు పెంగగా వున్నాడి!"

ఈ మాటలు ఆమె నోటిలోనే వున్నాయ్. రెండు వేపులనుంచి యెంతో వస్తున్న పాదాలవప్పుడు. నీలి అటువేపు ఇంకా చూడనేలేదు. పుల్లయ్య ఆదరా బాదరాగా కాలువవేపు వెళ్ళిపోతున్నాడు. వాళ్ళు అటువేపే... ఇంతలో అక్కడ

తేటరి దీపాలు వెలుగువారంభించాయి ఇటూ అటూ యెర్రబొగ్గలతో పారినులూ నీలి కడంతా అయోమయం అనిపించింది. అంతా ఒక ధయంతరమైన కలలాతోచింది. ఆమె కొప్పు గజగజ వణక వారంభిం పాయి. ఇంతలో కే క లు. "వట్టుకో దొంగని!" అని దినిపించాయి.

"ఎవ్వరా దొంగ!"

తన మొగుడా! తన మొగుడా దొంగ! తను దొంగ తాటాకు నెళ్ళాన్నా! - కాదు కాదు-ఇదంతా యెదో నాయు- ఏదోకల-ఇది నిజం కాదు.....

దొంగి పోయిన దొంగచేరులకు వేడిలు పెట్టటం ఆమె కళ్ళతో యానంది. విభంతా మేలుకొంది. ప్రజలంతా మునుముల్లారు. ఇంతమంది మనస్థ తలవంచుకుని నిల్చు న్నాను దొంగ-పుల్లయ్య! మనిపోవటం మనిపోవారి! తన ఇరుగు పొడగువాళ్ళే అవరాని నానా దుర్మచ్చ లాడుతున్నాయ్- ఆ మంచి బాబు తల బ్రదలగొట్టిన దొంగ ఆమె మొగుడు!

నీలి ఇవన్నీ వివశకపోయింది-ఇవన్నీ కళ లేక పోయింది. ఆమెకు గుండెదడవటానిని వగం తచ్చి నేలకు ఒరిగిపోయింది. వెంట పరుగెత్తినా వెనుకకు ప్రోయబడ ములు ఒకే కంతంతో గగ్గోలు పెట్టున్నాడు. దొంగతో పోరినులు ముందుకు సాగిపోతున్నాడు. వాళ్ళ వేపు చూడలేక చూడలేక చూసొంది! ఆ ప్రజ క డ చి పో తు న్నా డ-కదిరి పోయాడు! కాళ్ళు చేరులు కొట్టుకొని కొడుకు యెదుస్తున్నాడు.

అంతా చీకటి-ఆ చీకటిలో ఏకా! తను-ఆమెకు యొక్కడలేని దుఃఖమా ముందుకొచ్చింది. మర్నా లేచి వరుగిరి ఆయ్యని వెంటదించాలని ఉరుకుతున్న కొడుకును వారిస్తూ గుంజాటన వడుతోంది. చాల నేపటికే ఇద్దరూ అలసినపోయాడు. మెల్లమెల్లగా కొడుకుని యెతుకొని ఇంటి పో! వడచి కూలబడిపోయింది.

—ఇంకావుంది—

క్రొత్తగా కాదు వై)కో చేయడం నేర్చుకుంటున్న భార్య భర్తను ప్రశ్నించింది: "వసుంది. వైన ఆ అద్దం సరిగా అమర్చలేదండి." "సరిగానే వుండే" "పిదుక వచ్చేకార్లు తవ్వి అందులో ఇంకేమీ కనబడడం లేదు."

ప్రభావారి 'అడవెత్తనం'లో రాజసులోచన

‘శ్రీ కృష్ణమాయ’

[53 వ పేజీ తరువాయి]

రూపొందించాయి. పుష్కలంగా ఉన్న
చో స్వాన్ని, నూత్నమైన జీవిత రహ-
స్యాన్ని శాగ్వర్ధరావు, జనున తెరమీ-
అందంగా, తీవిగా అగ్రస్కరించారు. ఇక్క-
నటులలో కె. వి. ఎస్. శిర్డీ, ఎ. వి. సుబ్బ-
రావు, మాలి, నూర్స్ కొంత భూమి-
చిన్నవైతా ప్రశంసనీయంగా నటించారు.
కుటుంబరావు హాస్యం చేశారు. సత్యభామ
పాత్రకు, సహజమైన లక్షణాలను నూర్వ
కళ అతి మెలకువగా ప్రదర్శించింది.

టి. వి. రాజుగారి సంగీతం విశ సాంపుగా
ఉంది మూడు నాలుగు పాటలు-ముఖ్యంగా
నారదుడికి ఘంటసాల పాడిన జోలపాట,
(నారదుడికి కొదవీ, ఆ పాత్రకు గాత్రం
అనీ గహించ ప్రార్థన) చాలా బాగున్నాయి
నారదుడి హరికథ ఘటంలో చక్క చక్క సాగిన
పద్యాలూ, పాటలూ కూడా శ్రావ్యంగా
ఉన్నాయి. ఈ చిత్రం పేరిట, ప్రత్యేకం
చెప్పకోతగ్గ మరొక అంశం కమల్ ఘోష్
భార్యగ్రహణం.

మొత్తానికి కులాశా పురుషుడి జీవితంలా
ఆద్యంతం సరదాగా ఆకట్టుకున్న ఇబ్బం
దిగా, సాగిపోయే మంచి తెలుగుచిత్రం
తీసిన నిర్మాతలు అభినందించులు.

ఫిలిం ఛేంబర్ కార్టవర్గం

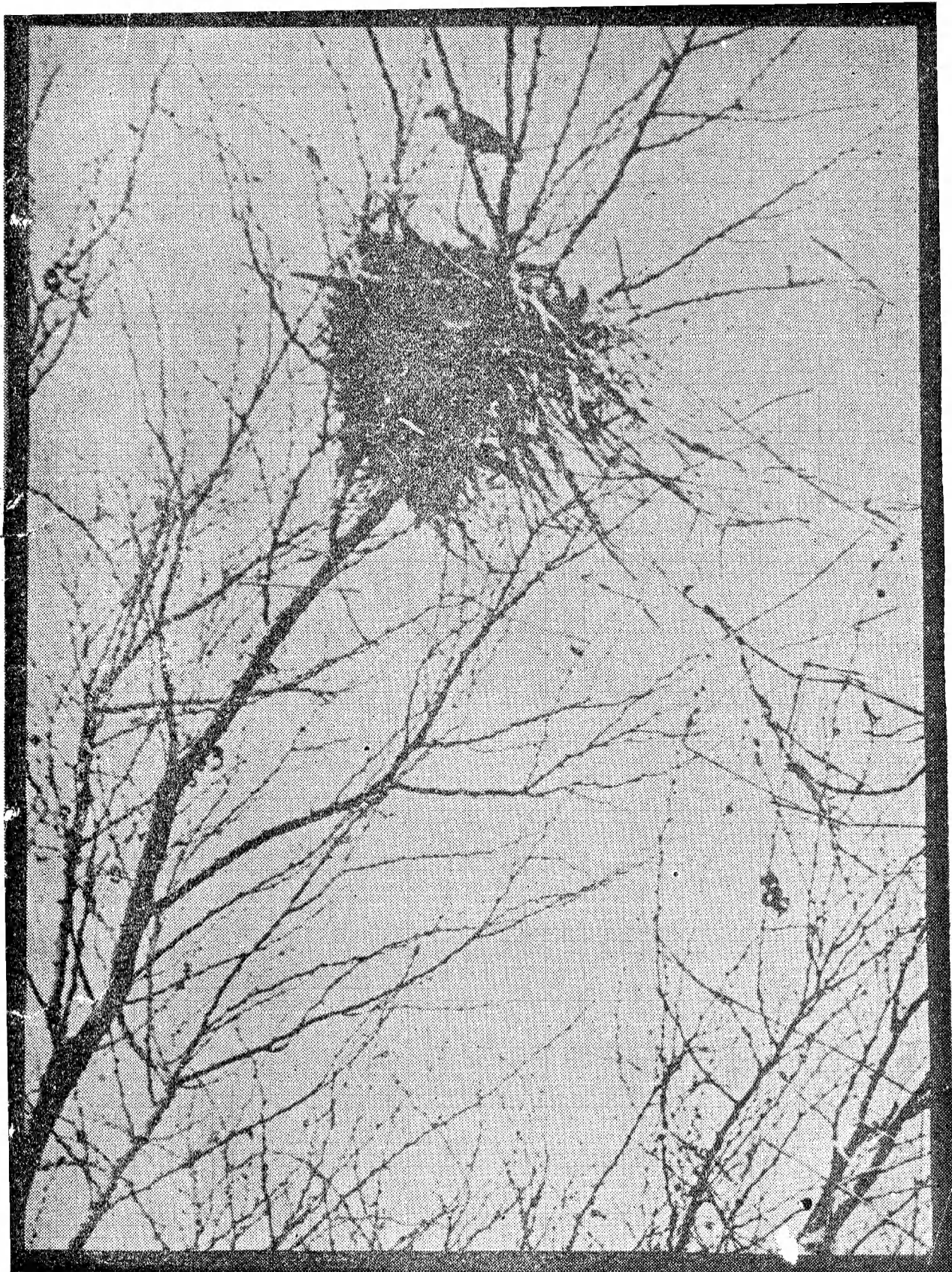
(50-వ పేజీ తరువాయి)

శ్రీ పి. రామయ్య, కార్టవర్గులుగా శ్రీ పి.
ఎస్. రామకృష్ణరావు, శ్రీ డి. రామానుజం,
కోశాధికారిగా శ్రీ కె. ఎస్. నారాయణ
అయ్యంగార్, ఎన్నిక అయ్యారు. కార్టవర్గ
సభ్యులు: శ్రీయుతులు వి. నాగిరెడ్డి, ఎఫ్.
ఎం. శ్రీరాములు నాయుడు, ఎస్. ఎస్.
వాసన్, కంపరాజ్ ఉర్స్, పి. ఎస్. పిల్లై,
ఎం. రాధాకృష్ణన్, ఎ. ఎల్. శ్రీనివాసన్,
వి. సి. సుబ్బరామన్, ఎ. వి. మెయ్యప్పన్,
జి. వి. రామన్, వి. శ్రీనివాసన్, టి. ఆక్వెల్
నారాయణ, పశ్చిమియప్పన్, సి. ఎస్. రామా-
నుజం, రామస్వామి, టి. వెంకటపతిరావు,
ఎస్. రామచంద్రన్, కె. సుబ్రహ్మణ్యం,
కె. ఎన్. చల్ల భిరామన్, ఎస్. కృష్ణమూర్తి.

* * *

టెంట్రియత్ పెంచరి ఫాక్స్ వారి కొత్త
చిత్రం ‘ది లాంగ్ హాట్ సమ్మర్’ (సినిమా
పోస్ట్ డిలక్స్ కలర్) న్యూయార్క్,
హాలీవుడ్, వాషింగ్టన్ నగరాలలో విడు-
దల అయి విమర్శకుల ప్రశంస లందుకుంది.
ఆర్మన్ వెల్స్, హల్ న్యూమన్, జోన్ ఫుడ్
వర్ ఇందులో నటించారు. దీంతో పాటు
విలియం ఫాక్స్ (నాసిన రెండు కథలు
ఆధారంగా తీసిన చిన్న చిత్రాలను కూడా
చూపిస్తూ ఉన్నాయి.

గజిపిజిగా కాకిగూడు

ఫోటో : పనల కృష్ణకుమార్.]

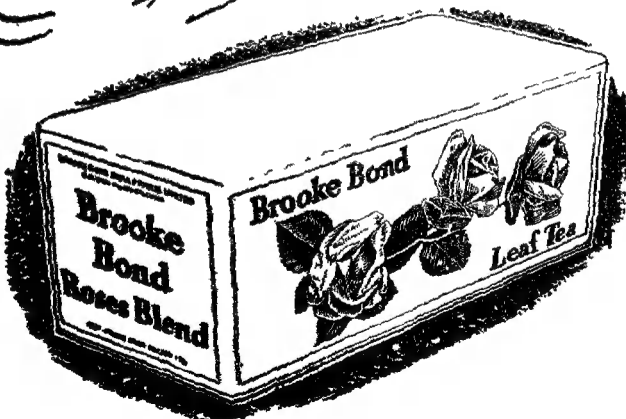
పుతివారికి తెలుసు —

ప్రతి
బ్రూక్ బాండ్
స్వాకెట్టూ ఎన్నో
కప్పుల కమ్మని
టీ నిచ్చును

...మరియు త్వరితముగా
సరఫరా చేయుటచే
బ్రూక్ బాండ్ టీ
ఎల్లప్పుడూ సాటిలేని
తాజా తనము కలిగి
యుండును

...తిందుకే
నిత్యమూ 550 లక్షల
కప్పుల కుపైగా
బ్రూక్ బాండ్ టీని
సేవింపుచున్నారు

అందువల్లనే
అధిక సంఖ్యాకులు
ఇతర టీలకంటే
బ్రూక్
బాండ్
టీనే
సేవింపుచున్నారు !